

CESTA ZA JEŽÍŠEM

CENTRUM PRO KATECHEZI OLOMOUC

2022

METODIKA
KE KARTIČKÁM
K NEDĚLNÍM
EVANGELIÍM
NA ŠKOLNÍ ROK
2022/2023

Úvod

Drazí kněží, katechetové, rodiče,

právě jste otevřeli metodiku, kterou jsme pro Vás vytvořili s cílem pomoci Vám ve školním roce 2022/23 přibližovat dětem Ježíše a jeho lásku k nám. Metodika rozvíjí některé myšlenky z evangelií, které připadají na jednotlivé neděle.

Předpokládáme, že někteří z Vás ji budou používat hlavně kvůli příběhům k evangeliím. Ty jsou zařazeny hned pod komentářem, který Vám má pomoci lépe pochopit souvislosti a má se Vám stát inspirací, jak dětem téma vysvětlit. Letos jsou hlavními hrdiny příběhů dvě děti – Amálka a Vilém, které chodí pravidelně každý týden na návštěvu k babičce a dědečkovi a prožívají s nimi situace typické pro děti předškolního a mladšího školního věku. Pomocí rozhovorů s prarodiči se učí situace chápat, rozvíjejí své jemné dovednosti a v neposlední řadě vztah s Bohem.

Po příběhu následuje návrh aktivity a na závěr je vždy zařazen návrh na modlitbu. Modlitby jsou záměrně navrženy tak, aby se opakoval podobný model, na který si děti budou moct zvyknout. Díky tomu se pro ně společná modlitba může stát rituálem, se kterým jsou dobře seznámeny, který je pro ně přirozený a ve kterém se cítí dobře. Zároveň je v návrzích kladen důraz na to, aby se zapojilo každé dítě. Každé z dětí by mělo mít možnost formulovat svou modlitbu, pokud bude chtít, aniž by k tomu zároveň bylo nuceno.

Jednotlivé aktivity a modlitby jsou koncipovány jako návrhy. Prosíme, abyste k nim podle toho přistupovali. Přáli bychom si, aby vám pomohly uchopit Boží slovo takovým způsobem, že pro děti bude srozumitelné. Zároveň je nám ale jasné, že naše rodiny, farnosti a společenství mají různé výchozí podmínky, odlišné požadavky a představy. Jsme přesvědčeni o tom, že právě Vy jste největším a nejlepším odborníkem na svou vlastní skupinku dětí a právě Vy víte nejlépe, co a jak Vaše skupinka potřebuje slyšet. Proto si neváhejte návrhy k jednotlivým nedělím upravovat, brát si z nich jen to, co potřebujete, nebo si klidně vymyslet něco vlastního. Pokud pracujete s malými dětmi, můžete jim připravené příběhy převyprávět jen v několika větách. Pokud se věnujete starším, můžete si s nimi číst jen evangelia na danou neděli. V neposlední řadě také můžete kteroukoli část metodiky použít i kdykoli jindy než v danou neděli. Témata sice souvisejí s evangelií, ale poselství, která nesou, jsou platná stále.

Ke každému setkání je přiřazen jeden doprovodný předmět. Snažili jsme se vybrat věci, které jsou buď běžně dostupné na faře, nebo se dají snadno půjčit od některé rodiny. Pro jistotu jsme ale také vytvořili soubor, ve kterém jsou obrázky všech navržených předmětů, abyste nemuseli mít obavu, jestli je seženete. Můžete si je také cíleně vytisknout a věšet si je postupně na nástěnku.

Na závěr vám chceme napsat, jak moc si vážíme toho, že jste ochotní obětovat svůj čas a energii, abyste dali dětem „něco navíc“. Vyprošujeme Vám Boží požehnání a sílu Ducha svatého do Vaší služby.

S přáním všeho dobrého
Centrum pro katechezi Olomouc

1. Ježíš nám žehná

4. září 2022, 23. neděle v mezidobí

Lk 14,27: Kdo nenese svůj kříž a nejde za mnou, nemůže být mým učedníkem.

Celé evangelium: Lk 14,25–33

Cíl setkání

Dítě je povzbuzováno, aby bylo statečné a s radostí se pustilo do všeho, co je před ním. Ví, že Ježíš v tom bude s ním.

Komentář

V evangeliu na tuto neděli nám Ježíš vzkazuje, že je třeba statečně nést svůj kříž, abychom mohli být jeho učedníky. Tuto myšlenku dětem zprostředkováváme přiměřeně jejich věku skrze společné úvahy o jejich školáckých povinnostech a přidáváme ujištění, že Ježíš jim pomáhá. Skutečnost, že je Kristus v jejich těžkostech skutečně provází, možná děti nemusí v tuto chvíli přesně chápat, ale pokud si ji zapamatují, může být v budoucnu důležitým stavebním kamenem při budování jejich osobního vztahu s Kristem.

Se staršími dětmi se můžeme věnovat také druhé části evangelia, která vybízí k rozvážnosti. Vzdělávání nám tuto rozvážnost pomáhá získávat. Je důležité, abychom v životě nedělali chyby a věděli, co máme dělat.

Doprovodný předmět nebo obrázek: školní batoh

První školní den

Bylo teplé zářijové odpoledne, první školní den. Vilda stál před vchodem do školy a čekal na tátu, až ho tu vyzvedne. Měl za sebou první školní den ve druhé třídě. Když táta vyšel zpoza rohu, vyběhl mu naproti a zvolal: „Ahó, tati!“ „Ahoj, Vilíku,“ smál se táta. „Pojď, spěcháme. Musíme ještě vyzvednout Amálku a pak vás zavezu k babi a dědovi. Musím dnes ještě do práce.“ Amálka je Vildova mladší sestra. Do školy půjde až příští rok.

Táta obě děti vypustil u branky před domem prarodičů z auta a spěchal zpátky do kanceláře. Babička už jim šla mezitím naproti ke dveřím a volala: „Vítám vás, děti! Tak jsme se na vás s dědou těšili! Pojďte dál.“ Děda na ně čekal v kuchyni

a chystal jim svačinu. Když jim přinesl na stůl chleba se sýrem a nakrájenou zeleninou, hned se ptal: „Tak co, jak bylo první den ve školce a ve škole?” Amča už měla plnou pusou, a tak jen ukázala rukou gesto s palcem nahoru a kývla hlavou, jako že dobré. Ale Vilda tak nadšený nebyl: „No, já nevím. Mám strach, že to letos všechno nezvládnou. Budeme se učit tolik nových věcí. Asi toho na mě bude moc.”

Děda se na pár vteřin zamyslel. „Přines sem aktovku, Vilíku,” dal vnukovi malý úkol. Vilda ji poslušně přinesl. „Podívej se na ni,” pokračoval děda. „Dokážeš ji uzvednout?” „No jasně! Bez problému! I se všemi sešity a učebnicemi. Dneska jsme je dostali, tak je tam mám schované úplně všechny,” zvolal Vilda, a aby dokázal, že má pravdu, vztyčil obě ruce i s aktovkou nad hlavu. „To je skvělé,” radoval se děda. Myslíš si, že by vám paní učitelka dala tak těžké učebnice, abys je nemohl unést?” Vilda se zasmál: „No jasně, že ne. Proč by to dělala?” „Máš pravdu,” na to děda. „A myslíš si, že by vám paní učitelka dávala ve škole úkoly, které byste nemohli zvládnout?” „To asi taky ne,” přemítal Vilda. „Tak vidíš,” usmál se děda. Stejně jako zvládneš uzvednout svou aktovku, zvládneš splnit ve škole všechny úkoly, které dostaneš. A jestli chceš, tak se za ten započatý školní rok můžeme společně pomodlit.”

Vilda souhlasil a Amálka se chtěla přidat taky. Přišla i babička, a tak se všichni společně modlili: „Milý Ježíši, děkujeme ti, že se můžeme učit novým věcem. Děkujeme ti, že jsi s námi ve všem, co prožíváme a děláme. Prosíme tě, abychom neměli strach, jestli zvládneme v tomto školním roce splnit všechny své povinnosti a úkoly. Víme, že ty nás neopouštíš a budeš nám pomáhat. Amen.”

Ježíš nás neopouští, ať se nám děje cokoli.

Máš také z něčeho strach?

Návrh aktivity

Děti si sednou do kruhu. Katecheta doprostřed postaví školní batoh a okolo něj rozmístí kamínky (ve velikosti do dlaně). Ptá se dětí, co je v novém školním roce čeká. Nejdříve se může zeptat, na co se děti těší. Pak se jich ptá, z čeho mají obavy a co pro ně bude těžké. Za každou záležitost, kterou některé z dětí označí za těžkou, společně vloží do batohu kamínek. Celkový počet kamínků v batohu je třeba odhadnout tak, aby bylo pro děti těžké batoh uzvednout, ale aby to zároveň bylo možné a aby bylo kamínků dostatek (podle počtu dětí ve skupince). Starší děti

mohou na kamínky psát bílým permanentním fixem (k sehnání v papírnictví nebo výtvarných potřebách) nebo k nim připevňovat lístečky.

Když skupina vyčerpá kamínky nebo myšlenky, jsou děti vyzvány, aby si batoh potěžkaly.

Pokud je na setkání přítomen nějaký dospělý muž (nebo se ho může na chvíli zúčastnit), může si v tu chvíli zahrát na Ježíše a postupně potěžkávat batoh spolu s dětmi. Ty tak pocítí, že když jim batoh někdo pomáhá držet, zvedá se snadněji.

Na závěr aktivity děti ujistíme, že se nemusí bát, že by tento školní rok nezvládly. Ježíš jim se vším pomůže. Stačí jen, aby mu věřily a svoje záležitosti mu odevzdávaly. Společně se teď za to mohou pomodlit.

Návrh modlitby

Děti opět sedí v kruhu. Uprostřed leží batoh s kamínky. Katecheta začíná modlitbu slovy: „*Dobrý Ježíši, máme před sebou nový školní rok. Těšíme se, co nového poznáme a co se naučíme. Ale také to někdy bude těžké. My ale věříme, že nám budeš pomáhat.*”

Následně děti postupně vytahují kamínky z batohu, pokládají je vedle něj a přitom říkají větu: „*Ježíši, věřím, že mi pomůžeš...*” (a doplní podle sebe, z čeho mají největší obavu, např. zvládnout matematiku, vydržet bez maminky, nezlobit o přestávkách atd.). Děti nenutíme mluvit. Mohou jen beze slov vytáhnout kamínek nebo neudělat vůbec nic.

Katecheta modlitbu zakončí buď vlastními slovy, nebo společnou modlitbou, např. Otče náš – dle vlastního uvážení, možností skupinky a stáří dětí.

Pomůcky

- školní batoh nebo aktovka
- kamínky (velikosti cca do dlaně, ale pokud máte velkou skupinku, zvolte raději menší, aby batoh nebyl příliš těžký)
- pro starší děti malé papírky a tužky

2. Ježíš nás hledá

11. září 2022, 24. neděle v mezidobí

Lk 15,6b: *'Radujte se se mnou, protože jsem našel ovci, která se mi ztratila.'*

Celé evangelium: Lk 15,1–32

Cíl setkání

Dítě se seznamuje s podobenstvím o ztracené ovci. Vnímá, že Ježíš právě té ovci, která se ztratila, věnuje pozornost, nenechává ji samotnou a prožívá radost z toho, že ji našel. Dítě uvádí příklady situací ze svého života, ve kterých může taky někoho najít a pomoci mu, jako to udělal Ježíš.

Komentář

Vlastní emoce spojené s nalezením oblíbené věci pomáhají dětem vnímat, jakou má Ježíš radost z člověka, který se k němu vrací. Skrze příběh a aktivitu zakouší pocity spojené se ztrátou a následným nalezením. Starší děti se mohou věnovat také příběhu o otci a jeho synech.

Doprovodný předmět nebo obrázek: plyšák (nebo libovolný předmět)

Ztracený plyšák

Máma s tátou zavolali Amálku a Vildu do obývacího pokoje. Chtěli s nimi mluvit. Když se všichni usadili, táta dětem přednesl novou, důležitou informaci: „Děti, rozhodli jsme se s maminkou, že bychom pravidelně ve čtvrtek odpoledne chtěli mít trochu času pro sebe, protože máme hodně práce a potřebovali bychom více odpočívat. Budeme spolu možná chodit sportovat. Proto bychom se s vámi chtěli domluvit, že byste vždycky ve čtvrtek po škole chodili na návštěvu k babičce a dědovi a zůstávali tam do večera. Nebo by vás mohli hlídat tady doma, když budete chtít. Co byste tomu řekli?“ Vilda ani Amálka nebyli proti. U dědy a babičky bývali vždycky moc rádi. Oba se jim vždycky naplno věnovali a oni se od nich dozvěděli a naučili spoustu nových věcí.

Rodiče měli radost, že děti souhlasí. „Dobře. Zítra je zrovna čtvrtek, tak by vás ve škole a školce vyzvedl děda, ano? My vás pak večer odvezeme autem domů. Pokud si s sebou chcete vzít nějaké hračky, nachystejte si je do batůžku a my vám je

k babi a dědovi hodíme po cestě do práce,” rozhodla o dalším postupu maminka. Děti přikývly a odešly do svého pokoje, aby se na první dlouhou návštěvu u prarodičů připravily.

Vilda nejdříve nevěděl, s čím by si chtěl na návštěvě hrát. Nakonec si sbalil do plátěného pytlíku dřevěné koleje s vlakem a vagony, aby si je mohl s dědečkem postavit. Zato Amálka ani chvíli nezaváhala. Věděla, že jí na návštěvě bude stačit její nejoblíbenější plyšák. (Zde možno doplnit plyšáka podle toho, jakého máte k dispozici. Děti mu mohou společně vymyslet jméno.) Jenže ouha. Chodila po pokojíčku tam a zpátky a nemohla ho najít. Podívala se do všech šuplíků a přihrádek, ale plyšák nikde. Dala se do pláče.

Uslyšela to máma a přiběhla za ní. Amálka se jí hned vrhla kolem krku a vzlykala: „Já jsem ztratila svého plyšáčka.” Maminka ji pohladila po vlasech a klidným a soucitným hlasem pravila: „Pojď, Amálko, půjdeme ho společně najít.”

Převrátily spolu skoro celý pokojík naruby, vysypaly všechny krabice s hračkami a odsunuly skříňky. Trvalo to asi půl hodiny, ale nakonec ho přece jen objevily zapadlého za peříňákem. Amálka měla takovou radost! Až jí vyhrkly slzičky štěstí. I máma se s ní radovala. „Odted' si na něj budu dávat daleko větší pozor. Vždycky ho hezky posadím na svou postel, aby mi už nikam nezapadl,” slíbila Ami.

Pro Ježíše je každý z nás důležitý. Když se mu ztratíme, také je z toho smutný a hledá nás.

Jaká je tvoje oblíbená hračka? Už jsi někdy něco ztratil/a?

Návrh aktivity

Děti si sednou na kolena, skloní hlavu k zemi a zavřou oči. Katecheta chvíli chodí po celé místnosti a v jednom okamžiku v ní někde schová plyšáka nebo jiný drobný předmět. Je třeba, aby byl schovaný tak, že nebude na první pohled vidět, ale zároveň že nebude třeba pro jeho nalezení na nic sahat. Také by se mělo jednat o předmět, ke kterému mají děti citový vztah a který je pro ně důležitý.

Když katecheta předmět schová, ještě chvíli chodí po místnosti, aby děti zmátl. Pak jim dá pokyn, aby otevřely oči, zvedly se, chodily po místnosti a předmět hledaly. Když ho někdo najde, nesmí to ale dát nijak najevo (jásotem, ukazováním...). Místo toho jde ke katechetovi a pošeptá mu, kde předmět viděl. Hraje se až do chvíle, kdy předmět najdou všichni.

Pokud skupinku tvoří děti různého věku, můžete v dalších kolech starší děti zapojit do schovávání předmětu.

Aktivita je zakončena společnou reflexí. Děti sedí v kruhu a společně odpovídají na otázky a povídají si, jak se cítily, když daný předmět uviděly. Katecheta vysvětluje, že Ježíš také prožívá z každého z nás velkou radost.

Dále se katecheta ptá, jestli děti ví o někom, kdo taky „potřebuje najít“, kdo nemá kamarády, komu se druzí smějí apod. Společně vymýšlejí, jak by takovým dětem mohli pomoci.

Návrh modlitby

Děti opět sedí v kruhu. Katecheta zahajuje: *„Děkujeme ti, Ježíši, že nás máš rád, hledáš nás a máš z nás radost. Chceme být jako ovečky, které jdou za tebou. Také bychom tě chtěli prosit za lidi okolo nás, kteří jsou sami a potřebují, aby je někdo našel.“*

Nyní si děti po kruhu posílají předmět, který společně hledaly. Kdo chce, může říct jméno člověka, za kterého chce prosit.

Katecheta modlitbu ukončí: *„Ježíši, podobně jako ty, i my chceme mít rádi druhé lidi a prožívat radost z pomoci těm, kdo ji potřebují. Prosíme tě, abys nás opatroval a chránil a pomáhal nám konat dobro pro všechny okolo nás. Amen.“*

Pomůcky

- jakýkoli předmět dle popisu v aktivitě

3. Je tu něco víc než věci

18. září 2022, 25. neděle v mezidobí

Lk 16,13c: *Nemůžete sloužit Bohu i mamonu.*

Celé evangelium: Lk 16,1–13

Cíl setkání

Dítě poznává víru a vztah s Ježíšem jako důležitou hodnotu, která může přinést do života radost a štěstí. Dokáže vyjmenovat několik hodnot, které jsou důležitější než peníze a majetek. V modlitbě odevzdává Ježíši všechno, co ho od něj odvádí, a vyjadřuje touhu po dobrých věcech, které přinášejí skutečné štěstí.

Komentář

Děti na tomto setkání dostávají prostor pro pochopení vztahu k věcem a majetku. Získají tak základ pro pozdější hlubší pochopení evangelijního příběhu. Uvědomí si, že soukromé vlastnictví není tolik důležité a že od majetku nelze spokojenost a štěstí odvozovat. Mají možnost společně přemýšlet o hodnotách a určit, které z nich by penězům a majetku nadřadily. Příběh akcentuje hodnotu vztahů s druhými lidmi, aktivita pak důležitost vztahu s Ježíšem.

Doprovodný předmět nebo obrázek: hrst bonbonů

Poslední bonbon

Děti se celý den nemohly dočkat, až je děda po obědě vyzvedne. Když ho Amálka uviděla, rozběhla se a skočila mu do náruče. „Dědečku, já se tak těším, až si s tebou budu hrát!” pištěla. Vilda zase radostí poskakoval po chodníku a v duchu přemýšlel, jestli z kolejí, které má u prarodičů nachystané, postaví kruh, nebo raději osmičku.

Když dorazili do dědova a babiččina domku, babička je vítala připravenou svačinou. Tentokrát měli jogurt a jablko. Když se nasytili, babička na ně spiklenecky mrkla a řekla: „Tak, děti, a hádejte, co pro vás dneska ještě mám.” „Banán?” hádala Amča. „Zmrzlinu?” zkoušel to Vilík. Ale ani jeden se netrefil. Babička přinesla misku bonbonů.

Obě děti se na ně vrhly. „Počkat, počkat,” krotila je babi. „Spravedlivě se o ně rozdělte. Berte si je po jednom a na střídačku.” Děti si je tedy postupně rozebíraly,

až mělo každé na hromádce před sebou osm bonbonů. V misce však ležel ještě jeden. Lichý. Komu připadne?

Vilík i Amálka by samozřejmě chtěli poslední bonbon pro sebe. Nastalo hrobové ticho. Sourozenci se na sebe upřeně zadívali. Děda s babičkou se oba otočili směrem k dětem a čekali, co se stane. Po pár vteřinách ticho prolomil Vilda, který Amálce pověděl: „Ami, víš co, vezmi si ten bonbon ty. Vždyť to vůbec nevadí, že budeš mít víc. Mám tě rád, tak ti ho chci nechat.“ Mladší sestřička se na bráchu vděčně usmála a natáhla svou malou ručku do misky. Nesměle sebrala bonbon a přisunula si ho na svou hromádku. „Děkuji,” pípla.

Babičce to nedalo a celou situaci okomentovala. „Jsem ráda, děti, že jste se spolu dokázali domluvit. Mám radost, Vilíku, že jsi svůj bonbon nechal sestře. A moc se mi líbilo, co jsi jí řekl. Tím, že jsi jí ho věnoval, jsi vyjádřil, že ji máš rád, a to je mnohem důležitější, než abys měl o jeden bonbon víc.”

Na vztazích záleží mnohem víc než na věcech.

Už jsi někdy někomu něco daroval/a?

Návrh aktivity

Děti sedí v kruhu. Uprostřed kruhu leží hromádka kamínků (nebo korálků či jiných drobných předmětů). Katecheta děti vyzve, aby si posílaly po směru hodinových ručiček hrací kostku, hodily s ní a vzaly si tolik kamínků, kolik jim na kostce padlo.

Takto se hraje tři kola. Na závěr katecheta děti vyzve, aby si kamínky spočítaly. Když to mají všichni hotové, katecheta se dětí, zeptá, kdo vyhrál a proč. Děti odůvodní výhru nejvyšším počtem kamínků a označí dítě, které jich získalo nejvíce.

Katecheta se následně dětí zeptá, jestli si myslí, že celý život je taková hra. Jestli je nejdůležitější, kolik člověk získá věcí, a jestli jsou bohatí lidé šťastnější než chudí. Na závěr dětem předloží zalepenou obálku se slovy, že v té obálce je největší bohatství. Děti ji společně otevřou a uvidí v ní obrázek Ježíše (viz přílohy). Společně pak mohou vyjmenovávat další skutečnosti, na kterých záleží víc než na penězích či majetku (rodina, kamarádi, zdraví...).

Návrh modlitby

Děti sedí v kruhu. Uprostřed leží obrázek Ježíše. Každé dítě drží v ruce jeden až dva kamínky (nebo předměty, které byly při aktivitě využity).

Katecheta začíná slovy: „*Dobrý Ježíši, děkujeme ti za tvou lásku k nám. Víme, že skutečné štěstí najdeme jen s tebou a u tebe. Chtěli bychom ti teď společně odevzdat všechno, co se nám někdy zdá důležitější než ty, a prosíme tě, abys nám pomáhal tyto věci moudře a správně využívat.*”

Nyní děti mohou postupně pokládat k obrázku Ježíše kamínky a vyslovovat u toho názvy věcí, které považují za méně důležité (hračky, bonbony, zmrzlinu...).

Na závěr se katecheta nahlas modlí: „*Děkujeme ti, Ježíši, že nežijeme v nedostatku a můžeme všechny tyto věci užívat. Děkujeme ti také, že máme (nyní doplní hodnoty, o kterých si s dětmi povídal na závěr aktivity: rodinu, kamarády...).* Prosíme tě, pomáhej nám, abychom měli vždycky na prvním místě tebe. Máme tě rádi. Amen.”

Na závěr setkání můžeme dětem ještě pro jistotu vysvětlit, že věci, které jsme v modlitbě odevzdávaly, nejsou samy o sobě špatné (není špatně, když si hrajeme s hračkami, dáme bonbon...), ale ani bychom je neměli mít na prvním místě a zcela na ně zaměřit svůj život.

Pomůcky

- hrací kostka
- kamínky (nebo korálky či jiné drobné předměty)
- obálka a vytištěný obrázek Ježíše z příloh

4. Bohatý nebo chudý?

25. září 2022, 26. neděle v mezidobí

Lk 16,22a: Žebrák umřel a andělé ho odnesli do Abrahamova náručí.

Celé evangelium: Lk 16,19–31

Cíl setkání

Dítě si znova uvědomuje, že mít krásné a čisté srdce je důležitější než vlastnit mnoho věcí. Chápe, že Ježíš se nedívá na naše úspěchy, ale na naše srdce. V modlitbě Ježíše prosí za všechny, kdo neměli v životě štěstí a žijí ve velkém nedostatku.

Komentář

Dítě dostane možnost podívat se na problematiku (ne)důležitosti věcí a majetku z dalšího úhlu pohledu, tentokrát optikou člověka, který mnoho věcí nemá, a přesto je šťastný a Ježíšem milovaný.

Doprovodný předmět nebo obrázek: černobílá fotka

Babiččiny vzpomínky na dětství

Když ve čtvrtek odpoledne Amálka a Vilík vpadli do dědovy a babiččiny kuchyně, uviděli na stole velkou krabici a hromadu fotek. „Co to máš, babi?“ zeptala se zvědavá Amča a zabořila ruku do černobílé hromádky. „Ty jo, něco takového jsem ještě neviděla. Mamka taky tiskne na tiskárně a zakládá je do alba, ale jsou všechny barevné. A kdo je tahle holčička?“ ukázala prstem na fotku dívenky. „To jsem já,“ usmála se babička, „když jsem šla poprvé do školy.“ „Tý jo, to je tedy hodně stará fotka!“ žasl Vilda. „No, to je,“ na to babi.

Děti pak babičku prosily, aby jim vyprávěla o svém dětství. Amálka a Vilda se prohrabávali fotkami, prohlíželi si je a nechali si vykládat zážitky. Přisedl si i děda a přidal také pár historek. „Tady jsme se chodili koupat,“ ukazoval fotku řeky, na jejímž břehu sedělo několik dospívajících dětí v plavkách. „A tohle byl náš pes. Měli jsme ho moc rádi, vyrostli jsme s ním, hráli jsme si spolu skoro každý den,“ ukazovala babi na černobílou kolii.

Už byli za polovinou celé hromádky, když Vildu najednou napadlo: „Babi, jak je možné, že jste na všech těch fotkách tak veselí a šťastní?” Babička bez váhání odpověděla: „Víš, Vili, jedna věc je, že tenkrát se až tolik nefotilo. Vyfotit a následně vyvolat fotku bylo složitější než dnes. Takže když už někdo něco zvěčňoval, chtěl mít fotky hezké a fotografovaní lidé se na něj usmívali. Ale druhá věc je, že šťastní jsme opravdu byli, to jo. Vůbec nic nám nechybělo. Sice jsme nikdy neměli peněz nazbyt, a tak jsme šetřili, jedli jednoduchá jídla a dědili po sobě oblečení, i když už bylo trochu roztrhané. Ale to nám vůbec nevadilo. Byli jsme všichni spolu, jako malí jsme si pořád společně hráli s dětmi od sousedů, byli jsme skoro pořád venku. Rodiče nás měli rádi a udělali pro nás první poslední. My jsme se jim zase snažili pomáhat. A to bylo na tom všem nejdůležitější. Myslím, že v srdci jsme byli velmi bohatí.”

Vilda si v tu chvíli vzpomněl na událost minulého týdne, kdy nechal mladší sestře poslední bonbon. „To je přesně ono,” pomyslel si. „Mít hezký vztah s Amálkou je lepší než tisíc bonbonů. A mít hezké všechny vztahy a starat se o ně je daleko větší bohatství než peníze nebo cokoli hmotného.”

Do nebe se za peníze ani žádné věci nedostaneme. Důležitější je být dobrý a chovat se hezky k druhým lidem.

Viděl/a jsi někdy černobílé fotky?

Návrh aktivity

Děti společně hrají hru „Čokoláda”, která vychází ze hry na minulém setkání. Opět si posílají hrací kostku a hází s ní. Uprostřed kruhu leží rozlámaná čokoláda, vidlička a tři kusy oblečení (např. čepice, šála, mikina). Je třeba, aby šlo o kusy, které oblečou všichni hráči.

Dítě, kterému na kostce padne šestka, se přemístí doprostřed kruhu, obleče si na sebe všechny tři věci a následně může jíst vidličkou čokoládu až do chvíle, než hodí šestku jiné dítě a vystřídá ho. Takto se hází a hraje, dokud není snědena všechna čokoláda. Katecheta může dle svého uvážení hru ukončit i dříve.

Po ukončení hry katecheta vede s dětmi krátkou diskuzi. Ptá se jich, jak se během hry cítily, jestli měly radost z úspěchů, nebo byly smutné z neúspěchu. Pak jim vysvětluje, že i v životě jsou někteří lidé úspěšní, a jiní ne. Někomu se podaří nashromáždit mnoho majetku, a někdo jiný je chudý a sotva přežívá. Ale Ježíš má rád úplně všechny a dívá se na naše srdce. Nezajímá ho, kolik jsme snědli čokolády, kolik máme hraček a jak velký má naše rodina dům. Zajímá ho, jaké máme srdce, jestli pomáháme druhým, jsme hodní, odpouštíme si a jsme k sobě laskaví.

Návrh modlitby

Katecheta se modlí: „Ježíši, děkujeme ti, že se nedíváš na naše věci, ale do našeho srdce. Děkujeme ti také, že netrpíme nedostatkem a nemusíme se trápit, co budeme jíst, pít, kde budeme bydlet a co si oblečeme. Děkujeme ti, že si můžeme občas také dovolit něco dobrého, třeba čokoládu. A také ti děkujeme, že můžeme být šťastní i bez všech věcí, které máme navíc, že nám ke štěstí stačíš ty. Prosíme tě za všechny lidi, kteří žijí v nedostatku a nemají nejen sladkosti, ale ani nemají co jíst, pít, co si obléct a kde bydlet. Prosíme tě, abys jim dopřál vše, co k životu potřebují.“

Nyní mohou všechny děti postupně po kruhu každé samo nahlas říct: „Prosím tě, Ježíši.“ Pokud používáte při modlitbě zapálenou svíčku, můžete si ji také poslat po kruhu. Katecheta zakončuje modlitbu slovem „Amen.“

Pomůcky

- čokoláda
- vidlička
- tři kusy velkého oblečení (např. šála, čepice, mikina)

5. Pomáháme druhým z lásky k Ježíši

2. října 2022, 27. neděle v mezidobí

Lk 17,10: *Tak i vy, až uděláte všechno, co vám bylo přikázáno, řekněte: 'Jsme jenom služebníci. Udělali jsme, co jsme byli povinni udělat.'*

Celé evangelium: Lk 17,5–10

Cíl setkání

Dítě vnímá, že je důležité pomáhat druhým. Rozlišuje, co znamená pomáhat z lásky k druhým lidem a k Bohu, a ne kvůli sobě a ve snaze získat uznání. V modlitbě děkuje Ježíši, že mu dává dobrý vzor, jak zde být pro druhé.

Komentář

Dítě by při tomto setkání mělo poznat, že když pomáháme druhým, naším hnacím motorem by měla být láska. Jde jednak o Ježíšovu lásku k lidem, která má být vzorem našeho jednání, a jednak o naši lásku k Ježíši, kvůli které si vzájemně pomáháme, protože v druhých lidech vidíme samotného Ježíše. Mladší děti možná nebudou těmito dvěma myšlenkám úplně rozumět. V takovém případě můžeme hlavní poselství setkání zjednodušit na „máme se rádi – pomáháme si“. Děti budou na tomto poselství stavět později. Se staršími dětmi se můžeme na téma „Ježíš jako vzor pro náš život a zároveň motiv našeho jednání“ rozprávět více. Tato dvě témata budou dále rozvíjena při příštích setkáních.

Doprovodný předmět nebo obrázek: teploměr

Amálka je nemocná

Dnes dědeček jako vždy vyzvedl Vildu ve škole, ale už spolu nebyli vyzvednout Amálku do školky. Je totiž nemocná. Leží doma v posteli a stará se o ni babička. Vilém a děda půjdou babi vystřídat. Když dorazili, Vilda chtěl hned běžet k Amálce a zeptat se jí, jak se cítí. Babička ho ale zastavila: „Psst, Ami spí.“ Pak se s ním i s dědečkem rozloučila a šla domů. Ti dva si sedli do obývacího pokoje, a aby si čekání na Amálčino probuzení ukrátili, hráli stolní hru.

Když se nemocná konečně probudila, děda se jí hned šel zeptat, jestli něco nepotřebuje. Vilda nezůstal pozadu, sestru v posteli obejmul a řekl jí, že jí přeje, aby se brzy uzdravila. To ji potěšilo. „Prosím, donesli byste mi něco k pití? A pomohli

byste mi na záchod? Točí se mi hlava.” Děda s bráškou se rozdělili: jeden šel vařit čaj a druhý Ami pomohl z postele a doprovodil ji, kam potřebovala.

Vildovi už se pak ale moc nechtělo sestře pomáhat. „Půjdu si s něčím hrát do obýváku,” řekl. „Stejně z toho nic nemám, že se o ni budu starat. Akorát tím ztratím čas, který můžu mít pro sebe.” „Dobře, tak já se teď Amálce budu věnovat,” na to děda. Zatímco Vilda byl celé odpoledne někde zalezlý, děda se naplno věnoval vnučce, jak slíbil. Vařil jí čaj, měřil teplotu, četl jí pohádky a povídal si s ní.

Když už byl skoro večer a rodiče se vrátili domů, děda se s Amálkou loučil a přál jí brzké uzdravení. Ta mu děkovala: „Dědečku, ty jsi na mě tak hodný. Děkuji ti, že ses o mě tak krásně staral. Bylo mi tu s tebou moc hezky.” Děda jí na to odpověděl: „To je samozřejmost, Amálko. Mám tě přece rád.” Vilda jejich rozhovor zaslechl z vedlejší místnosti. V tu chvíli si uvědomil, jak špatně se zachoval, když řekl, že o sestru nebude pečovat, protože by z toho nic neměl. „Druhým lidem přece máme pomáhat, aniž bychom za to něco čekali zpátky. Ach jo. To jsem to dnes pokazil.” Bylo mu to líto. Šel se sestřičce omluvit. Ta jeho omluvu přijala a ujistila ho, že se nezlobí. „Kdybys něco potřebovala, tak na mě zavolej. Rád ti pomůžu,” slíbil bráška.

Ježíš nás volá ke službě milosrdenství vůči druhým lidem a světu. Za tuto službu nemáme nic chtít, protože on sám nám pomáhá zdarma.

Byl/a jsi někdy nemocný/á? Kdo se o tebe staral?

Návrh aktivity

Katecheta vybere jedno dítě, které si lehne doprostřed kruhu dětí a hraje, že je nemocné. Katecheta ho s ostatními dětmi ošetřuje. Povídají si, jak se starat o člověka, který má teplotu. Podávají mu hrnek s čajem, teploměr, léky. Můžou k tomu být použity přinesené předměty nebo obrázky (viz příloha).

Katecheta se pak zeptá dětí, jestli se už někdy o někoho staraly nebo jestli se o ně někdo staral. Ptá se jich, proč se staráme o nemocné. Dává jim na výběr:

- kvůli našemu dobrému pocitu
- z lásky k druhým, aby jim bylo lépe.

Děti by měly společně odpovědět, že to děláme kvůli druhým lidem. Katecheta následně vysvětluje, že stejně s námi jedná Bůh – pomáhá nám z lásky.

Návrh modlitby

Děti sedí v kruhu a uprostřed leží obrázky použité při aktivitě. Katecheta se nahlas modlí: „Dobrý Ježíši, děkujeme ti, že nás nikdy nepouštíš a staráš se o nás z lásky. Chceme mít lidi okolo nás rádi stejně jako ty a pomáhat jim. Děkujeme ti, že i o nás se někdo postaral, když jsme to potřebovali. Chceme ti teď poděkovat za všechny, kdo se o nás v těžkých chvílích postarali.”

Pokud děti chtějí, mohou nyní nahlas říct: „Ježíši, děkuji ti za (jméno), který / která se o mě staral/a... pomohl/a mi, když...” Všichni společně zakončí modlitbu hlasitým „Amen”.

Pomůcky

- vytištěné a rozstříhané obrázky z přílohy nebo předměty jim odpovídající
- (polštářek pod hlavu dítěte, které hraje nemocného)

6. Děkuji ti, Ježíši!

9. října 2022, 28. neděle v mezidobí

Lk 17,15–16: *Když jeden z nich zpozoroval, že je uzdraven, vrátil se, mocným hlasem velebil Boha, padl mu k nohám tváří až k zemi a děkoval mu. Byl to Samaritán.*

Celé evangelium: Lk 17,11–19

Cíl setkání

Dítě si upevňuje vědomí Ježíšovy neustálé přítomnosti u něj. Seznamuje se s děkovnou modlitbou, vnímá její důležitost a spolu s ostatními se jí modlí a vyjadřuje v ní, za co chce Ježíši děkovat.

Komentář

Dítě je pravděpodobně vedeno k děkování od malička, takže to pro něj není nic nového. Nová pro něj možná bude informace, že děkovat může i Ježíši. Učí se tak vnímat modlitbu jako rozhovor, či ještě lépe setkání a postupně se před ním bude rozevírat její rozmanitost. Dnes si osahá jednu konkrétní možnost, jak modlitbu prožívat.

Doprovodný předmět nebo obrázek: autíčko

Nečekaný dárek

Dědeček vítal Amálku a Viléma ve dveřích: „Ahoj, děti! Dnes máme pro vás s babičkou speciální překvapení. Musíte si ho ale nejdřív najít. Je schované někde v obývacím pokoji.” Amálka a Vilda výskli nadšením. Jakmile se vyzuli, utíkali do obýváku. Hledali pod gaučem, za skříněmi, mezi polštáři. Po pár minutách slavila úspěch mladší hledačka: krabičku převázanou žlutou stuhou objevila na polici vedle rodinné fotografie. „Správně, to je ono!” pochválil ji děda.

Obě děti si sedly na gauč a netrpělivě se do krabičky dobývaly. Uvnitř byla dvě malá autíčka s ovladači. „Tý jo, to jsou auta, co jezdí samy!” zajásal Vilda. I Amálce se to líbilo. „Ne tak úplně,” uváděl věc na pravou míru děda a sundal ze skříně nějakou krabici. Pak ji otevřel. „Auta dokážou jezdit jedině po této silnici, která se musí složit. Ale ještě než vám ji dám, bych od vás chtěl něco slyšet. Když jste rozbalili auta, zapomněli jste totiž něco říct. Sourozenci se nejdříve nechápavě

podívali na dědu a pak na sebe. Nevěděli, co po nich chce. „To mě mrzí, že nevíte,” zareagoval na jejich výrazy ve tvářích děda. „Zkuste nad tím chvilku přemýšlet. Půjdu si na chvíli i s krabicí sednout do kuchyně a počkám, až vás to napadne. Bylo by mi líto, kdybyste na to nepřišli.”

Jen se za ním zaklaply dveře, Vilda se plácnul do čela: „Jsme to ale hloupí! Ami, vždyť my jsme dědovi zapomněli poděkovat.” „No jo, máš pravdu,” přidala se sestra. Ihned šli svou chybu do vedlejší místnosti napravit: „Děkujeme ti, dědečku.” Děda je pak poslal, aby šli poděkovat ještě babičce. Pak společně vytáhli jednotlivé díly autodráhy v obývacím pokoji na koberec a společně ji postavili. Celé odpoledne pak s auty po dráze drandili, zkoušeli mezi sebou závodit nebo jezdili jen tak. Moc je to bavilo. A děti si byly jisté, že už nikdy nezapomenou poděkovat.

Za každý dárek, který dostanu, nezapomenu poděkovat. Největším dárkem je pro mě ale Ježíš a to, co pro mě udělal. Jemu děkuji v modlitbě.

V jakých dalších situacích je ještě dobré poděkovat?

Návrh aktivity

Děti mají za úkol společně složit obrázek, jehož součástí je slovo „děkuji”. Obrázky jsou k dispozici v přílohách v lehčí a těžší verzi. Děti je mohou skládat samostatně, ve dvojicích nebo skupinkách. Pokud chce katecheta aktivitu prodloužit, může dílky skládačky poschovávat po místnosti a nechat je děti nejprve najít.

Návrh modlitby

Katecheta si s dětmi nejprve povídá, za co mohou Ježíši děkovat (rodina, kamarádi, škola, jídlo, čistá voda...). Nechá děti říct všechny jejich nápady. Pokud si některé děti dělají legraci a schválně říkají nesmysly, laskavě je usměrní a vysvětlí, jak by mohly dík formulovat lépe. Může také dětem říct, že spousta věcí, které máme, nejsou samozřejmost a měli bychom je vnímat jako dar, a proto za ně děkovat.

Když skupinka vyčerpá všechny nápady, vstoupí společně do modlitby. Katecheta začne slovy: „Milý Ježíši, v životě máme tolik dobrých věcí, které nejsou samozřejmost. Povídali jsme si o nich a teď o nich chceme říct i tobě.” Nyní mají děti prostor zopakovat některé díky. Můžeme je nechat mluvit postupně nebo na přeskáčku (pokud to zvládnou). Po díky každého dítěte může také celá skupinka nahlas říct: „Děkujeme ti, Ježíši.” Možná ale bude třeba si to dopředu vyzkoušet. Skupinka modlitbu zakončí společným „Amen”.

Pomůcky

- rozstříhané skládačky z přílohy

7. Ježíš je na naší straně

16. října 2022, 29. neděle v mezidobí

Lk 18,7: *A Bůh by se nezastal svých vyvolených, kteří k němu volají ve dne v noci, a nechal by je dlouho čekat?*

Celé evangelium: Lk 18,1–8

Cíl setkání

Dítě si uvědomuje, že když mu někdo ubližuje, je Ježíš vždycky na jeho straně. Vzpomíná na situace ze svého života, kdy se taky mohlo někoho zastat, a vyjadřuje své odhodlání jednat v takových situacích jako Ježíš.

Komentář

Ježíš je vždycky na straně těch, kdo jsou neprávem utlačováni, opomíjeni či posmíváni. Možná, že dítě už také takovou situaci zažilo. Pravděpodobně pro něj byla nepříjemná a přálo si v tu chvíli, aby se mohlo o někoho opřít. Nyní do těchto vzpomínek vstupuje naděje, že samo není a nebude. Znova a jinak si uvědomuje důležitost modlitby jako spojení s Ježíšem. Pokud to už skupinka ví, je možné se během setkání přiblížit k další důležité skutečnosti: že Ježíš nás zve, abychom se zastávali druhých, jako se jich zastává on. I tato myšlenka se bude během dalších setkání v různých formách opakovat.

Doprovodný předmět nebo obrázek: opasek

Starý opasek

V babiččině a dědově kuchyni ležel přes židli kožený pásek od kalhot. Byl už hodně opotřebovaný. Amálka ho během svačiny pozorovala. Nedalo jí to a dloubala do něj prstem se slovy: „Babi, proč tady máte tak ošklivý pásek?“ Babička se zasmála: „Zeptej se dědy. On ti to moc rád poví. Je to totiž jeho oblíbený.“

Když přišel do kuchyně děda, Amálka na něj hned vypálila svou zvědavou otázku. Přisedl si, vzal pásek do ruky a povídal: „No jo, já vím, že už není moc hezký. Nosím ho jen na doma. Ale mám ho moc rád. Nosil jsem ho totiž, když jsem byl dospívající kluk. Mám s ním spojeno mnoho vzpomínek, a tak se mi nechce ho vyhodit.“ Vildu to zaujalo a poprosil: „Dědo, a pověděl bys nám nějakou příhodu, kterou jsi s tím páskem zažil?“ Děda samozřejmě souhlasil a dal se do vyprávění.

„Nedávno jsme vám povídali o tom, že když jsme byli ještě děti, naši rodiče neměli mnoho peněz nazbyt. Aby moji rodiče ušetřili, koupili mi kalhoty, které mi byly velké. Chtěli, aby mi dlouho vydržely, a počítali s tím, že do nich dorostu. Nosil jsem k nim tento opasek, aby mi nespady. Když jsme se jednou ve škole převlékali po hodině tělocviku, zjistil jsem, že mi v kalhotách pásek chybí. Spolužáci si ze mě chtěli vystřelit a pásek mi sebrali. Kalhoty jsem si oblékl, ale musel jsem si je přidržovat rukou, aby mi nespady. Spolužáci se na mě dívali, smáli se mi a říkali mi, že mi pásek schovali někde ve škole a ať si ho najdu sám. Bylo mi v tu chvíli hrozně. Vtom se ozval jeden spolužák, který nikdy moc nemluvil. Přišel ke mně, chytil mě kolem ramen a řekl všem okolo: 'Není vám to trapné? Okamžitě mu ten pásek vraťte!' A tu nastalo hrobové ticho. Všichni mí spolužáci se provinile dívali do země. Pak se jeden z nich odhodlal, schovaný pásek mi přinesl a omluvil se. Ten moment, kdy se mě někdo zastal, pro mě byl tak silný, že si ho pamatuji dodnes. A jsem za něj vděčný.”

Amálka a Vilda koukali na pásek a už jim bylo jasné, proč je pro dědečka tak vzácný.

Ježíš se zastává těch, kterým se děje bezpráví. Zve každého z nás, abychom to dělali také tak.

Už se tě někdy někdo zastal? A zastal ses někoho ty?

Návrh aktivity

Děti sedí v kruhu. Jedno z nich si sedne doprostřed, zaváže si oči a položí před sebe opasek. Nedotýká se ho. Úkolem ostatních je opasek sebrat, aniž by to dítě se zavázanýma očima zaregistrovalo. V místnosti musí být klid.

Když má dítě sedící uprostřed dojem, že se mu někdo snaží pásek sebrat, řekne: „Nesahej na to!“. A ten, kdo se právě pokouší o krádež, se musí svého pokusu vzdát.

Můžeme děti nechat hrát na přeskáčku. Kradení mohou zkusit i dvě nebo tři děti zároveň (obzvláště, pokud je skupinka větší a trvalo by, než by se prostřídaly).

Pokud strážce opasku vysloví uvedenou větu ve chvíli, kdy se o ukradení nikdo nepokouší, dostává trestný bod (nebo ho může rovnou uprostřed vystřídat někdo jiný).

Po skončení aktivity katecheta dětem vysvětlí, že tohle byla jenom hra a že v životě určitě nic nikomu krást nemají. Pak se ptá, jestli je napadá, kde by byl v příběhu, který si četly, Ježíš, kdyby na tom místě byl. Nabízí jim tři varianty:

- byl by ten, kdo pásek krade
- byl by ten, kdo se zastal toho, komu byl sebrán
- byl by opodál, na všechno by se díval a nic by neudělal.

Katecheta vysvětluje, že Ježíš se nás vždy zastává a nenechává nás samotné. A my ho máme napodobovat, nebát se a zastávat se druhých. Pak si s dětmi ještě povídá o situacích, kdy se ony samy někoho zastaly nebo kdy by se někoho zastat mohly.

Návrh modlitby

Všichni sedí v kruhu. Katecheta modlitbu uvede a pak postupně vyslovuje sedm díků. Děti po každém z nich společně nahlas odpovídají: „*Děkujeme ti, Ježíši.*” Skupinka si to vyzkouší ještě před zahájením modlitby.

Katecheta: „*Dobrý Ježíši, ty jsi pořád s námi a máš nás rád. Děkujeme ti:*

- *že nám žehnáš („Děkujeme ti, Ježíši.”)*
- *že jsme pro tebe důležití*
- *že se na tebe můžeme spolehnout*
- *že se nás zastáváš*
- *že nám ukazuješ, jak se máme chovat k druhým lidem*
- *že nás neopouštíš*
- *že jsi naším bratrem.*

Pokud se to katechetovi zdá vhodné, může dětem navrhnout, ať přidávají další díky. Všichni pak modlitbu zakončí společným hlasitým „*Amen*”.

Pomůcky

- opasek nebo jiný předmět, který je možné vzít do jedné ruky
- šátek nebo jiná pomůcka pro zakrytí očí

8. O pokoře

23. října 2022, 30. neděle v mezidobí

Lk 18,14b: *Neboť každý, kdo se povyšuje, bude ponížěn, a kdo se ponižuje, bude povýšen.*

Celé evangelium: Lk 18,9–14

Cíl setkání

Dítě se seznamuje s pojmem pokora. Propojuje evangelijní příběh se situacemi ze svého života a v modlitbě prosí o dar pokory.

Komentář

Pokoru lze dětem vysvětlit jako „uznání, že něco nedokážu sám/sama“. Už vědí, že Ježíš jim pomáhá, mohou proto své znalosti rozšířit i o tento pojem. Měl by jim být představen pozitivně. Měly by rozumět, že Ježíš má z jejich pokory radost, že to rozhodně není prohra nebo slabost, ale naopak známka silného pouta s Ježíšem, kterému dítě důvěřuje a nemusí se mu bát odkrýt svou slabost. Pokora je pro každého člověka. Ježíše potřebujeme všichni.

Doprovodný předmět nebo obrázek: zavařovačka

Marmeláda

„Děti, pojďte na svačinu!“ zavolala babička na Vilíka a Amču, kteří si hráli na dvoře. Nechtělo se jim, ale hned ji poslechli a přišli do kuchyně. Posadili se ke stolu, na kterém už na ně čekal čaj a chleba s máslem. Babička ještě přinesla talíř se šunkou a sýrem. Vilda se na něj podíval a poprosil babičku: „Nemohl bych si to dneska dát s marmeládou? Já nějak na šunku ani sýr nemám chuť.“ „Jasně,“ dovolila mu to babička, „vezmi si ji z lednice.“

Vilda vstal od stolu, zašel si do ledničky a vytáhl z ní meruňkovou marmeládu. „Zvládneš ji otevřít?“ ujišťovala se babička. „No jasně! Já už jsem otevřel tolik sklenic. Žádnou pomoc nepotřebuji.“ Babička pokrčila rameny a nechala vnuka, ať si tedy poradí.

Jenže mu to nešlo. Snažil se víčkem otočit, ale bylo jako přilepené. Zkoušel to s rukou v utěrce, ale nepomohlo to. Už byl úplně rudý. Babičce to nedalo a znova se zeptala: „Tak chceš s tím pomoci?“ „Ne, nechci!“ vykřikl vnouček a zkoušel to znova.

Jenže sklenice zůstávala pořád zavřená. Vilda už to nevydržel, strčil ji zpátky do lednice a utekl do obýváku. Tam našťvaně seděl s rukama překříženýma na hrudníku. Za chvíli se mu začaly z očí koulet slzy.

Amálka z toho byla vyděšená. „Co se Vildovi stalo?“ ptala se babičky. „To nic. Brzy ho to přejde. Prostě si jen nezvládl přiznat, že tu sklenici nedokáže otevřít,“ uklidňovala ji babi.

Vilda se za chvíli vrátil do kuchyně. Oči měl červené od pláče a zakuňkal: „Babičko, prosím, otevřela bys mi ji?“ Babička ráda vnukovi sklenici otevřela. A k tomu dodala: „Pamatuj si, Vilíku, že přiznat, že něco nezvládneme, není žádná hanba. Každý z nás něco nedokáže. Jsme tu od toho, abychom si pomáhali.“ Vilda si byl jistý, že na to nezapomene.

Ten, kdo dokáže přiznat, že něco sám nezvládne, je pokorný. Opakem pokory je pýcha. Neboj se přiznat Ježíši, že něco nedokážeš.

S čím potřebuješ pomoci ty?

Návrh aktivity

Děti podle obrázků uvádějí příklady situací, kdy něco samy nedokážou, a přiřazují je k obrázkům rodičů (kdy jim mohou pomoci rodiče) a Ježíše (kdy jim může pomoci Ježíš). Vše je připraveno v příloze. Mohou tento úkol plnit všechny dohromady.

Když aktivita skončí, katecheta dětem vysvětluje, že je třeba uznat, že všechno nedokážu sám. Rozhodně to není hanba, naopak. Kdo je pokorný před Ježíšem, ví, že má-li prožít dobrý život, Ježíše potřebuje.

Návrh modlitby

Děti opět sedí v kruhu, katecheta začíná: „Dobrý Ježíši, ty nám ve všem pomáháš. Chceme se učit pokoře, vnímat, že tě potřebujeme a zvat tě do všeho, co nedokážeme sami.“

Nyní mají děti možnost vyslovit, do kterých situací chtějí Ježíše pozvat, aby jim pomohl. Například: když se mi nedaří být hodná na brášku, když se bojím, když mi něco nejde. Katecheta zakončuje: „Ježíši, odevzdáváme ti všechny situace, které jsou pro nás těžké. Máme tě rádi a chceme být pořád s tebou. Amen.“

Pomůcky

- vystříhané obrázky z přílohy

9. Pojd' dolů!

30. října 2022, 31. neděle v mezidobí

Lk 19,5: *Když Ježíš přišel k tomu místu, podíval se nahoru a řekl mu: „Zachee, pojd' rychle dolů: dnes musím zůstat v tvém domě.”*

Celé evangelium: Lk 19,1–10

Cíl setkání

Dítě se seznamuje s příběhem Zachea. Chápe, že Ježíš si Zachea vybral, aby se s ním setkal, ačkoliv si to Zacheus nezasloužil, a že Ježíš se takto chce setkat s každým člověkem, i s ním. V modlitbě ho zve do svého života.

Komentář

Ježíš Zachea přijal, ačkoliv byl Zacheus jedním z nejhorších. Jeho příběh otevírá příležitost se s dětmi znovu podívat na Ježíšovu lásku, otevřenost a milosrdenství, tentokrát z jiného úhlu. Je možné se buď věnovat jen evangelijnímu příběhu, nebo příběh Zachea srovnat s velmi podobným příběhem Amálky a Vildy, který dětem pomůže věc lépe pochopit.

Doprovodný předmět nebo obrázek: list

Třešeň

Amálka seděla u dědečka a babičky v obýváku a nudila se. Na stole ležela stará kniha, jeden z prarodičů ji měl asi rozečtenou. Protože nevěděla, čím zajímavějším by se mohla zabavit, vzala si ji na klín a začala si ji prohlížet. Asi někde uprostřed objevila usušený list.

„Dědečku, co to tady máš za lístek?” zeptala se, když přicupitala s knížkou do kuchyně, kde si děda pil svou odpolední kávu. „To je třešeň. Ten list jsem si schoval, protože strom, na kterém vyrostl, pro mě hodně znamenal.” „Ále, to mě zajímá,” zapojil se do rozhovoru Vilda, který zrovna také vstoupil do kuchyně. „Mám tvoje vzpomínky, dědo, moc rád.” Oba sourozenci se posadili ke stolu a děda se dal do vyprávění:

„Tento list je z třešně. Když jsem byl malý, měl jsem třešně moc rád, jenže na naší zahradě třešeň nerostla. O pár domků dál bydlela stará paní, která ji ale v zahradě měla. A já jsem jí je občas s kamarády chodil krást. Strom s třešněmi byl

totiž až na konci její zahrady, plot se dal snadno přeskočit a z jejího okna na něj nebylo dobře vidět. Jednou jsme si ale nevšimli, že paní je zrovna v zahradě, a tak nás natchytala. Mysleli jsme si, že na nás bude křičet a vyžene nás. Ona nám ale řekla, ať jdeme za ní pod altán u domu. Byla na nás moc milá a nabídla nám koláč. Řekla nám: 'Kluci, když si budete chtít natrhat třešně, tak mi přijďte říct a já vás k sobě na zahradu ráda pustím. Můžeme se domluvit, že vždycky natrháte něco málo pro mě a zbytek si odnesete domů. Já jsem už stará a na strom bych stejně nevylezla.'

Vždycky, když si na to vzpomenu, znovu mě dojde," povzdechl si děda, „jak se k nám laskavě zachovala. Bylo z toho hezké přátelství, chodili jsme pak za ní často." „To se nedivím," usmál se Vilík a dodal: „Dal bych si třešně."

Ježíš se zajímá i o ty, kdo jsou v očích ostatních darebáky. Je k nim laskavý a chce se jim věnovat. Zajímá se opravdu o každého člověka. I o tebe. Pozveš ho k sobě?

Které ovoce máš rád/a? Trhal/a jsi ho někdy (samozřejmě s dovolením)?

Návrh aktivity

Rozdělíme mezi děti 6 papírů velikosti A6. Budou mít za úkol namalovat postavy z dnešních dvou příběhů: Zachea, Ježíše, tři kluky a hodnou paní. Až budou mít hotovo, katecheta položí doprostřed kruhu předem nakreslený obrázek stromu velikosti A3 (viz příloha, pokud je skupinka početnější, mohou některé děti strom taky kreslit).

Pak děti opakují evangelijní příběh a příběh dědečka Amálky a Vildy a srovnávají je. Používají přitom k ilustraci strom a nakreslené obrázky. Pokud má skupinka málo času, může vybrat jen jeden příběh. Je také možné postavy předmalovat.

Katecheta pak děti vyzývá, aby se zamyslely, ke komu se můžou zachovat stejně jako Ježíš nebo stará paní. V případě potřeby jim pomáhá vlastními návrhy (když mě někdo provokuje, když mi někdo něco vezme, když se nikdo nechce bavit s některým spolužákem apod.).

Návrh modlitby

Uprostřed kruhu dětí leží srdce (viz příloha). Každé dítě při této modlitbě vyjádří touhu po Ježíši a po tom, aby byl součástí jeho života, větou: „*Pane Ježíši, přijď do mého života.*” Katecheta si může pronesení věty před modlitbou s dětmi

nacvičit. Pokud je třeba, vysvětlí jim také, že to neznamena, že Ježíš zítra zaklepe na dveře jejich pokojíčku, ale že k nim přijde duchovně, neviditelně – do jejich srdce.

Katecheta začíná slovy: *„Ježíši, děkujeme ti, že nás máš rád. Děkujeme ti, že nikoho nepřehlídíš, že si všímáš úplně všech lidí a máš je rád. Chceme tě teď každý zvlášť pozvat do svého srdce, protože moc toužíme po tom, abys byl s námi.“*

Následně si děti posílají obrázek srdce. To, které ho drží v ruce, vysloví nahlas výše uvedenou větu. Pokud se některé z dětí stydí mluvit, jen podrží srdce a katecheta vysloví větu za něj. Všichni zakončují společným hlasitým „Amen“.

Pomůcky

- papíry vel. A6
- pastelky
- obrázek stromu vel. A3
- obrázek srdce

10. Jaké to bude v nebi?

6. listopadu 2022, 32. neděle v mezidobí

Lk 20,36: *Už přece nemohou zemřít, jsou totiž rovní andělům a jsou syny Božími, neboť mají účast na vzkříšení.*

Celé evangelium: Lk 20,27–38

Cíl setkání

Dítě se seznamuje s obsahem pojmu nebe. V rámci svých možností chápe, že nejde o místo, ale o stav. Sdílí se s kamarády, jak si nebe představuje. Ví, že se do něj může těšit a že tam bude navždy s Ježíšem.

Komentář

Pochopit, co je vlastně křesťanské nebe, je náročné pro každého. V představách něčeho tak nekonečně krásného a naplňujícího jsme příliš omezení úplně všichni. I tak ale můžeme děti nasměrovat k takovému způsobu přemýšlení nad posmrtným životem, ve kterém nefigurují především mraky, andělíčky a Bůh jako dědeček s plnovousem, i když jim to možná bude dělat problémy. Necháme je sdílet se o jejich představách nebe a vysvětlujeme jim, že to bude všechno tak dobré a krásné, že si to ani nedokážou představit. Nepůjde především o to, jak to tam bude vypadat, ale jak se tam budou cítit.

Doprovodný předmět nebo obrázek: ruka v pěst

Spolužák

Vilda dnes přišel k babičce a dědovi hrozně naštvaný. Jen co je pozdravil, šel rovnou do obýváku, tam si lehl na pohovku, otočil se ke stěně a netečně koukal do polštáře. Ani Amálka nevěděla, co se s ním děje. Tak tam vydržel ležet dobrou půlhodinu a vůbec mu nevadilo, že si sestra s prarodiči ve vedlejší místnosti pochutnávají na čokoládovém dortu.

Když se v něm uvolnilo to největší napětí a konečně dokázal přijít do kuchyně, aby se občerstvil, ostatní se ho hned ptali, co se stalo. A tak se dal do vysvětlování: „Byl jsem dnes hodně rozčilený. Pořád mě zlobí spolužák Petr. Dělá mi naschvály, směje se mi a schovává mi věci. Dneska mi vyhodil modrou pastelku do koše a já jsem se tak naštvál, že jsem vzal celé jeho pouzdro a hodil ho do koše taky. Viděla

to paní učitelka, zlobila se, přinutila mě, abych se mu omluvil, a dostal jsem poznámku. Je mi hrozně, protože on mě zlobí pořád, ale problém jsem měl hlavně já. Nejradši bych začal chodit do úplně jiné školy, abych se s ním už nemusel potkat.”

Všichni si jeho trápení vyslechli. Když domluvil, zeptala se ho babička: „A myslíš si, že by to v jiné škole bylo lepší? Že bys tam nepotkal jiného spolužáka, který by tě zlobil?” „Já nevím, asi jo,” na to Vilda. „Ale až budu na střední škole, tak budu mít určitě pokoj.”

„No, tak tím bych si nebyla jistá. Všude, kam půjdeš, narazíš na nějakého člověka, se kterým si nebudeš rozumět.”

„A až budu jednou chodit do práce, tak taky?”

„Nejspíš ano, Vilíku. To prostě k životu patří.”

„Ach jo. Takže tohle trápení nikdy neskončí?”

„Neboj se, skončí. Až se jednou dostaneš do nebe, už se tam nebudeš muset s nikým zlobit.”

„A Petr jednou půjde taky do nebe? Jestli jo, tak já tam nechci!”

„Neboj se. V nebi už neexistuje nic z toho, co ti teď vadí. Není tam nespravedlnost, posmívání ani zlost. Tam už nám bude všem jenom hezky.”

Vilda to moc nechápal. Šel si znova sednout do obýváku. Tentokrát už nebyl naštvaný, ale potřeboval si trochu popřemýšlet nad tím, co mu babička právě řekla.

Nebe je stav, ve kterém už nebude existovat nic, co nás tady na světě trápí. Budeme tam s Ježíšem, který se na nás už těší. A my se můžeme těšit taky.

Už tě někdy někdo naštvál?

Návrh aktivity

Na začátek aktivity katecheta nechá děti zavřít oči a vyzve je, aby si představily, že mají den, kdy mohou dělat to nejlepší a nejkrásnější, co si jen přejí. Ať se zkusí zamyslet, s kým by byly, co přesně by dělaly a jaké by to bylo. Pak se o tom mohou sdílet. Je třeba dát pozor, zda je pro danou skupinku tato aktivita vhodná, protože se může stát, že v některém z dětí otevře něco bolavého. Je také důležité nechat všechny děti, aby se sdílely, jejich myšlenky nijak nehodnotit a nenechat je komentovat ani ostatní děti. Tuto část je také možné vynechat a přejít rovnou k druhému.

Děti před sebou mají deset slov (viz příloha). Pět z nich označuje dobré vlastnosti a pět špatné. Katecheta dětem nejprve vysvětluje, že nebe není místo, ale

stav, ve kterém budeme naplno s Ježíšem a bude tam jen všechno dobré a krásné, a všechno špatné bude navždy pryč. Nyní mají děti za úkol vybrat slova označující vlastnosti, které v nebi rozhodně nemají místo – zmuchlat je a vložit do pytle na odpadky. Starší děti nebo katecheta slova předčítají mladším dětem. Následně mohou děti jmenovat další dobré i špatné vlastnosti.

Návrh modlitby

Účastníkům modlitby, kteří umí číst, rozdáme slova označující dobré vlastnosti. Katecheta začíná modlitbu: „*Dobrý Ježíši, těšíme se na setkání s tebou v nebi. Děkujeme ti, že tam budeme navždy s tebou a ve tvé lásce a že tam bude jen to, co je dobré a krásné. Těšíme se k tobě.*” Následně děti, které mají v rukou papíry, postupně nahlas říkají: „*Ježíši, děkujeme ti za... (přečtou slovo).* Můžeme zvážit také výzvu k vyslovování dalších slov. Všichni zakončí slovem „*Amen*”.

Pomůcky

- vytištěná příloha
- menší plastový pytel na odpadky

11. Stavba, co se nikdy nezboří

13. listopadu 2022, 33. neděle v mezidobí

Lk 21,6: *Přijdou dny, kdy z toho, co vidíte, nezůstane kámen na kameni, všechno bude rozbořeno.*

Celé evangelium: Lk 21,5–19

Cíl setkání

Dítě poznává, že jím vykonané dobro je trvalá hodnota, kterou mu nikdo nemůže odepřít. Na příkladu stavebnice z kostek má prostor pochopit rozdíl mezi tím, co je tady na světě a co jednou nebude, a tím, co je v jeho srdci a co je trvalé.

Komentář

Lukášova slova v evangeliu na tuto neděli mohou znít trochu děsivě. Je ale možné podívat se na ně pozitivně, když se zaměříme na to, co je trvalé a co nikdo a nic nemůže zničit. Zprostředkujme proto dětem ujištění, že s Ježíšem se nemusí ničeho bát a že s ním mohou ve svém srdci budovat pevnou stavbu, která se nikdy nezboří. Pomíjivost lze dětem představit na příkladu vratké stavebnice z kostek, kterou každé z nich jistě někdy stavělo. Následně mohou děti společně vymyslet, jaké jsou neviditelné „kostky” jejich života, z nichž mohou ve svém srdci stavět věž, kterou nelze zbořit.

Doprovodný předmět nebo obrázek: kostky ze stavebnice

Věž

„Dědo, dneska si budeme stavět z kostek!” vykřikl nadšeně Vilda, jakmile si doma vyzul boty. Dneska má dědu jen pro sebe. Šli spolu hned po škole k Vildovi domů. Amálku vyzvedla babička a vydaly se spolu na procházku do parku. „Postavíme spolu obrovskou věž!” výskal vnuk. Děda nebyl proti.

Vytáhli velkou krabici plnou lega a dali se do stavění. „Tady bude základna a odtud budeme stavět věž do co největší výšky,” vysvětloval Vilda dědovi. Ponořili se spolu do hry. Nejdřív děda Vildovi podával kostky, a když byla věž docela vysoká, vyměnili se. Vilda pak dědovi přinesl židli, aby si mohl na chvíli sednout, protože ho začínala bolet záda. Také zašel oběma pro pití. Ze společné hry měl velkou radost.

Zbývalo posledních pár kostek. Věž už byla vyšší než on. Podával je dědovi, který je opatrně skládal jednu na druhou na úplném vrcholku věže. Vtom se Vilda neopatrně ohnal... a celou věž shodil. Kostky začaly padat, bouchaly o sebe i o zem a válely se po celém pokoji. Vilík celý ztuhl, zbledl a pozoroval tu spoušť. Po chvíli si sedl na bobek, složil hlavu do dlaní a dal se do pláče.

Děda se ho snažil utěšit: „Nebud' smutný, Vildo. Postavíme ji znova.“ Vilda ale plakal dál. Děda z toho byl velmi znepokojený a rád by vnukovi nějak pomohl, ale nevěděl jak. Přemohl bolavá záda, klekl si k němu na zem a objal ho. „Mrzí mě, že teď pláčeš, Vili. Víím, že tě to mrzí. Věž spolu postavíme znova. Chtěl bych ti ale říct, že i když se nám nepodařilo postavit věž, podařila se nám dnes spousta jiných věcí. Strávili jsme spolu moc hezký čas. Povídali jsme si. Ty ses o mě laskavě staral. Donesl jsi mi židli a pití. A to je všechno důležitější než to, jestli se nám povedlo postavit věž. Postavili jsme totiž něco krásného ve svém srdci.“

Největší hodnotu má to, co vytvoříme ve svém srdci.

Stalo se ti někdy, že se ti něco nepovedlo a bylo ti to líto?

Návrh aktivity

Děti dostanou sadu kostek (může to být Lego, dřevěné kostky, Jenga věž... záleží, co máte k dispozici). Jejich úkolem bude postavit co nejvyšší věž tak, aby se zapojili úplně všichni. Kostek by mělo být tolik, aby bylo možné postavit věž, která bude vratká.

Katecheta pak děti ocení, jak úkol zvládly. Vysvětluje, že stejnou (neviditelnou) věž stavíme ve svém srdci. Těmi kostkami jsou naše dobré úmysly, skutky či modlitby. A zatímco tato viditelná věž se snadno zboří, tu naši vnitřní věž nám nezboří nikdo a zůstane nám navždycky.

Návrh modlitby

Každé dítě dostane jednu kostku. Katecheta začíná slovy: „*Ježíši, děkujeme ti, že nás máš rád a že na tobě můžeme stavět svůj život. Prosíme tě, bud' naším pevným základem. Chceme se teď s tebou radovat z toho, co se nám už povedlo v našem srdci postavit.*“ Nyní mohou děti jedno po druhém pokládat na sebe doprostřed kruhu kostky a vyslovovat: „*Ježíši, mám radost, že jsem... (pomohl tatínkovi, byla hodná u tety...).*“ Pokud některé z dětí nechce mluvit, může jen položit kostku. Všichni zakončují slovem „*Amen*“.

Pomůcky

- kostky

12. Ježíš je můj vzor

20. listopadu 2022, Ježíše Krista Krále

Lk 23,41: *My ovšem spravedlivě: dostáváme přece jen, jak si zasloužíme za to, co jsme spáchali, ale on neudělal nic zlého.*

Celé evangelium: Lk 23,35–43

Cíl setkání

Dítě poznává Ježíše jako člověka, který byl bez hříchu. Vidí v něm vzor pro svůj život a v modlitbě Ježíše prosí, aby se také dokázalo vyhýbat hříchu. Také ho prosí, aby mu v tom pomáhal.

Komentář

Dítě se postupně učí vnímat Ježíše jako svůj vzor. Doted' se učilo rozlišovat, co je dobré a co špatné podle toho, co považovali za dobré nebo špatné jeho rodiče a vychovatelé. Nyní se učí mezi authority ve svém životě zařadit i Ježíše. Ten tu však není v pozici toho, kdo přikazuje a zakazuje, ale toho, který sám žije dobře a kterého dítě může napodobovat. Není tolik důležité, zda to dítěti půjde. Jde především o to, aby se setkalo s touto informací, kterou si uloží a na kterou bude moct v budoucnu navazovat.

Doprovodný předmět nebo obrázek: špinavý kus oblečení

Skvrna

Vilda a Amálka seděli u stolu v kuchyni a svačili tvarohový koláč. „Dáte si k tomu džus?“ zeptala se jich babička. Oba chtěli. Vilík prosil o pomerančový a Amča si vyžádala černý rybíz. Babička se jí to ale snažila rozmluvit: „Černý rybíz hodně špiní. Nechceš si to raději rozmyslet? Co kdyby ses polila?“ „Neboj, babi, nepoliju,“ odpověděla Ami. Babička jí tedy vyhověla. Když před ni ale pokládala sklenici červeno-fialového nápoje, trochu zaváhala. Řekla si ale, že bude vnučce věřit, a odešla do komory pro cibuli.

Najednou ale uslyšela, jak Amča polekaně vypískla. „Je to tady,“ řekla si v duchu babi. Hned se vrátila do kuchyně, aby zjistila, že se její obavy naplnily. Amálie měla na šatech velkou skvrnu a v očích slzy. „To jsou moje oblíbené šaty,“ plakala. „Já jsem ti to říkala,“ proběhlo babičce hlavou. Ale neřekla to. Místo toho vnučce

pomohla vstát od stolu, hned jí sundávala polité šaty a utěšovala ji: „Neboj, to se vyperere.“ „To jsou mo-mo-moje oblíbené,“ opakovala vzlykající Amálka.

Babička nejprve šaty opláchla pod studenou vodou, pak je rozložila na pračce a na skvrnu nasypala kyselinu citronovou. „Snad zmizí,“ vyjádřila naději, vzala vnučku na ruce a šla s ní do pokoje, aby si tam mohla obléknout náhradní šaty. Když je měla Amálka na sobě, objala babičku a zeptala se jí: „Ty se mi nesměješ, babi? Ani Vilda?“ „Proč bychom se ti měli smát?“ nechápala babička. „No že jsem nešikovná. A že jsem udělala chybu.“ Babi se usmála. „Kvůli tomu bychom se ti určitě nesmáli, moje drahá. To by se mohlo stát každému. Všichni děláme chyby. Ale, prosím, buď příště opatrnější.“ „Budu,“ slíbila Amálka.

Ježíši se smáli, i když nic špatného neudělal. Byla to jeho oběť za nás.

Už se ti někdy stalo, že ses bál/a, že se ti někdo bude smát?

Návrh aktivity

Katecheta si s dětmi povídá o situacích, ve kterých se jim něco nepovedlo, a společně se sdílí o tom, jak děti tyto situace řešily. Každé dítě má pak za úkol takovou situaci nakreslit.

Následně katecheta vysvětluje, že každý z nás dělá chyby. Každý člověk udělal něco, co by na ten papír mohl nakreslit. Jediný, kdo nikdy žádný hřích nespáchal, byl Ježíš. (Tady možná bude třeba vysvětlit slovo hřích. Jednoduše třeba jako skutek či jednání, kterým Ježíše zarmoutíme a ublížíme jemu, druhým lidem nebo sobě.)

Návrh modlitby

Každé dítě drží v ruce svůj obrázek. Katecheta začíná: „*Ježíši, děkujeme ti, že nás máš rád a že se před tebou nemusíme stydět přiznat své hříchy. Chceme je teď odevzdat a poprosit tě, abys nám je odpustil.*“ Děti pak postupně pokládají obrázky doprostřed kruhu (chcete-li, můžete na obrázky předem připravit nějakou ošatku, košík či jinou nádobu) se slovy: „*Ježíši, odpusť mi, že...*“ (a doplní, co mají na obrázku). Všichni jako vždy zakončují slovem „*Amen*“.

Pomůcky

- papíry
- pastelky

- ošatka, košík nebo jiná nádoba na obrázky

13. Být připravený

28. listopadu 2022, 1. adventní neděle

Mt 24,44: *Proto i vy buďte připraveni, neboť Syn člověka přijde v hodinu, kdy se nenadějete.*

Celé evangelium: Mt 24,37–44

Cíl setkání

Dítě se seznámí se skutečností, že jednou přijde konec světa. Dozvídá se, že je to chvíle, kdy za námi na zem podruhé přijde Ježíš, ale že nevíme, kdy to bude. Uvádí příklady ze života, jak se může na Ježíšův druhý příchod připravovat.

Komentář

Děti si vysvětlují nebo opakují, co znamená *připravenost*. Pročítají a upevňují si ji skrze aktivitu, která od nich vyžaduje neustálou pozornost a postřeh.

Doprovodný předmět nebo obrázek: dřevěný hranol (nebo jiný kus dřeva)

Kus dřeva

Děda s babičkou mají v chodbě u hlavních dveří dlouhý dřevěný hranol. Amálka si ho všimla, když hráli s Vildou na schovávanou. Chtěla se do rohu vedle dveří skrčit mezi bundy, ale málem se tam nevešla, protože tam byl ten divný kus dřeva.

Když hra skončila, vzala ho do rukou a přinesla do obývacího pokoje, kde si babička četla knížku. „Babi, co to tady máte?” vyptávala se zvědavě. „Co bys řekla, holka?” nechala ji hádat babička. Amálka se dlouze zamyslela. „Možná, že ho dáváte v zimě pod dveře, aby vám skrz ně netáhlo,” napadlo ji. „Ale kdepak,” smála se jejímu nápadu babi. „To bychom použili spíš nějaký hadr. Dřevo nás před chladem tak dobře neochrání.” „Tak ho tam máte nachystaný, abyste s ním mohli zloděje praštit po hlavě!” tipoval si Vilda, který přiběhl do obýváku z kuchyně, odkud zaslechl jejich rozhovor. „To taky ne,” odpověděla babička. „Ale jsi blízko.” Vilík chtěl hádat dál, ale už ho nic rozumného nenapadlo.

Děti se tedy raději nechaly poddat. Babička jim vše vysvětlila: „Vždycky, když jdeme s dědou spát, opřeme tohle dřevo o dveře. Kdyby se sem někdo dobýval, tak to velmi dobře uslyšíme. Dřevo totiž při otevření dveří spadne na zem a udělá ránu,

kteřou nemůžeme přeslechnout. Dělalali to tak dědečkovi rodiče a my jsme to od nich převzali.”

„A stalo se vám někdy, že by se sem někdo vloupal?” vyzvídala Amča.
„Naštěstí ne. Ale mohlo by se to kdykoli stát. Určitě to není tak, že bychom se každou noc báli, že sem přijde nezvaný host. Ale stát by se to mohlo,” vysvětlila babi. „To je super, že dokážete být tak připravení,” ocenil prarodiče Vilík.

Vyplatí se být připavený. Ježíš nám radí, abychom byli na konec světa připaveni.

Jak si můžeš dávat pozor na svoje věci, aby ti je někdo nesebral?

Návrh aktivity

Děti se pohodlně usadí a zavřou oči (mohou položit hlavu na kolena nebo na zem a zakřýt si oči). Katecheta jim znovu pomalu čte příběh Vildy a Amálky. Pokaždé, když řekne slovo „dřevo” nebo „dřevěný”, všechny děti musí vyskočit a zvednout ruce nad hlavu. Pak si mohou sednout a poslouchat dál.

Pro starší děti může být aktivita mírně upravena tak, že mají za úkol nejen vyskočit, ale i dotknout se nějakého předmětu. Za rychlost mohou sbírat body.

Katecheta pak vysvětluje, co je to připavenost. Děti nevěděly, kdy určená slova zazní, proto musely pořád bedlivě naslouchat a být ve střehu. A takto máme být pozorní celý život a čekat na Ježíše. Pak si společně povídají o tom, co to znamená být připavený na Ježíše: snažit se žít tak, aby našemu setkání s ním nebylo nic na překážku. Překážkami jsou naše hříchy.

Návrh modlitby

Dnes se modlí nahlas za všechny katecheta (případně může dát modlitbu přečíst některému ze starších dětí): „Dobrý Ježíši, jednou se s tebou chceme setkat v nebi. Prosíme tě, abys nám pomáhal se vyhýbat všemu, co mezi nás a tebe staví překážky. Prosíme tě, ať jsme k sobě navzájem laskaví, pomáháme si, ať se snažíme dělat to, co je dobré, a vyhýbat se zlému. Chceme na tebe být připaveni, nechceme nic zanedbávat. A těšíme se na setkání s tebou. Prosíme tě za všechny lidi, kteří tě neznají a neví, jak moc je máš rád. Dej se jim poznat a ukaž jim svou lásku.”

Všichni zakončují společný a hlasitým „Amen”.

Pomůcky

- předmět, kterého se děti mohou dotýkat

- případně vytištěná modlitba

14. Lidé, které máme rádi

4. prosince 2022, 2. adventní neděle

Mt 3,11a: *Ten, který má přijít po mně, je mocnější než já; jemu nejsem hoden ani opánky přinést.*

Celé evangelium: Mt 3,1–12

Cíl setkání

Dítě se seznamuje s postavou Jana Křtitele jako s osobou, která mluvila o příchodu Ježíše a upozorňovala lidi na jeho velikost. Uvědomuje si, že i ono má o Ježíši mluvit před druhými hezky a v modlitbě děkuje za jednoho ze svých blízkých.

Komentář

Ježíš žil ve vztazích, stejně jako každý z nás. Mluvílo se o něm, lidé s ním prožívali různá setkání, pro mnoho lidí byl drahý a důležitý, pro některé byl příbuzným. Nebyla to záhadná postava, která se najednou někde objevila a nikdo o ní nic nevěděl. Nám to může znít jako samozřejmost, ale děti si to nemusí takto propojit. Při tomto setkání je možné jim s tím trochu pomoci skrze společné úvahy nad jejich blízkými osobami a následně nad jednou z osob, která byla blízká Ježíšovi.

Doprovodný předmět nebo obrázek: dopis (obálka)

Dopis

Na konferenčním stolku v obývacím pokoji ležela obálka. Vypadala zašle. Amálka na ni koukala a přemýšlela, co by v ní asi mohlo být. Nevypadalo to, že by přišla nedávno.

„Co to tady máš, babi?“ vyzvídala. Babička jí velmi ráda odpověděla: „Ten dopis je starý už skoro padesát let. Mám ho schovaný v krabici se vzpomínkami a dnes jsem se na něj rozpomněla, proto jsem si ho vytáhla a znova přečetla. Je od mojí tety, kterou jsem nikdy neviděla, protože bydlela velmi daleko.“

„Tý jo, nedokážu si představit, že bych měla tetu, kterou jsem nikdy neviděla. Vůbec bych nevěděla, jak si ji mám představit,“ přemítala Amálka. „No jo. Tenkrát to bylo normální. Nebylo zvykem cestovat tolik jako dnes. A neměli jsme žádné telefony, abychom si mohli jen tak zavolat nebo si třeba udělat videohovor. Ale měli jsme tu tetu moc rádi,“ vysvětlovala babička.

„Jak jste mohli mít rádi někoho, koho jste nikdy neviděli?“ nechápala Amča. „To je jednoduché,“ dala se babi do povídání. „Rodiče nám o ní často povídali. Měli ji sami velmi rádi, mnohokrát jim pomohla, byla velmi milá, laskavá a moudrá. Psali jsme si s ní dopisy, malovali jsme jí jako děti obrázky, a když jsem byla starší, dokonce jsem jí sama párkrát napsala. Několikrát jsem ji prosila o radu a ona mi skutečně ochotně a dobře poradila. Tohle je jeden z dopisů, který mi napsala,“ ukázala babička na obálku na stole.

„Já to stejně pořád nechápu,“ kroutila hlavou Ami. „Stále si nedokážu představit, že bych někoho neznala osobně a měla ho ráda.“ „Představ si to na své oblíbené pohádkové postavě,“ navrhla babička. „Taky jsi ji nikdy nepotkala a máš ji ráda. Stejně jsme to měli s naší tetou. Rodiče o ní mluvili hezky a skrze ně jsme se s ní seznámili a věděli jsme, že je to dobrá žena.“

Je důležité, jak mluvíme o Ježíši. Díky nám ho totiž druzí mohou poznávat.

Máš někoho rád/a, i když ses s ním nikdy nepotkal/a osobně?

Návrh aktivity

Každé dítě si v duchu vybere jednoho člověka ze svého okolí. Katecheta rozdá dětem malé kartičky (vel. A6–A7), na které každé z dětí daného člověka namaluje. Může to být maminka, tatínek, babička, dědeček, sourozenec, kamarád nebo kdokoli jiný, koho dítě dobře zná. Následně mají děti za úkol vzpomenout si na dvě nebo tři dobré vlastnosti daného člověka. Starší děti jich mohou uvést více. Postupně své kartičky ukazují a vyjmenovávají dobré vlastnosti těch, kdo jsou na nich vyobrazeni. Katecheta vysvětluje, že stejně jako jsme teď mluvili o těchto lidech hezky, protože jsou pro nás důležití a máme je rádi, mluvil hezky Jan Křtitel o Ježíši. Chtěl tím lidem sdělit, že Ježíš je opravdu důležitý člověk. I my chceme mluvit o Ježíši hezky, protože ho máme rádi.

Návrh modlitby

Katecheta začíná: „*Ježíši, děkujeme ti, že máme kolem sebe tolik lidí, které můžeme mít rádi a kteří mají rádi nás. Chceme se teď za ně společně modlit a prosit tě, abys je na jejich životních cestách doprovázel.*“

Děti pak mohou postupně pokládat doprostřed kruhu obrázky a vyslovovat větu: „*Ježíši, děkuji ti za (jméno osoby), který/á je (doplní jednu dobrou vlastnost této*

osoby).” Ostatní děti pak mohou společně nahlas přidávat: „*Děkujeme ti, Ježíši.*” Všichni zakončují společným „*Amen*”.

Pomůcky

- malé papírové kartičky
- pastelky

15. Vzory

11. prosince 2022, 3. adventní neděle

Mt 11,10b: *Já posílám svého posla před tvou tváří, aby připravil cestu před tebou.*

Celé evangelium: Mt 11,2–11

Cíl setkání

Dítě si uvědomuje, že jeho chování má vliv na okolní svět. Dozvídá se, že vzorem jeho chování by měl být Ježíš a že tím, jak se chová, dává najevo své hodnoty, které chce mít nastavené podle Ježíše.

Komentář

Lidé okolo nás vidí, jak se chováme. Můžeme se u druhých inspirovat, můžeme je následovat. Někdy nám Hospodin posílá do cesty lidi, které máme následovat, jindy zase někdo následuje nás. I každé z našich dětí bude jednou někdo následovat.

Při aktivitě si dítě vyzkouší, jak být vzorem, a následně slovně vyjadřuje, kdo je vzorem pro něj. Společně s ostatními vzpomíná, co už se o Ježíši dozvědělo, a vyjmenovává, v čem mu může být Ježíš vzorem.

Doprovodný předmět nebo obrázek: blistr

V lékárně

„Amčo, dnes bych se po cestě domů potřebovala zastavit u doktora, aby mi dal recept na léky, a pak ještě do lékárny. Nevadí?“ ptala se babička Amálky, když ji vyzvedávala ze školky. Amča energicky zavrtěla hlavou, až jí copy bouchaly do obličeje. „Jasně, babi, můžeme se zastavit kamkoli,“ odpověděla jí s úsměvem na tváři.

Šly tedy k babiččinu doktorovi. Nemusely tam dlouho čekat. Jen co zakleपालy, velké bílé dveře se otevřely a sestřička jim podala papírek s receptem. Byla totiž s babičkou domluvená. Zato v lékárně to bylo horší. Tam byla tak dlouhá fronta! Kdyby nebylo půl hodiny před koncem zavírací doby, asi by se hned otočily a šly domů a babička by se pro léky vrátila později. Ale nešlo to, a tak musely čekat. Řada postupovala pomalu, protože byla otevřená jen jedna přepážka. Amálka se za chvíli

začala nudit. Poskakovala po bílých kachličkách, rozhlížela se a přemýšlela, jak by se zabavila.

Na druhém konci chodby zahlédla stojan s letáky. „Půjdu si je prohlížet,” prohlásila a rozeběhla se k němu. Vytahovala složené papírové tiskoviny, rozkládala je a dívala se na obrázky. Stojan, ve kterém byly letáky vystavené, byl ze železa a vypadal trochu jako schůdky. „Co kdybych na něj zkusila vylézt?” napadlo Ami. Chytila se ho oběma rukama, pak opatrně postavila levou nohu na první příčku a pak druhou. V tu chvíli se však stojan převážil a Amálka spadla i s celým stojanem na zem.

Ozvala se rána a za Amčou se rozeběhl pán, který stál na konci řady. Pomohl jí vstát a pak společně posbírali a roztřídili vypadané letáčky. Mezitím dorazila k Amálii babička a mračila se. Obě poděkovaly tomu pánovi za pomoc a opustily lékárnou.

Cesta domů probíhala v tichosti. Amča se styděla a babičku mrzelo, co se stalo. Když dorazily, Amálce začaly téct slzičky: „Babičko, já se stydím. Nechci, aby si o mně lidi mysleli, že jsem uličnice. Víím, že je důležité, jak se před druhými lidmi chováme.” Babička vnučku jen tiše objala. Věděla, že už není třeba vůbec nic dodávat. Amálka totiž vše důležité řekla.

Je důležité, jak se před druhými chováme. Dáváme tím najevo, co jsme zač. Kdo má rád Ježíše, ten se chová hezky a nezlobí.

Stalo se ti někdy, že jsi zlobil/a a pak sis sám/sama uvědomil/a, že to bylo špatně?

Návrh aktivity

Děti se rozdělí do dvojic a stoupnou si v nich naproti sobě tak, aby měly všechny okolo sebe dostatek prostoru pro volný pohyb. Jedno z dětí začne dělat různé pohyby a druhé dítě je po něm opakuje (zvedá ruce, točí se, skáče apod.). Po chvíli si vymění role. Pokud je skupinka složena ze starších dětí, mohou si zahrát hru *Orchestr* (<https://www.hranostaj.cz/hra4535>).

Katecheta si pak s dětmi povídá, kdo je jejich vzorem a proč. Vysvětluje, že naším vzorem může být Ježíš. Společně s dětmi vzpomíná, co už se o něm dozvěděly a v čem ho mohou napodobovat. Pokud není dostatek času, může katecheta jen vyjmenovat několik vlastních nápadů (pomoc druhým, laskavost, modlitba k Otci...). Společně všechny nápady sepíší na velký papír (nebo namalují pomocí symbolů).

Návrh modlitby

Katecheta začíná modlitbu: „Ježíši, víme, že je důležité, jak se chováme, protože to vidí lidé kolem nás. Prosíme tě, odpusť nám, že se nám tolikrát nepodařilo být dobrými lidmi. Slibujeme, že se budeme snažit být lepší. Chceme být jako ty a chceme tě prosit, abys nám pomáhal tě následovat.” Následně katecheta postupně ukazuje na slova nebo obrázky na papíře a formuluje je do proseb: „Ježíši, prosíme tě, abychom ... (doplň podle papíru) jako ty.” Děti pak společně odpovídají: „Pomáhej nám, Ježíši.” Všichni jako obvykle společně zakončují slovem „Amen”.

Pomůcky

- velký papír (A3 nebo větší, stačí slepit více A4 k sobě)
- tlustý fix

16. Chtění a milování

18. prosince 2022, 4. adventní neděle

Mt 1,23: *'Hle, panna počne a porodí syna a dají mu jméno Emanuel,' to znamená 'Bůh s námi'.*

Celé evangelium: Mt 1,18–24

Cíl setkání

Dítě si připomene, že Ježíš se narodil na svět jako malé dítě a měl rodiče Josefa a Marii. Propojuje si tyto události se svým životem a se skutečností, že i jej Bůh na tomto světě chtěl, stejně jako Ježíše.

Komentář

Dítě by mělo znova pocítit, že je Bohem chtěné a milované. Při aktivitě připravené pro toto setkání je k tomu vymezen prostor. Když dítě najde svou fotku, kterou pro něj někdo předem připravil, a nalepí ji do Božího srdce, může to pro něj mnoho znamenat. Vyplatí se dbát na to, aby se dnes opravdu žádné dítě ze skupiny necítilo odstrčené, aby dostalo prostor se projevit a aby si děti při aktivitě vzájemně pomohly. Pokud je to třeba, může katecheta zdůraznit, že vůbec nezáleží na tom, jak rychle kdo splnil zadaný úkol, ale naopak děti povzbudit, aby ho plnily společně.

Doprovodný předmět nebo obrázek: peněženka

Peněženka

Maminka se snažila opatrně zaparkovat mezi dalšími stojícími auty před školou. Před chvílí spolu s Vildou odvedla Amálku do školky a teď chtěla doprovodit Vildu do školy. Vilík ji pozoroval, a když viděl, že se jí parkování pro málo místa příliš nedaří, navrhl: „Mami, stačí, když mi zastavíš. Já jen vyskočím a půjdu do školy.“ Maminka ale nesouhlasila: „Jenže já ti potřebuji ještě něco předat, víš?“

Když se jí konečně podařilo auto umístit mezi dvě další vozidla, vystoupila a otevřela kabelku, ve které se chvíli soustředěně snažila něco nahmatat. Za chvíli se spokojeně usmála a vytáhla malou koženou peněženku. „Už jsem se bála, že jsem ji nechala doma,“ oddechla si. „To je babiččina peněženka. Zapomněla si ji u nás. Mohl bys jí ji, prosím, vrátit?“ Vilda se usmál, zakýval hlavou, sundal si batoh a peněženku

opatrně vložil do horní kapsy na zip. Pak maminku objal a utíkal do vyučování, protože brzy mělo zvonit.

O přestávce si na peněženku vzpomněl. „Co v ní babička asi má?” Nedalo mu to, vzal ji do ruky a opatrně rozeplnul patent, který bránil jejímu rozevírání. Uviděl poloprůhlednou kapsu, ve které byla zastrčená fotka. Opatrně ji vytáhl, aby si ji mohl prohlédnout. Na fotce uviděl sebe a Amálku! Přivedlo ho to do rozpaků. Zároveň ale měl radost. Fotku zastrčil zpátky a peněženku schoval do batohu.

Když ho babička odpoledne vyzvedávala u školy, hned jí hlásil, že má její peněženku u sebe. „Babi, musím se přiznat, že jsem nakouknul dovnitř. A viděl jsem tam fotku Amči a mě. Proč máš naši fotku v peněženke?” „No přece proto, že vás mám ráda,” smála se babička. „Vždycky, když ji otevírám a vidím vaši fotku, vzpomenu si na vás a zahřeje mě u srdce, že vás mám. Mamka s tatškou vás v peněženke taky mají. I děda.” „Ty jo. Já chci mít taky vaši fotku u sebe. I Amálky. Protože vás mám rád,” přál si Vilda. „Dobře, domluvíme se s mámou, aby ti taky nějakou vytiskla,” slíbila mu babi.

Každý z nás má někoho rád. Pro každého z nás je někdo tak důležitý, že si ho chceme pořád připomínat.

Máš doma něčí fotku?

Návrh aktivity

Děti mají za úkol najít malé kartičky se svými fotografiemi, které katecheta předem schoval po místnosti. Když každý najde svou fotku, nalepí ji do velkého srdce (viz příloha). Pokud katecheta nemá kartičky s fotografiemi k dispozici, může dětem rozdat jen prázdné kartičky, na které děti místo hledání samy sebe namalují. Uprostřed srdce zůstává volné místo tak, aby bylo možné do něj ještě nalepit jesličky (viz příloha). Katecheta je na závěr lepí a u toho vysvětluje, že obrázek srdce znázorňuje Boží srdce, do kterého patříme my všichni. Každého z nás na světě Bůh chtěl a miluje nás, stejně jako Ježíše.

Návrh modlitby

Děti se dnes modlí jedny za druhé. Postupně po kruhu pokládají ruku na rameno dítěte po své levici a říkají: „Ježíši, děkuji ti za... (doplň jméno daného dítěte).” Pokud chtějí, mohou ještě něco dodat (ať je zdravý, abys ho ochraňoval, aby se jí dařilo ve škole...).

Pomůcky

- fotky dětí nebo malé prázdné kartičky s pastelkami
- vytištěné přílohy

17. Vánoční příběh

25. prosince 2022, Narození Ježíše Krista

Lk 2,11: *V městě Davidově se vám dnes narodil Spasitel – to je Kristus Pán.*

Celé evangelium: Lk 2,1–14

Cíl setkání

Dítě si opakuje vánoční události. Procvičuje si, co o nich už ví, a dozvídá se, že Ježíš přišel na svět i kvůli němu, že příběh není žádnou pohádkou, ale důležitou událostí, která má přesah i do jeho života.

Komentář

Příběh Ježíšova narození je možné opakovat každý rok znovu. Některé děti ho uslyší poprvé, jiné mohou prožívat radost z toho, že si ho pamatují a dokáží ho samy reprodukovat. Starší děti ho mohou přehrát mladším. Všechny k němu možná budou mít mnoho doplňujících otázek. Katecheta vypráví, citlivě skupinku koriguje tak, aby se do sestavování příběhu zapojili všichni, odpovídá na zvědavé otázky, a pokud je to třeba, citlivě dětem vysvětluje, že podrobnosti vánočního příběhu nejsou tolik důležité, ale že jde spíše o jeho hlavní poselství o Boží lásce k člověku.

Doprovodný předmět nebo obrázek: jesličky

Dřevěný betlém

Na Boží hod Vánoční šli Amálka a Vilda spolu s mámou a tátou navštívit prarodiče. Obě děti mají tuto každoroční návštěvu opravdu rády. Zdrží se totiž vždycky celé odpoledne až do večera, hrají všichni společně stolní hry, povídají si a jedí babiččino výborné cukroví.

Ze všeho nejraději ale vždycky oba obdivují velký vyřezávaný betlém. Je v něm mnoho figurek: nejen dítě Ježíš, Maria a Josef, ale také andělé, tři králové, pastýři, mnoho oveček a taky prostých lidí, kteří se přišli narozenému Králi poklonit. Děti rády berou figurky do rukou a prohlížejí si je. „Dědo, a kde jste ty figurky vlastně koupili?“ zajímal se Vilík. „Ty jsme nikde nekoupili,“ vysvětloval děda. „Ty vyřezal tatínek mého tatínka, tedy můj dědeček. Jsou už hodně staré. Ale pořád jsou krásné a mají pro nás hodnotu. Je to důležitá vzpomínka.“

Maminka dědu doplnila: „Vždycky, když ten betlém vidím, přemýšlím nad tím, že s tímto betlémem je to úplně stejné jako s vánočním příběhem. Je krásný a důležitý i po mnoha letech a připomíná někoho hodně důležitého. Vánoční příběh je zase pořád živý. Sice se stal před dvěma tisíci lety, ale je významný pro každého z nás i dnes. Ježíš se narodil pro každého z nás.“ „I pro mě?“ zeptala se Amálka. „No jasně,“ odpověděla jí babička. Pak si společně prohlíželi jednotlivé postavy, hráli si, že jsou živé, a přehrávali si s nimi příběh o narození Ježíše, jak ho znali z Bible.

Ježíš se narodil i pro tebe, protože tě má rád.

Máte doma betlém? Jak vypadá? A znáš příběh o narození Ježíše?

Návrh aktivity

Děti si společně s katechetou zopakují a přehrají vánoční příběh. Postavy, které do něj patří, jsou připraveny (viz příloha). Podle toho, kolik je na aktivitu času, může katecheta:

- předem připravit papírové postavičky – vystříhnout je a nalepit na špejle nebo pastelky
- připravit postavičky spolu s dětmi
- nechat děti, ať si postavičky namalují, vystříhnou a nalepí samy.

Pokud chce katecheta s dětmi malovat, může některým z nich dát za úkol, aby na papír nakreslily stáj. Na závěr mohou všichni své obrázky na tento podklad nalepit. Je ale třeba předem dohlédnout na to, aby se všechny postavy na papír vešly.

Návrh modlitby

Katecheta si s dětmi zazpívá oblíbenou vánoční písničku (na začátek a na závěr se přidá znamení kříže).

Pomůcky

- vytištěné postavy z vánočního příběhu
- špejle (nebo pastelky)
- lepidlo
- pastelky
- velký papír (A3 nebo větší)

18. Vztahy stojí čas

1. ledna 2023, Matky Boží, Panny Marie

Lk 2,16: *Pastýři pospíchali do Betléma a našli Marii a Josefa i dítě položené v jeslích.*

Celé evangelium: Lk 2,16–21

Cíl setkání

Dítě se dozvídá o pastýřích, kteří přišli navštívit dítě Ježíše. Uvědomuje si, jak je tato událost propojena s jeho životem, a modlí se s vědomím toho, že v modlitbě se s Ježíšem osobně setkává.

Komentář

Časem stráveným s druhými lidmi vyjadřujeme, že nám na nich záleží. S lidmi, kteří jsou pro nás důležití, chceme strávit významné okamžiky jejich i našeho života. Stejně jako se pastýři vydali za narozeným Ježíšem do Betléma, i my se často vydáváme za našimi blízkými. Přijímáme pozvání na svatby, křtiny, promoce. Když do rodiny přibude nový člen, co nejdříve si přejeme ho poprvé uvidět. Tato setkání jsou pro naše vztahy nesmírně důležitá! Taková malá setkání dnes prožijeme s dětmi.

Doprovodný předmět nebo obrázek: perníček

Perníkové srdce

Amálka seděla v obývacím pokoji a chroupala cukroví. Bylo úhledně naskládáno na skleněném talířku. Nejvíce na něm bylo narovnáno perníčků. To Amče vyhovovalo, protože perníky má nejraději.

Všimla si, že jedno velké perníkové srdce je schované v prosklené vitríně naproti televizi. Vstala z pohovky a šla si ho prohlédnout. „Babi, ten perník není z letošních Vánoc, že?“ „Máš pravdu. Není,“ potvrdila její domněnku babička. „A kde se tady tedy vzal?“ vyzvíдалa Amálka. Babička vzala perník, pečlivě zabalený v celofánu, do ruky a přisedla si k vnučce. „Tento perník tady mám schovaný už pár let. Rozhodně ho nebudeme zkoušet jíst. Už by nebyl dobrý. Nechci ho ale ani vyhodit, protože je pro mě velmi důležitý.“

Amča se hned vyptávala dál: „A proč je pro tebe, babi, důležitý? Dostala jsi ho od někoho významného?“ „Přesně tak,“ pokývala babi hlavou. „Dostala jsem ho od velmi dobré kamarádky. Chodily jsme spolu na střední školu a velice jsme si rozuměly. Pak jsme se ale mnoho let neviděly a neměly jsme na sebe žádný kontakt. Ona se totiž odstěhovala do jiného města, zapomněly jsme si vyměnit adresy a telefony tenkrát ještě nebyly. Už jsem se smířila s tím, že ji nikdy neuvidím. Jednou jsme se ale potkaly na náměstí. Byla tady totiž na návštěvě u známých. Ani se nám nechtělo věřit, že jsme se poznaly, když jsme se tolik let neviděly! Měly jsme velkou radost, vyměnily si telefonní čísla a domluvily se, že se navštívíme. Po pár měsících za mnou přijela a přivezla mi toto srdce. Já ho mám od té doby schované. Je to pro mě důležitá vzpomínka na to, že jsme se navštívily a že jsme pro sebe důležité.“

Kdo je pro nás důležitý, na toho si rádi uděláme čas.

Kdo je pro tebe důležitý?

Návrh aktivity

Každé dítě dostane krabičku od sirek a korálky. Střídají se ve dvojicích, v každé se obejmou a navzájem si vloží do krabičky korálek. Mohou se spolu také chvíli bavit na nějaké téma (např. s čím si rády hrají, co je baví ve školce/škole, co dělaly o prázdninách atd.). Odměňujeme krátké časové úseky, které lze nastavit podle počtu dětí ve skupině. V ideálním případě by se mezi sebou postupně měly potkat všechny děti.

Katecheta pak vysvětluje, že přátelství se buduje tím, že spolu lidé tráví čas. Stejně tak je třeba budovat přátelství s Bohem – tím, že s ním budeme trávit čas. Věnovali jsme si teď navzájem čas, stejně jako ho věnovali pastýři Ježíši, když za ním přišli do Betléma.

Pokud to časové možnosti dovolí, mohou si pak děti svou krabičku od sirek ještě ozdobit (barevnými papíry, lepidlem, nálepkami, flitry, glitrovým lepidlem apod.). Katecheta také může takto krabičky ozdobit předem sám. Další možností je vytvořit si náramek ze šňůrek, do kterých budou zapleteny korálky.

Návrh modlitby

Katecheta připraví doprostřed kruhu misku s malými srdíčky. Každé dítě drží v ruce svou krabičku od sirek.

Katecheta dětem vysvětluje, že při dnešní modlitbě nebudeme Ježíši nic říkat, ale budeme poslouchat, co nám říká on. Pak začíná slovy: „Ježíši, chceme žít v přátelství s tebou. Děkujeme ti, že nás máš rád. Chceme si teď poslechnout tvá slova, která říkáš každému z nás osobně.” Poté postupně děti obchází, vkládá jim do otevřených krabiček srdíčka a při tom každému z nich říká větu: „... (doplň jméno dítěte), mám tě rád, přišel jsem na svět kvůli tobě a chci být tvým přítelem.”

Pomůcky

- krabičky od sirek (podle počtu dětí)
- korálky (lze nahradit jinými drobnými předměty)
- miska
- malá srdíčka
- (pomůcky na tvoření)

19. Velká Boží rodina

8. ledna 2023, Svátek Křtu Páně

Mt 3,17: *A z nebe se ozval hlas: „To je můj milovaný Syn, v něm mám zalíbení.“*

Celé evangelium: Mt 3,13–17

Cíl setkání

Dítě se dozvídá o významu křtu nebo si ho opakuje. Poznává, že jde o chvíli, kdy se stáváme Božími dětmi a členy Boží rodiny. V modlitbě prosí za všechny lidi, se kterými tuto rodinu tvoří.

Komentář

Vždy, když farní rodina společně slaví křest malého dítěte, je to pro děti zajímavá událost, kterou rády zblízka sledují. Zajímá je, co se děje. Jejich zájmu může katecheta využít a může jim vysvětlit, co se při křtu děje. Současně si díky tomu mohou děti upevnit vědomí, jak moc Bůh každé z nich miluje.

Doprovodný předmět nebo obrázek: malá konvička s vodou

Malá konvička

Vilík pomáhal dědovi uklízet umyté nádobí. Mezi čistými talířky a sklenicemi objevil malou porcelánovou konvičku. Vzal ji do ruky a prohlížel si ji. Zdála se mu povědomá. „No jo, podobnou přece máme v kostele! Nedávno jsem ji v sakristii podával panu faráři. Ten den byl při nedělní mši svaté křest.“

„Co je to křest?“ zeptala se Amálka. „To je takové to, jak pan farář polije miminko vodou,“ snažil se jí vysvětlit brácha. „Cože?“ nechápala Ami. „Proč by pan farář někoho poléval?“ divila se. Vilda pokrčil rameny. Nedokázal to sestřičce vysvětlit.

Děda se vložil do jejich rozhovoru a vysvětloval: „Voda je, děti, jenom symbol. Je to symbol něčeho velikého, co se odehrává mezi člověkem a Bohem. Křtem se stáváme Božími dětmi a členy Boží rodiny a jsme také zbaveni hříchu.“ „Aha,“ přemýšlel nahlas Vilda, „ale já pořád nechápu, proč je tam ta voda.“

Děda položil před děti špinavý talíř a řekl: „Podívejte se na tento talířek. Co musíme udělat, aby byl čistý?“

„No přece umýt ho!“ odpověděla hned Amálka.

„Přesně tak,” na to děda. A totéž se děje při křtu s naší duší. Je očištěna od všech hříchů. A křestní vodu při křtu používáme, abychom to lépe chápali. Děláme to dnes už ale jen symbolicky, jen trochu.”

Děti přikyvovaly a slíbily, že si to budou pamatovat.

„A věděly byste,” zeptal se ještě děda, „co kněz při tom lití vody na hlavu říká?”

„Já vím!” vykřikl Vilda. „Je tam něco s vemenem!”

„Cože?” nechápal děda. „S jakým vemenem?”

„No přece vemenu Otce i Syna... a to poslední nevím.”

Děda se smál. „To přece není vemenu, ale ve jménu. A celé to zní: Viléme, já tě křtím ve jménu Otce, Syna i Ducha svatého. Anebo Amálie. Nebo Jane. Nebo Markéto. To záleží, jak se děťátko jmenuje. Ale pokřtěny mohou být i starší děti nebo dospělí.”

Křtem se stáváme Božími dětmi a patříme do Boží rodiny. Je to důležitá událost.

Viděl/a jsi někdy křestní obřad?

Návrh aktivity

Katecheta dětem vypráví, jak probíhá křest dětí. Může se u toho opřít o text na [Liturgie.cz](http://www.liturgie.cz) (dostupný zde: <http://www.liturgie.cz/temata/krest/liturgie-krtu-malych-deti-krok-za-krokem>). V přílohách jsou k dispozici ilustrační obrázky, které lze po vystřížení různě přesouvat po papíře velikosti A3.

Starší děti se mohou pokusit obřad stručně zopakovat, případně si ho přehrát.

Návrh modlitby

Děti při modlitbě děkují za svůj křest. Uprostřed kruhu leží miska s vodou. Katecheta začíná slovy: „*Ježíši, křtem jsme se stali Božími dětmi, tvými bratry a sestrami. Chceme teď za to tvému nebeskému Otci poděkovat.*” Potom každé z dětí postupně namočí prst ve vodě a řekne: „*Bože, děkuji ti, že jsem tvým dítětem.*” Pokud by některé z dětí nebylo pokřtěné, může říct jen: „*Bože, děkuji ti, že mě máš rád.*” Na závěr zazní společné „*Amen*”.

Pomůcky

- rozstříhané obrázky z přílohy
- čistý papír velikosti A3 nebo větší

- malá miska s vodou

20. Velká Boží rodina 2

15. ledna 2023, 2. neděle v mezidobí

Jan 1,34: *A já jsem to viděl a dosvědčuji: To je Syn Boží.*

Celé evangelium: Jan 1,29–34

Cíl setkání

Dítě si opakuje informace o křtu z minulého setkání. Své poznatky rozvíjí ve světle důrazu na lásku a spojení Otce a Syna, ke kterému je i ono zváno. V modlitbě děkuje Bohu za to, že s ním může být stejně jako Ježíš neustále ve spojení.

Komentář

Téma setkání navazuje na předchozí téma.

Doprovodný předmět nebo obrázek: lanko

Rozbitý sušák

Děda byl v kůlně a něco tam opravoval. Vildovi se zdálo, že je tam nějak dlouho a mrzelo ho, že si s nimi nehraje. Proto se za ním šel podívat.

„Dědo, co to tady děláš?“ ptal se ho zvědavě. „Ále, hledám lano. Babičce se zlomil sušák na prádlo, tak bych jí ho chtěl dočasně opravit, než koupíme nový. Má totiž zrovna prádlo v pračce a bude ho potřebovat někam pověsit.“

„Aha, a mohl bych ti nějak pomoci?“ nabídl se Vilda.

„Už není třeba. Myslím, že jsem ho právě našel,“ zajásal děda a vítězoslavně vytáhl zaprášené lanko ze staré bedny v koutě. „Ale můžeš mi pomoci svázat ten sušák.“ Vilda souhlasil.

Společně pak šli do chodby. Vilda držel nohy sušáku u sebe a děda je omotával lankem. Za chvíli bylo hotovo.

„Dědo, to je super, že existují pevná lana, kterými můžeme něco opravit,“ radoval se Vilda.

„No jo, to máš pravdu,“ na to děda. „Ale takový sušák, to nic není. Tohle lano by toho zvládlo daleko víc.“

„Co třeba?“ zajímal se Vilda. „Udrželo by mě, kdybych se na něj pověsil?“

„No jasně! Udrželo by tebe i s Amálkou dohromady. A mě asi taky. A víš, Vildo, na co jsem si teď vzpomněl? Vzpomínáš si, jak jsme si minulý týden povídali o

křtu a jak jsme si říkali, že je to velká a důležitá událost? Tak si představ, že křest je jako to lano. A to lano vede do nebe. Připoutá tě k nebi a drží tě, když v životě padáš. Když je někdo pokřtěný, znamená to, že má spojení s nebem. Rodiče dávají své malé děti pokřtít, aby jim toto spojení s nebem zajistili. Aby děti byly už od mala spojeny s Ježíšem.”

Křest nás spojuje s Ježíšem. Je to velmi pevné pouto.

Pamatuješ si, jak křest probíhá?

Návrh aktivity

Děti jsou rozděleny do dvou skupin, ve kterých skládají rozstříhané obrázky (viz příloha). Je možné děti rozdělit na mladší a starší a starším dát obrázek rozdělený na více dílků (lze rozstříhat více, než kudy vedou čáry). Na jednom složeném obrázku bude výsledně křest dítěte, na druhém Ježíšův křest. Katecheta si s dětmi opakuje, co si z minulého setkání o křtu zapamatovaly. Krátce jim podle evangelia převypráví příběh o Ježíšově křtu. Zdůrazňuje, že křest je silné a nepřerušitelné spojení s nebem.

Návrh modlitby

Dnes bude modlitbou společný zpěv písničky *Bože, otče na nebi* (dostupná zde: <http://www.chvaly.nasefara.cz/?list=boze-otce-na-nebi&akordy=ano&filtr=&stitek=>). Je možné ji nahradit jinou písničkou, kterou už děti znají a která se tematicky hodí.

Pomůcky

- rozstříhané obrázky z přílohy

21. Síť vztahů a dobra

22. ledna 2023, 3. neděle v mezidobí

Mt 4,19: „*Pojďte za mnou a udělám z vás rybáře lidí.*”

Celé evangelium: Mt 4,12–23

Cíl setkání

Dítě se seznamuje s příběhem o povolání učedníků. Dozvídá se, že stejně tak Bůh volá i jej, a propojuje tuto biblickou pasáž s konkrétními příklady situací ze svého života, ve kterých může Ježíše následovat.

Komentář

Ježíš počítá úplně s každým. Volá nás k sobě bez ohledu na to, kolik je nám let, co umíme a jací jsme. Děti už několikrát slyšely či samy vymyslely konkrétní podněty, které jim mají pomoci rozlišovat, jak Ježíše následovat. Dnes by si měly o něco lépe uvědomit, jak je to důležité.

Doprovodný předmět nebo obrázek: rybářský prut

Rybářský prut

„Tý jo, babi, co to tady děda má?” žasla Amálka, když se dívala do komory, ze které si babička právě vyťahovala hrnec na zavařování. Předmětem jejího úžasu byla dlouhá ohebná tyč, která se na jednom konci zužovala a visela z ní tenoučká šňůrka. „To je rybářský prut,” vysvětlovala babička.

Rozhovor zaslechl Vilda, který zrovna procházel z obývacího pokoje do kuchyně. „Děda chodí chytat ryby?” divil se. „No jasně, je to jeho oblíbený koníček,” odpověděla babi. A dodala: „Klidně se ho na to zeptej, rád ti o tom popovídá.” Amálku to taky zajímalo, a tak spolu s Vildou čekali, až dědeček přijde domů z obchodu, aby ho mohli zahrnout otázkami.

Když přišel, uvařil si čaj a sedl si za dětmi ke kuchyňskému stolu. Ty ho hned zahrnuly otázkami: „Jak se ten prut používá? Jak se vlastně ryby chytají? Co jsi všechno chytil? Kam jsi je chodil chytat? A nevádí ti, že musíš dlouho sedět u rybníka a čekat, než ti ryba zabere?” Děda vnoučatům trpělivě na všechny otázky odpovídal. Na očích mu bylo znát, že je moc rád, že se o jeho koníček tak zajímají.

„A dědo, mohl bych jít někdy na ryby s tebou?” prosil Vilda.

„Jasně, to je skvělý nápad!“ jásal děda. „Půjdu s tebou moc rád. Já na ně vlastně v poslední době už moc nechodím.“

„Jak to?“ divila se Ami.

„Vždyť tě to baví, ne?“ dodal Vilík.

Děda odpověděl: „Už na to moc nemám čas. Od té doby, co u nás často býváte na návštěvě vy dva, jsem rybaření hodně omezil.“

„Tý jo. A není ti to líto?“ zjišťoval Vilém.

„Není. Protože trávit čas s vámi je pro mě daleko důležitější. Mám vás totiž rád a záleží mi na vás,“ zakončil rozhovor děda.

Je důležité být s těmi, které máme rádi. I s Ježíšem.

Kdo si na tebe vždycky udělá čas?

Návrh aktivity

Děti si sednou do kruhu. Katecheta chytí do ruky klubko jutového motouzu. Vytáhne konec, ten si nechá mezi prsty a druhou rukou hodí klubko některému z dětí. Následně mu řekne něco hezkého (jmenuje některou z jeho dobrých vlastností, pochválí ho atd.). Dítě si pak jednou rukou chytí provázek u konce klubka mezi prsty a druhou rukou ho hodí dalšímu dítěti. Pak mu také řekne něco hezkého. Takto si děti házejí klubko, dokud nemá každé dítě mezi prsty provázek. Tímto způsobem mezi nimi vzniká síť.

Katecheta pak vysvětluje, že to je síť vztahů a síť dobrých věcí, které pro sebe děláme. Takovou síť nás učí tvořit a používat Ježíš. Volá nás, abychom ho následovali a učili se od něj, jak být dobrými lidmi.

Návrh modlitby

Děti stále drží provázek. Položí ho opatrně na zem tak, aby vzniklá pavučina zůstala neporušena. Postupně mluví děti o dobrých vlastnostech týchž dětí, ale tentokrát je formulují do prosby: „*Ježíši, děkuji ti za... (doplní jméno), který/á je... (doplní vlastnost, dobrý skutek apod.)*. Před modlitbou je dobré si s dětmi zopakovat, o kom mají mluvit.

Pomůcky

- klubko jutového motouzu nebo jiného provázku (o průměru cca 1,25 mm)

22. Blahoslavený znamená šťastný

29. ledna 2023, 24. neděle v mezidobí

Mt 5,12a: *Radujte se a jásejte, neboť máte v nebi velkou odměnu.*

Celé evangelium: Mt 5,1–12a

Cíl setkání

Dítě se seznámí s pojmem blahoslavenství. Dozvídá se, že tento pojem znamená být šťastný, a uvádí příklady, jak pomoci lidem, kteří zažívají některou z těžkostí, které jsou v blahoslavenstvích vyjmenovány.

Komentář

Evangelijní úryvek o blahoslavenstvích není jednoduchý ani pro mnohé z dospělých. Není proto třeba mít ambici dětem všechna pečlivě vysvětlit. Poselství je jasné: Všechno naše trápení a úsilí se jednou promění ve štěstí ve spojení s Kristem.

Doprovodný předmět nebo obrázek: náhrdelník

Náhrdelník

Babička má starosti o Amálku. Ta totiž celé odpoledne sedí v obýváku a není s ní do řeči. Kutálí si malým míčkem střídavě po pohovce a po stole, s nikým si nechce povídat a ani si pořádně nehraje. Babička jí dokonce výjimečně nabídla, že se může podívat na pohádku v televizi, ale i to vnučka odmítla.

Vilík byl zrovna s dědou ve městě, a tak měla babička Amču část odpoledne jen pro sebe. Byla rozhodnutá, že ji nějak potěší. Přisedla si k ní na gauč, objala ji kolem ramen a zeptala se: „Copak se stalo, moje milá? Mohla bych ti nějak pomoci?“ Amálka se jí podívala do očí a začala ronit slzičky: „Babičko, já už nechci chodit do školky. Kluci se mi tam posmívají. Všichni jsou tam veselí a jenom já jsem smutná.“ „To mě mrzí, Amálko. Přála bych si, aby ti bylo ve školce hezky. Ale neboj se, nejsi jediná, kdo se někdy cítí smutně. Já jsem byla taky mockrát smutná.“ A pak pokračovala: „Podívej, něco ti ukážu.“

Pak vstala a šla k prosklené skříňce naproti pohovky. Vytáhla z ní šperkovnici a vrátila se k Amálce. Uvnitř šperkovnice bylo několik náhrdelníků. Babička vzala ten nejkrásnější z nich a položila ho Amálce na klín.

„Podívej se na tento šperk. Mám ho moc ráda. Je to můj nejoblíbenější, který jsem kdy měla. Ale nikdy jsem ho neměla na sobě,” vyprávěla babička. „Jak to?” divila se Ami. „Dostala jsem ho od rodičů k osmnáctým narozeninám. Chodila jsem v té době na střední školu. Měla jsem z něj obrovskou radost. Ale nechtěla jsem ho nosit. Úplně stejný totiž měla jedna moje spolužačka, která mi v té době hodně ubližovala. A vždycky když jsem se na něj podívala, tak mi ji připomněl. Ale to nevadí. Bylo to pro mě tenkrát trápení, ale teď už mě to skoro nebolí. Všechno těžké jednou skončí.” „I to, co se mi děje ve školce?” zeptala se Amálka s nadějí v očích. „I tohle,” usmála se na ni babička. A hned navrhla: „Co kdybychom si daly čokoládový dort?” „Tak jo,” usmála se Amálka. Už se cítila lépe.

Ježíš slibuje, že každé trápení jednou skončí.

Co tě naposledy trápilo?

Návrh aktivity

Katecheta rozloží mezi děti obrázky znázorňující blahoslavenství (viz příloha). Děti společně rozhodují, kteří lidé trpí nebo je jim těžko. Některá blahoslavenství bude dětem třeba vysvětlit (inspiraci najdete zde: <https://katecheze.evangelnet.cz/katechetické-přípravy/blahoslavenství-dpns3>). Děti navrhnou, jak by bylo možné takovým lidem pomoci. Katecheta pak vysvětluje, že Ježíš v Bibli říká, že všichni tito lidé s ním jednou budou šťastní v nebi. Pak si děti vezmou papíry a pastelky a namalují šťastného člověka (pokud není čas, je možné tuto část klidně přeskočit).

Návrh modlitby

Děti se společně zaposlouchají do textu blahoslavenství, který jim katecheta přečte (nebo ho nechá přečíst starší děti). Všichni pak nahlas zakončí modlitbu slovem „Amen”.

Text blahoslavenství:

Blaze chudým v duchu, neboť jejich je království nebeské.

Blaze těm, kdo pláčou, neboť oni budou potěšeni.

Blaze tichým, neboť oni dostanou zemi za dědictví.

Blaze těm, kdo hladovějí a žízní po spravedlnosti, neboť oni budou nasyceni.

Blaze milosrdným, neboť oni dojdou milosrdenství.

Blaze těm, kdo mají čisté srdce, neboť oni uzří Boha.

Blaze těm, kdo působí pokoj, neboť oni budou nazváni syny Božími.

Blaze těm, kdo jsou pronásledováni pro spravedlnost, neboť jejich je království nebeské.

Blaze vám, když vás budou tupit a pronásledovat a lživě mluvit proti vám všechno zlé kvůli mně.

Radujte se a jásejte, protože máte hojnou odměnu v nebesích; stejně pronásledovali i proroky, kteří byli před vámi.

Pomůcky

- vytištěné obrázky z přílohy
- papíry
- pastelky
- pro starší děti je možné vytisknout a rozstříhat text blahoslavenství k modlitbě

23. Budme světlem a solí

5. února 2023, 5. neděle v mezidobí

Mt 5,16: *Tak ať vaše světlo svítí lidem, aby viděli vaše dobré skutky a velebili vašeho Otce v nebesích.*

Celé evangelium: Mt 5,13–16

Cíl setkání

Dítě si znova upevňuje, že Ježíš ho zve, aby se snažilo o dobro ve světě. Vysvětluje si to spolu s katechetou na evangelijní metafoře o soli a světle.

Komentář

Mnoho dětí se bojí tmy. Je jim proto zřejmé, že být stále ve tmě není nic příjemného. Člověk neví, kudy má jít, kde má své věci, je zkrátka dezorientovaný, často nevidí druhé lidi a cítí se sám. Se solí je to podobné. Všichni totiž víme, jak chutná neosolené jídlo. K vysvětlení, proč je důležité být dobrým křesťanem, využijeme metaforu o světle a soli – úplně stejně, jako ji kdysi využil Ježíš, když chtěl své myšlenky vyjádřit co nejsrozumitelněji.

Doprovodný předmět nebo obrázek: svíčka (zapálená nebo ohořelá)

Tma

Na dnešní den se Vilda i Amálka obzvláště těšili. Budou totiž u dědečka a babičky poprvé přespávat. Nějakou dobu už si to přáli zkusit. Ještě nikdy nespali bez rodičů. Amálka měla sbalený batůžek dokonce tři dny předem, jak byla natěšená.

Domek babičky a dědy je docela malý, a tak vnučata musela spát v obývacím pokoji na rozkládacím gauči. To jim ale vůbec nevadilo. Společně s babičkou a dědou povečeřeli a pak jim pomohli obývací uklidit a připravit se v něm na spaní. Vilda pomáhal dědovi natáhnout na gauč čisté prostěradlo. Když v tu chvíli najednou zhasla světla. Všichni se polekali. „Babí, co se to děje?“ vyjekla vyděšená Amálka. „Asi vypadla elektrika,“ objala ji babička a snažila se ji utěšit. Pak dodala: „Zůstaňte stát, kde jste, děti, ať o něco nezakopnete. Dědečku, mohl bys, prosím, zajít pro svíčku? Děkuji.“ „Ano, už ji mám tady,“ řekl děda. Vzápětí se ozvalo klepnutí o stůl, jak na něj pokládal svíčku, a pár sekund poté škrtnutí sirkou. Objevilo se malé

světýlko. Sice neozářilo celou místnost, ale stačilo k tomu, aby se Amálka, Vilík, babička i děda mohli pohodlně a bezpečně usadit na roztaženém gauči.

„Co budeme dělat?“ ptala se Amča. „To tady už bude pořád tma?“ strachovala se. „Ale ne, neboj,“ uklidňoval ji děda. „Myslím, že elektrika za chvíli zase sama naskočí. Budeme tady teď chvilku sedět, čekat a povídat si.“

Po pár minutách se světla zase rozsvítila. Všichni si oddechli. „Ty jo, nikdy mě nenapadlo,“ přemýšlel Vilík, „jak moc důležité je, že máme světlo. Bral jsem to doteď jako samozřejmost. Ale stačí, aby vypadla elektrika, a jsme úplně nahraní!“

Světlo je pro všechny důležité. Ježíš je pro nás také světlem.

Zůstal jsi někdy doma potmě?

Návrh aktivity

Děti se rozdělí do dvojic a chytí se za ruce. Do každé dvojice dostanou jednu baterku. Katecheta zatáhne rolety, nebo jinak zamezí přístupu světla do místnosti (nemusí být úplně tma, ale šero nestačí). Potom někde v místnosti položí pytlík se solí, který dětem předem ukázal. Děti pak mají za úkol ve dvojicích opatrně chodit po místnosti, svítit si baterkou a pytlík hledat. Kdo ho najde, může vykřiknout, že ho našel. Ostatní se pak mohou jít podívat, kde byl. Je možné hrát na několik kol. Pytlík by měl být uložen tak, aby pro jeho nalezení nebylo nutné nic otevírat ani přesunovat, ale zároveň tak, aby nebyl vidět hned, jak děti rozsvítí baterku. Katecheta pak dětem vysvětluje, že bez světla jsme ve tmě všichni ztraceni. Ježíš nám říká, že takovým světlem má být každý z nás. Také říká, že máme být solí. Když není jídlo osolené, nedá se jíst. Sůl mu dodává chuť. Solí a světlem jsou ti, kdo svým životem a tím, jak se chovají, ukazují, že Ježíš je naším milujícím bratrem. Jak to máme ukazovat? Snažit se konat dobro a milovat druhé lidi tak, jako je miluje Ježíš.

Návrh modlitby

Zůstává zhasnuto. Uprostřed leží miska, do které byla vysypána sůl z pytlíku. Katecheta vezme do ruky zapálenou svíčku. Začíná modlitbu: „*Ježíši, ty nám říkáš, abychom byli světlem světa a solí země. Víme, že bez tebe to nedokážeme. Chceme tě proto nyní prosit, abys nám pomáhal.*“ Potom si děti postupně posílají svíčku a říkají: „*Ježíši, prosím tě, abys mi pomáhal.*“ (Nebo delší verze: „*Ježíši, prosím tě, abys mi pomáhal být solí země a světlem světa.*“) Na závěr zazní společné „*Amen*“.

Pomůcky

- baterky pro dvojice dětí (postačí i svítilny na kolo nebo baterky na mobilním telefonu)
- pytlík se solí
- svíčka

24. Usmíření 1

12. února 2023, 6. neděle v mezidobí

Mt 5,24: *Nech tam svůj dar před oltářem a jdi se napřed smířit se svým bratrem, teprve potom přijď a obětuj svůj dar.*

Celé evangelium: Mt 5,17–37

Cíl setkání

Dítě přemýšlí nad vztahy s lidmi ve svém okolí. Dozvídá se, jak je důležité na těchto vztazích pracovat, povídá si s ostatními o tom, jak se mu to daří nebo ne, které vztahy jsou pro něj problematické a které naopak naplňující. V modlitbě prosí za všechny své blízké.

Komentář

Usilovat o postoj odpuštění a přicházet ke smíření představuje pro každého člověka výzvu. Jako Ježíšovi následovníci máme o odpuštění a smíření usilovat, i když je to někdy velmi těžké. Vedme děti už od mala k hledání cest, jak těchto postojů dosahovat.

Doprovodný předmět nebo obrázek: hrneček

Usmíření

Je neděle a Amálka s Vildou jdou s mámou a tátou na návštěvu k prarodičům. Těší se na to. U dědy a babičky jsou vždycky rádi. A babička jim slíbila, že upeče čokoládovou bábovku, která jim moc chutná.

Celá rodina seděla u stolu v kuchyni a povídala si. Smáli se a bylo jim spolu hezky. Když se čas návštěvy nachýlil ke konci a rodiče s dětmi pomalu vstávali od stolu, maminka chtěla podat Amálce ubrousek a zavadila přitom o hrneček od čaje. Ten spadl na zem a rozbil se.

Babička to viděla a zůstala stát jako opařená. Z očí jí vyhrkly slzy. Byl to totiž její oblíbený hrnek. Mamince taky zatrnulo. Bylo jí to moc líto. Ale nedalo se nic dělat. Tohle se může stát každému.

Podívaly se s babičkou na sebe. Tři sekundy bylo úplné ticho. Děti i tatínek čekali, co se teď stane. Děda byl zrovna ve vedlejší místnosti.

Mamince se taky objevily v očích slzy. Opatrně posbírala střepy z hrnečku do utěrky. Pak vstala, podívala se na babičku a objala ji. Pohnutým hlasem jí zašeptala: „Omlouvám se ti. Moc mě to mrzí. Víím, že to byl tvůj oblíbený hrneček a že už takový asi neseženeme.“ Babička jí na to odpověděla: „To nevadí. Odpouštím ti to. Mohou se stát i horší věci.“

Amálka i Vilík to celou dobu sledovali. Když babička domluvila, Vilda se naklonil ke své sestřičce a pošeptal jí do ucha: „Ty jo. To je hezké, jak se mamka a babi hned usmířily. Já bych byl na babiččině místě asi pěkně dlouho našťvaný.“ „No jo,“ přitakala Amálka. V duchu si přála, aby se to naučila dělat stejně jako babička.

Ježíš nás učí, abychom se snažili mít hezké vztahy s druhými lidmi, odpouštět si a přijímat své chyby.

Už ses někdy s někým usmířil/a?

Návrh aktivity

Děti se dívají na obrázky, na kterých jsou vyobrazeny situace různých konfliktů (viz příloha). Obrázky společně popisují a navrhují, jak by bylo nejlepší situaci vyřešit.

Katecheta zdůrazňuje důležitost usmíření a zdárného vyřešení problémů. Ptá se dětí, jestli mají ve své blízkosti někoho, s kým často řeší konflikty nebo s kým jsou naopak pořád zadobře.

Návrh modlitby

Katecheta začíná: „*Ježíši, víme, že není dobré se na druhé lidi zlobit. Je nám líto, že se nám to někdy nepodařilo. Chceme pečovat o hezké vztahy se všemi lidmi, které máme rádi, i s těmi, se kterými je to pro nás náročné. Rádi bychom teď vyslovili jména lidí, za které se chceme modlit.*“ Děti pak mohou nahlas říkat jména lidí, které by rády svěřily do modlitby. Mohou mluvit na přeskáčku a klidně víckrát. Katecheta případně děti trochu koriguje tak, aby měl prostor promluvit každý, kdo si to přeje. Na závěr se pak ještě modlí: „*Ježíši, všechny tyto lidi vkládáme do tvého srdce. Ty víš nejlépe, co je pro ně dobré. Prosíme tě, opatruj je a doprovázej a pomáhej jim být dobrými lidmi. Stejně tak i nám.*“ A všichni společně řeknou „Amen“.

Pomůcky

- vytištěné obrázky

25. Usmíření 2

19. února 2023, 7. neděle v mezidobí

Mt 5,44: *Milujte své nepřátele a modlete se za ty, kdo vás pronásledují.*

Celé evangelium: Mt 5,38–48

Cíl setkání

Dítě navazuje na myšlenky z minulého setkání. Vzpomíná na ty, které minule zařadilo do kategorie lidí, s nimiž je těžké mít hezký vztah. Je motivováno k tomu, aby se snažilo na těchto vztazích pracovat, společně s ostatními vymýšlí, jak na to, dostává ujištění, že Ježíš mu pomáhá, a v modlitbě prosí za dané lidi i za sebe, aby na ně dokázalo být hodné.

Komentář

Navazuje se na minulé setkání.

Doprovodný předmět nebo obrázek: panenka

Panenka

Dnes je sice čtvrtek, kdy Amálka a Vilík obvykle chodí za babičkou, ale výjimečně zůstávají doma s rodiči. Jsou oba ve svém pokojíčku a hrají si. Venku prší a rodiče si čtou ve vedlejší místnosti.

Amča zrovna upravovala domeček pro panenky. Vilda za ní přijel se svým oblíbeným nákladákem. „Ségra, půjč mi nějakou panenku, povoším ji v autě!“ přednesl Amálce nabídku. Amče se to moc nelíbilo. Nechtělo se jí bráchovi panenku půjčovat. „A nestane se jí něco?“ ujišťovala se. „Jasně, že ne,“ ubezpečoval ji brácha. Ami mu tedy podala jednu ze svých panenek. Vilda ji strčil skrz okýnko do kabinky řidiče. Šlo to trochu ztuha, ale podařilo se. Pak začal s auťákem jezdit dokola po pokoji. Amča ho sledovala. Po chvíli si ale chtěla s panenkou jít zase hrát. „Vrať mi ji,“ prosila bráchu. Vilda zastavil s autem přímo u ní a chtěl z něj panenku vytáhnout. Jenže mu to nešlo. Zasekla se tam. Vilda s ní netrpělivě škusnul. V tu chvíli se ale panenka roztrhla. Amálka to zděšeně sledovala.

Vzala poničenou panenku do náručí a běžela s ní plakat k rodičům do obývacího pokoje. Přitulila se k tátovi a nechtěla bráchu ani vidět. Když se trochu uklidnila, vrátila se do pokojíčku. Vilda tam seděl v koutě a tvářil se smutně. Bylo zjevné, že je

mu líto, co způsobil. „Promiň, Amálko. Já jsem nechtěl. Odpustíš mi?“ Oba si vzpomněli na nedávnou nedělní událost, kdy máma rozbila babiččin oblíbený hrneček. Amálka nesměle přikývla, jako že Vildovi odpouští. Chtěla totiž být jako babička.

Ježíš nás učí, že se máme snažit mít rádi i ty, kdo nám ublížili.

Už ti někdy někdo ublížil? A odpustil/a jsi mu?

Návrh aktivity

Před děti položíme obrázky dvou dětí. Dostanou také sadu vět, které se používají při usmiřování (obojí viz příloha). Mají za úkol vytvořit co nejvíce kombinací vět, které je možné v takové situaci říct pomocí příkládání bublin k dětem. (Příklad: Omlouvám se. – Odpouštím ti.) Katecheta předčítá kartičky nebo je nechá přečíst starší děti. Pokud skupinku tvoří hodně malé děti, může katecheta tvořit dvojice karet sám a ptát se dětí, jestli je daná kombinace možná.

Návrh modlitby

Modlitba je velmi podobná modlitbě z minulého týdne. Tentokrát je však položen důraz na modlitbu za ty, se kterými si děti nerozumí. Před modlitbou udělá katecheta s dětmi kolečko, ve kterém každý může nahlas říct, s kým nemá příliš dobrý vztah a za koho se chce modlit. Může také dětem rozdat malé kartičky a pastelky a nechat je tyto osoby nakreslit.

Pomůcky

- vytištěná a rozstříhaná příloha
- případně malé prázdné kartičky a pastelky

26. Dokážeme si něco odříct?

26. února 2023, 1. postní neděle

Mt 4,1a: *Ježíš byl vyveden od Ducha na poušť.*

Celé evangelium: Mt 4,1–11

Cíl setkání

Dítě se seznamuje s pojmem půst. Poznává ho jako prostor pro uvolnění místa pro něco důležitého a navrhuje, co by si mohlo odříct. V modlitbě prosí Ježíše, aby mu pomohl připravit se dobře na Velikonoce.

Komentář

Řecké slovo „metanoete“, které překládáme jako „obratte se“, znamená v původním významu „změnit smýšlení“. Mnoho z nás mělo z dětství postní dny či celou postní dobu spojenou se zákazy. Možná to tak mnozí z nás máme i teď. Ve skutečnosti však jde v tomto období především o to, abychom udělali místo pro to, co je skutečně důležité.

Doprovodný předmět nebo obrázek: chleba

Suchý chleba

Babička zavolala Amálku a Vildu na večeři. Jen co se nasytí, vyzvednou si je rodiče a pojedou všichni domů. Přišel i děda. Babička mu naservírovala krajíc suchého chleba. Děti na to nevěřícně koukaly a ptaly se: „Dědečku, ty si dnes nedáš pomazánku? Nebo salám? Nebo sýr?“ „Ne, ne,“ odpověděl děda. „Včera totiž byla popeleční středa a to znamená, že je postní doba. A já jsem se rozhodl, že se budu v postní době každý čtvrtek postit. To pro mě znamená, že si dám na snídani a na večeři jen suchý chleba a v poledne jednoduchý oběd.“

„Tak to vůbec nechápu,“ pronesl Vilda. „K čemu je dobré, že se někdo postí? A co to vlastně ten půst je?“ Děda začal vysvětlovat: „Postní doba je doba přípravy na Velikonoce. Odříkáme si něco, co máme rádi, abychom udělali ve svém životě místo pro něco důležitějšího. Třeba pro Ježíše. Já se postím od jídla. Ale je možné se postit i od něčeho jiného. Třeba od sladkostí nebo od pohádek v televizi. Vydrželi byste to?“ Amálka pokrčila rameny a Vilda zamýšleně odpověděl: „Já nevím. Ale asi bych to chtěl zkusit.“ A pak zavolal na babičku: „Babi, mohla bys mi dnes, prosím,

připravit taky jen suchý chleba? Chtěl bych se postit jako děda.” Babička se divila, ale vyhověla mu. Amča to sledovala a nakonec poprosila: „Já bych si, babi, ten suchý chleba dala taky.” Babička si v duchu povzdychla, že to tedy dnes vůbec nemusela chystat večeři, ale zároveň byla ráda, že její vnoučata chtějí takové sebezapření vyzkoušet.

Když se postíme, děláme tím ve svém srdci místo pro Ježíše.

Dokázal/a by sis něco odepřít? Co by to mohlo být?

Návrh aktivity

Katecheta rozloží před děti hromádku obrázků (viz příloha). Děti mají za úkol určit, na kterých obrázcích je vyobrazeno něco, co k životu nutně nepotřebujeme, co si můžeme odepřít. Pokud je čas, může katecheta podněcovat diskusi nad jednotlivými kartičkami tím, že se bude děti ptát, proč si to můžeme odpírat. Na závěr zbyde pět kartiček s obrázky rodiny, Ježíše, vody, chleba a Bible. Katecheta dětem vysvětluje, že období 40 dní, kdy se postíme, neznamena, že se máme trápit, ale že ze svého života něco vypustíme, abychom tam měli více prostoru pro něco opravdu důležitého. Podle zbylých kartiček si pak s dětmi říká, co je opravdu důležité. Děti navrhují, co by si mohly v postní době odříct.

Návrh modlitby

Katecheta dětem rozdá kartičky. Každé z nich na kartičku namaluje, co si zkusí tuto postní dobu odříct. Pokud není čas, stačí nechat to děti říct ústně, případně si mohou vybrat mezi vytištěnými obrázky.

Katecheta začíná modlitbu: „*Ježíši, tak často věnujeme spoustu pozornosti něčemu, co nás odvádí od důležitých věcí: od tebe, od lidí, které máme rádi, od našich povinností. Chtěli bychom se připravit na Velikonoce, oslavu tvého vzkříšení, tím, že si něco odřekneme. Prosíme tě, abys nám v tom pomohl vytrvat.*” Děti pak mohou pokládat kartičky doprostřed kruhu a říkat: „*Ježíši, chtěl/a bych si odříct... (a doplní, co mají na kartičce).*” Na závěr zazní společné „*Amen*”.

Pomůcky

- vytištěná a rozstříhaná příloha
- prázdné kartičky a pastelky

27. Modlitba je setkání

5. března 2023, 2. postní neděle

Mt 17,1: *Ježíš vzal s sebou Petra, Jakuba a jeho bratra Jana a vyvedl je na vysokou horu, aby byli sami.*

Celé evangelium: Mt 17,1–9

Cíl setkání

Dítě si uvědomuje, že Ježíš stojí o osobní čas s každým člověkem. Chápe, že se s ním takto může setkat ve svém srdci. Navrhuje, kdy a jak by se mohlo každý den modlit, a zkouší se modlit samo v duchu, následně se modlí nahlas spolu s ostatními.

Komentář

Při všech setkáních se snažíme budovat návyk dítěte na modlitbu. Dnes dětem připomeneme, že Ježíš o setkání s nimi opravdu stojí a těší se na ně. Pokud je to třeba, můžeme je ujistit, že vůbec nevádí, že někdy neví, co mají Ježíši říkat. Modlitba nemusí být rozhovor, může to být setkání. Stejně tak se setkáváme s našimi milovanými. Aby nám bylo spolu dobře, nepotřebujeme nepřetržitě hovořit.

Doprovodný předmět nebo obrázek: spacák

Výlet

Dnes je pro Vildu speciální den. Jde totiž s tatínkem na výlet. A ne na ledajaký výlet. Budou spolu přespávat pod stanem. Amálka dnes přespává u babičky a dědy, maminka odpočívá doma a Vilík má tátu jen pro sebe.

Oba nesou batohy, ve kterých mají spoustu věcí. Kromě stanu mají také spacáky a karimatky, kotlík, nějaké jídlo a teplé oblečení. Táta toho nese víc než Vilda, protože ten je ještě malý a všechno by neunesl. Ale to nevádí.

Po cestě si ukazují různé stromy, keře a byliny. Vyšli na kopec, ze kterého je skvěle vidět do okolí. Ukazují si na hory, které vidí v okolí. Trochu fouká vítr, ale to jim nevádí, protože na sobě mají větrovky.

Když se tátovi zdálo, že je na čase se utábořit, vyšli z lesa a našli si příjemné místo v závětrí, kde si postavili stan, rozdělali oheň a teď si na něm vaří čaj. Za chvíli bude zapadat slunce, a tak ho budou společně pozorovat. Vildovi začíná být zima,

proto si obléká teplý svetr a tiskne se k tátovi. „Tatínku, já jsem tak šťastný, že tě mám na chvíli jen pro sebe. Že si můžeme společně povídat. Jindy na sebe nemáme tolik času. Mám tě moc rád.“ „Já tě mám taky moc rád, Vilíku,“ odpověděl mu táta. „A stejně tak jsem rád, že jsem tu jenom s tebou.“

Pak se navečeřeli, společně pozorovali západ slunce, a když začali být unavení, šli si lehnout do stanu a usnuli. Další den ráno si sbalili všechny věci a vydali se na cestu domů.

Je důležité si najít čas na lidi, které máme rádi, a být spolu také někdy o samotě. Ježíš nás chce mít taky někdy pro sebe. S Ježíšem jsme o samotě, když se modlíme.

Přespával/a jsi někdy v přírodě? A pokud ne, chtěl/a bys?

Návrh aktivity

Katecheta se dětí zeptá, jestli by dokázaly vysvětlit, co je to modlitba. Ptá se jich, jestli se doma modlí a jak. Také je může vyzvat ke sdílení, kterou modlitbu mají rády.

Pak vysvětluje, že v modlitbě si můžeme s Ježíšem povídat, o čem chceme. Navrhuje tři základní způsoby modlitby: prosby, díky a chvály. Může u toho použít doprovodné obrázky (viz přílohy). Spolu s dětmi navrhuje, za co by mohly Ježíše prosit, za co by mu mohly děkovat nebo ho chválit.

Dále vysvětluje, že je možné modlit se nahlas nebo v duchu. Navrhne, že si to společně vyzkouší. Nechá děti na chvíli v tichu zavřít oči a říct něco Ježíši beze slov, například mu za něco poděkovat.

Návrh modlitby

Dnes je modlitba zcela volná. Děti sedí v kruhu a mohou Ježíši říct nahlas úplně cokoli – jakoukoli prosbu, dík nebo chválu. Žádné dítě by ale nemělo být do modlitby nuceno. Pokud děti moc nemluví, může více mluvit katecheta, který při modlitbě bude vycházet z proseb, chval a díky, které s dětmi navrhovali při aktivitě, a nechá děti jen odpovídat, např.: „*Děkujeme ti. Chválíme tě. Prosíme tě.*“

Pomůcky

- vytištěná příloha

28. Voda života

12. března 2023, 3. postní neděle

Jan 4,14: *Kdo se však napije vody, kterou mu dám já, nebude žíznit navěky, ale voda, kterou mu dám já, stane se v něm pramenem vody tryskající do života věčného.*

Celé evangelium: Jan 4,5–42

Cíl setkání

Dítě se zamýšlí nad pojmem štěstí a nad tím, co ho činí šťastným. Sdílí se o tom s ostatními ve skupině. Dozvídá se, že skutečné štěstí mu může dát jedině Ježíš, a v modlitbě ho prosí, aby s ním mohlo být šťastné.

Komentář

Život v přátelství s Ježíšem by děti neměly vnímat jako povinnost, ale jako způsob, jak žít skutečně šťastný a naplněný život. Pro mnohé z nich to možná povinnost je. Mají víru spojenou hlavně s nedělním sezením v kostele na mši svaté, které vůbec nerozumí. I když jim nemůžeme zařídit či zprostředkovat skutečné setkání s Nejvyšším, můžeme připravovat jejich srdce, aby to setkání dokázaly skutečně prožít, až to Hospodin sám bude chtít.

Doprovodný předmět nebo obrázek: láhev vody

Prázdné láhve

Vilík se vracel s tátou z jejich společného výletu. Měli před sebou kus cesty a zastavili se v dřevěném altánu pro turisty, aby si odpočinuli. Vilda dostal žízeň a poprosil tátu, aby mu podal láhev s vodou.

„Jasně, hned ti ji podám,“ odpověděl táta, zastavil a sundal si batoh, aby mohl láhev vytáhnout. Sáhł do batohu a najednou zbledl. „Já jsem zapomněł, že jsme vlastně včera všechnu vodu spotřebovali. A v těchto místech není nikde možné si ji doplnit. Budeš to muset nějakou dobu vydržet bez pití. Jakmile přijdeme k nějakému domku, poprosíme, aby nám vodu doplnili.“ Vilda pokýval hlavou, jako že chápe. V duchu si ale říkal, že si není jistý, jestli to zvládne.

Šli dál a Vilík čekal, že za chvíli určitě k nějakému domu přijdou. Žádný ale nebyl na dohled. Vilda už byl neklidný. Měl opravdu velkou žízeň a začínalo ho škrábat v krku. Asi po půlhodině jeden maličký domek potkali. Vypadal spíš jako

chata. Zkoušeli najít zvonek, ale nikde ho neviděli. Pak zakleпали, ale nikdo neotvíral. Museli tedy jít po cestě dál.

Za chvíli dorazili k většímu domku. Když cinkli na zvonek, otevřela jim milá starší paní. „Dobrý den, moc prosíme, napustila byste nám vodu do láhve? Jsme na dvoudenním výletě a všechno pití nám došlo,” požádal ji táta. Paní se usmála, vzala si od táty láhev a odpověděla: „No samozřejmě, hned jsem zpátky.” Za minutu byla zpět s napuštěnou láhví a talířem buchet. Vilém a tatínek si každý jednu buchtu vzali, poděkovali, napili se a vydali se na cestu.

„Tati, mně je tak dobře, když jsem konečně uhasil žízeň. Je tak dobře, že máme co pít. Bez vody se nedá dlouho vydržet. Nikdy dřív jsem si to neuvědomil.”

Bez vody, kterou pijeme, nemůže být naše tělo. Bez vody, kterou nám dává Ježíš, nemůže být naše duše.

Měl/a jsi někdy žízeň? Co rád/a piješ?

Návrh aktivity

Katecheta připraví několik typů vody: sycenou, nesycenou, z kohoutku, vlažnou. Děti jednotlivé vody postupně ochutnávají. Pak si s nimi katecheta povídá o tom, proč je voda důležitá a jaké to je, když mají žízeň.

Následně jim vysvětluje, že existuje ještě jedna voda, kterou dává Ježíš. Ta není vidět, ale je důležitější než všechny vody, které vidíme před sebou. Ježíš ji dává všem, kdo ho mají rádi a zvou ho do svého života, a chce, aby byli šťastní. Pak se katecheta dětí ptá, co pro ně znamená být šťastný. Rozdá jim papíry a pastelky a nechá je nakreslit sebe a Ježíše, jak jsou oba šťastní.

Návrh modlitby

Děti si při minulém setkání vyzkoušely modlitbu, při které mohou říct Ježíši úplně cokoli. Aby si schopnost upevňovaly, proběhne dnes modlitba stejně.

Pokud to nefungovalo, povzbudí katecheta děti k tomu, aby se nebály. Může s nimi také dopředu vymyslet, co přesně které dítě řekne. Pokud některé z dětí nechtělo při modlitbách vůbec mluvit, může ho katecheta zvlášť povzbudit a navrhnout mu, jestli by to už nechtělo zkusit. Rozhodně ho ale nelze nutit.

Pokud naopak ve skupince „volná modlitba” dobře funguje, může být využívána při dalších setkáních. Není třeba se držet předepsaných modliteb.

Pomůcky

- sklenice
- různé typy vody (viz aktivita)
- papíry
- pastelky

29. Zázraky

19. března 2023, 4. postní neděle

Jan 9,11: *Člověk jménem Ježíš udělal bláto, pomazal mi oči a řekl: 'Jdi k Siloe a umyj se!' Šel jsem tedy, umyl se a vidím.*

Celé evangelium: Jan 9,1–41

Cíl setkání

Dítě chápe, že Ježíš dělá zázraky, a dozvídá se, že je můžeme dělat v životě každého člověka i dnes, jen si to neuvědomujeme. Spolu s katechetou uvádí příklady malých zázraků z běžného života.

Komentář

Děti pravděpodobně znají z filmů a pohádek kouzlení a budou si ho plést se zázrakem. Možná budou mít potíže pochopit, v čem je rozdíl. Pokud tomu tak je, mohou si alespoň zapamatovat, že to není totéž, a rozdíl pochopí, až trochu povyroste. Je ale možné je nasměrovat od čarodějů a víl k vnímavosti ke kráse okolo sebe.

Doprovodný předmět nebo obrázek: brýle

Brýle

Amálka opatrně vzala do ruky brýle, které ležely na konferenčním stolku v obývacím pokoji. „Babi, to jsou tvoje brýle?“ zeptala se babičky. „Ano, to jsou moje,“ odpověděla babi. „Ale asi budu potřebovat nové. Zhoršuje se mi zrak.“ „Jak to?“ divila se Ami. „Mohla bych si je, prosím, vyzkoušet?“ Babička přikývla a opatrně své brýle vnučce podala. Ta si je posadila na nos. Byly jí velké. „Tý jo, já přes ně vidím všechno rozmazaně,“ informovala. V tu chvíli přišel do místnosti i Vilda a chtěl si brýle taky vyzkoušet. Ihned hlásil, že přes ně taky vidí rozmazaně.

„Babi, a mohlo by se stát, že by se ti zrak zlepšil?“ ptala se Ami.

„To asi ne,“ odpověděla babička. „To by se jedině musel stát zázrak.“

„Zázrak? Jako v těch příbězích v Bibli?“ přemítal Vilda.

„Ano, přesně tak,“ přitakala babička.

„Tak to znám!“ radoval se Vilda. A dodal: „Tam Ježíš kouzlil.“

„Ale ne, nekouzlil. Dělal zázraky,“ opravila ho babi.

„A v tom je nějaký rozdíl?“ divil se Vilda.

„No je, je. A velký,“ vysvětlovala babička. „Kouzlit umí postavy z pohádek. Třeba čarodějnice. Nebo taky kouzelník. Ale když Ježíš udělal zázrak, znamená to, že se tak stalo z moci všemohoucího Boha. A takové malé zázraky se dějí v našem životě pořád. Bůh v našich životech neustále působí. Každá krásná věc v našem životě je vlastně takový zázrak.“

Vilda pokyvoval hlavou, ale Amálka to moc nechápala. „To nevádí, já ti to znova vysvětlím, až budeš starší,“ uklidnila ji babička.

Ježíš každodenně působí v našem životě a dělá zázraky.

Dokázal/a bys zopakovat vysvětlení rozdílu mezi kouzlem a zázrakem?

Návrh aktivity

Jedno z dětí si zaváže oči. Katecheta umístí někde v místnosti obrázek Ježíše (viz přílohy). Druhé dítě má za úkol „slepého“ slovně navigovat tak, aby trefil k obrázku a dotkl se ho. Pokud je čas, může se opakovat více kol a nechat vystřídat všechny děti.

Katecheta pak s dětmi znovu opakuje rozdíl mezi zázrakem a kouzlením tak, jak ho děti slyšely v příběhu. Dodává, že takový zázrak je vlastně celý krásný svět, který pro nás Bůh stvořil. Společně s dětmi přemýšlí, co je tak krásné, že je to úplný zázrak, například západ slunce, narození miminka nebo sladké ovoce, které dozraje na stromech a my ho můžeme jíst.

Návrh modlitby

Katecheta začíná: „*Ježíši, děkujeme ti za to, že ze tvé milosti můžeme mít okolo sebe tolik krásných věcí, které nejsou samozřejmostí. Chceme ti teď za ně společně děkovat.*“ Děti pak mohou vyslovovat své díky. Po každém díky všichni společně řeknou: „*Děkujeme ti, Ježíši.*“

Pomůcky

- šátek na zavázání očí
- vytištěný obrázek Ježíše

30. Po smrti je nový život

26. března 2023, 5. postní neděle

Jan 11,25–26: *Já jsem vzkříšení a život. Kdo věří ve mne, i kdyby umřel, bude žít, a žádný, kdo žije a věří ve mne, neumře navěky. Věříš tomu?*

Celé evangelium: Jan 11,1–45

Cíl setkání

Dítě se s ostatními sdílí o tom, jestli taky prožilo ztrátu někoho blízkého (buď umřel, nebo se s ním dlouho nevidělo). Připomíná si pojem nebe v křesťanském pojetí podle setkání č. 10 a dostává ujištění, že se tam jednou shledá se svými milovanými. V modlitbě pak prosí za všechny, kteří mu chybí.

Komentář

Tohle téma může být velmi citlivé, pokud je ve skupince dítě, které prožilo ztrátu blízkého. Proto je třeba dát velký pozor, jak je téma komunikováno. Pokud ale takové dítě bude mít zájem o sdílení svých zkušeností s ostatními dětmi, může to být pro celou skupinu velmi obohacující. Takové sdílení by ale bylo spíš o tom, jak proběhlo rozloučení, protože děti ještě dobře nechápu, co přesně smrt je. Mohou ale i tak chápat, že po smrti přijde nový život a všichni se společně shledáme.

Doprovodný předmět nebo obrázek: bábovka (symbol setkání u stolu)

Návštěva u tety

Dnes jdou Amálka a Vilík s babičkou a dědou na návštěvu k sousedce. Je to moc milá paní. Už ji znají, občas totiž chodí na chvíli na návštěvu, když jsou také zrovna u dědy a babičky. Je to klidná, spíše zamklá žena, ale děti ji i tak mají rády. Říkají jí „teto“, i když to ve skutečnosti jejich teta není. Vždycky si s ní hezky popovídají, takže se na návštěvu těší. Tentokrát ale dostanou od babičky před odchodem důležité upozornění.

„Tetě nedávno zemřel manžel. Nevím, jestli si ho pamatujete, asi jste se s ním nikdy nepotkali. Ale to nevadí. Jen chci, abyste to věděli, protože teta bude možná tentokrát trochu víc smutná a asi si o tom budeme povídat,“ vysvětluje babička. Děti mlčky přikyvuji.

U tety dostali bábovku a jahodovou šťávu. Bylo na ní skutečně vidět, že jí není do smíchu. Ale i tak se děti ptala, jak se mají, a byla na ně moc hodná. Vytáhla jim v obývacím pokoji velkou krabici hraček, kterou tam má připravenou pro svá vnoučata. Amča a Vilda si ale nechtěli jít hrát. Raději seděli spolu s dospěláky a poslouchali, o čem si povídají.

Teta skutečně dlouho hovořila o svém manželovi. Vzpomínala, co hezkého s ním zažila, jak se měli rádi, jak spolu zvládli všechny životní těžkosti. Dokonce ani chvílemi nevypadala příliš zarmouceně. Vilíkovi to nedalo a zeptal se: „Teto, a tobě se po manželovi nestýská? Vypadá to, jako kdybys nakonec smutná moc nebyla.“ Teta na to Vildovi odpověděla: „To víš, Vili, že je mi smutno. A moc. Když jsem sama, často pláču. Ale mám naději, že se spolu jednou uvidíme v nebi. A to mi dodává sílu. Tak, když mohu, raději vzpomínám na všechno hezké, co jsme spolu prožili.“ Pro Vilíka bylo těžké pochopit, že se někdo může v tak těžké situaci radovat. Ale obdivoval to.

Ježíš svou obětí přemohl sílu smrti. I když umřeme, budeme s ním žít v nebi a jednou se tam všichni sejdem.

Už se ti někdy stalo, že ti chyběl někdo, koho máš rád?

Návrh aktivity

Děti si vylosují obrázky (viz příloha). Ty je předem třeba nachystat tak, aby jich byl stejný počet jako dětí a aby vycházely do dvojic. Pokud je dětí lichý počet, zapojí se do hry i katecheta. Po vylosování mají děti za úkol vytvořit ve skupině dvojici se stejným obrázkem. Hru je možné ztížit několika způsoby:

- Děti si nesmí obrázky ukázat.
- Děti si nesmí obrázky ukázat ani použít přesný název toho, co je na nich vyobrazeno, ale musí to nějak popsat.
- Děti si obrázky nelosují, ale katecheta jim je přilepí na čelo (např. lepicí gumou). Dítě tak neví, jaký obrázek má, a musí to nejdřív zjistit.

Katecheta pak dětem vysvětluje, že stejně jako jsme se při hře shledali s tím, kdo má stejný obrázek, se jednou po smrti setkáme s těmi, které máme rádi. Ptá se jich, jestli si pamatují, co je nebe. Nabízí prostor ke sdílení, jestli někomu z nich někdo umřel a chybí mu.

Návrh modlitby

Katecheta začíná slovy: „*Ježíši, věříme, že smrtí nekončí život. Chceme ti teď odevzdat všechny lidi, kteří už umřeli a chybí nám. Prosíme tě, přijmi je do svého nebeského království a nám dej naději, že se s nimi jednou zase setkáme.*” Nyní děti mohou vyslovovat jména těch, kdo jim umřeli. Po každé prosbě všichni společně dodávají: „*Prosíme tě, Ježíši.*” Skupina pak může navázat dalšími prosbami, které už se netýkají zemřelých.

Pomůcky

- vytištěné a rozstříhané obrázky

31. Velikonoční události

2. dubna 2023, Květná neděle

Mt 27,54: *Když setník a jeho lidé, kteří měli u Ježíše stráž, viděli to zemětřesení a všechno, co se dělo, hrozně se polekali a říkali: „To byl opravdu syn Boží!”*

Celé evangelium: Mt 26,14–27.66

Cíl setkání

Dítě si opakuje své znalosti o velikonočních událostech. Dle své úrovně aktivně (za pomoci katechety) vypráví Ježíšův příběh nebo jen naslouchá. Přiměřeně svému věku rozumí tomu, co bude spolu se společenstvím církve následující týden slavit.

Komentář

I přesto, že jsou Velikonoce nejvýznamnějším křesťanským svátkem, je děti často nemají moc rády, protože pro ně představují dlouhé sezení v kostele, nesrozumitelné obřady a v neposlední řadě Velikonoční pondělí, které je pro některé z nich spojeno s nutností účastnit se tradic, které nemusí být příjemné. To vše může zastínit oslavu Ježíšovy oběti a vzkříšení. Proto je dobré je přiměřeně jejich věku uvádět do tajemství Velikonoc a směřovat je k hlubšímu prožívání toho, co je na nich skutečně důležité.

Doprovodný předmět nebo obrázek: kočky

Velikonoce

Babička s dědou měli na stole skleněnou vázu bez vody a v ní strčené tři větvičky s čímsi, co vypadalo jako šedé bobky. Amálka seděla s bradou opřenu o dlaně položené na stole a koukala na tu divnou rostlinu. Nenapadlo ji, co by to mohlo být, a tak se rozhodla, že se zeptá babičky, která právě vcházela do místnosti: „Babi, co jsou ty šedé chuchvalce?” Babička se smála. „Ale jaképak chuchvalce? To jsou kočky. Přinesli jsme si je v neděli z kostela. Slavila se totiž květná neděle, začátek Svatého týdne.”

„Jasně, už si vzpomínám!” radovala se Ami. „Byly před kostelem ve velké krabici a každý si mohl vzít.” Máme je doma taky, ale menší a trochu do žluta.

Mamka je zastrčila za kříž v obýváku. A babi, já si pamatuju, co jsme si v neděli připomínali! Ježíš přijel na oslíkovi do Jeruzaléma a všichni mu mávali a radovali se.”

„Správně,” pochválila vnučku babička. „A věděla bys, co slavíme dnes? Je Zelený čtvrtek.” Amálka se zamyslela, ale nevěděla. Babička jí proto začala vysvětlovat: „Připomínáme si, jak Ježíš večeřel s apoštoly a dával jim chléb a víno jako svoje tělo a krev. Zítra bude Velký pátek, kdy Ježíš zemřel na kříži. Na Bílou sobotu bude ležet v hrobě a v neděli se budeme radovat, protože vstane z mrtvých.” „Ano, to bude velká slavnost!” těšila se Amča. „Budeme mít na oběd řízky,” smála se a babička s ní. Obě ale věděly, že řízky vůbec nebudou důležité. Důležitá bude radost z toho, že nás Ježíš zachránil svou obětí na kříži.

Amálka si pak vzala pět papírů a každý důležitý den Svatého týdne namalovala, aby si je dobře zapamatovala.

Velikonoce jsou velký a důležitý svátek, protože si připomínáme, že Ježíš za nás zemřel na kříži a třetí den vstal z mrtvých. Byla to oběť lásky, kterou nás zachránil před smrtí.

Dokážeš vyjmenovat všechny dny Svatého týdne?

Návrh aktivity

Katecheta si s dětmi opakuje podle obrázků události Svatého týdne, případně jim je převypráví (viz tyto webové stránky:

<https://www.vira.cz/texty/knihovna/kapitoly/velikonocni-pribeh-pro-deti>). Nechá starší děti, ať vše vysvětlí mladším, případně doplňuje. Chválí děti, pokud dokážou vyjmenovat názvy dnů ve Svatém týdnu, a vysvětluje jim, že důležitější než jejich názvy jsou události, které se v tyto dny staly. Pokud je čas, nechává děti podle obrázků události kreslit do pracovního listu (viz přílohy), nebo je nechá namalovat jednu vybranou událost na čistý papír.

Návrh modlitby

Před dětmi jsou stále vyskládány obrázky z aktivity. Pokud děti malovaly, je možné tyto obrázky nahradit a vyskládat jejich výtvořky.

Katecheta se nahlas modlí a ukazuje u toho na obrázky:

„Ježíši, vstoupili jsme do Svatého týdne. Budeme si připomínat tvoji velkou oběť lásky.

Na Květnou neděli si připomínáme, jak jsi přijel na oslíku do Jeruzaléma.

Na Zelený čtvrtek si budeme připomínat poslední večeři, při které jsi nám dal sám sebe pod způsobou chleba a vína.

Na Velký pátek prožijeme připomínku tvé smrti.

Celou Bílou sobotu budeš ležet v hrobě.

A v neděli budeme prožívat velkou radost z tvého vzkříšení.

Prosíme tě, abychom dokázali tyto dny dobře prožít, i když to pro nás někdy bude náročné. Chceme ti tím dát najevo, že tě máme rádi. Děkujeme ti za všechno, co jsi pro nás udělal.”

Všichni společně zakončují slovem „Amen”.

Pomůcky

- vytištěné obrázky z přílohy (pokud je k dispozici dataprojektor, můžou být místo tisknutí promítnuty)
- případně vytištěné pracovní listy z přílohy nebo čisté papíry
- pastelky

32. Aleluja!

9. dubna 2023, Neděle Zmrtvýchvstání

Jan 20,1: Prvního dne v týdnu přišla Marie Magdalská časně ráno ještě za tmy ke hrobu a viděla, že je kámen od hrobu odstraněn.

Celé evangelium: Jan 20,1–9

Cíl setkání

Dítě si opakuje, co se za poslední týden událo, s důrazem na události neděle Vzkříšení. Procvičuje si svou schopnost radovat se a spolu s ostatními slaví Ježíšovo zmrtvýchvstání.

Komentář

Velikonoční radost je pro děti možná hůře uchopitelná než ta vánoční. Nedostávají dárky, Ježíš jako malé dítě je jim možná bližší než Ježíš vzkříšený. Když ale uvidí skutečnou radost v očích dospělých, budou jí rok od roku lépe rozumět.

Doprovodný předmět nebo obrázek: Spiderman

Velké oslavy

Maminka si dnes přivstala, aby stihla nachystat co nejvíc jídla ještě předtím, než celá rodina odejde na mši. Dnes je totiž největší slavnost celého roku – Slavnost Zmrtvýchvstání Páně. Amálka se taky probudila dřív a chtěla mamce pomoci. Za malou chvíli vstal i táta a šel nachystat snídani. Jen Vilík ještě pochrupával. Za chvíli ho budou muset jít vzbudit.

Celá rodina společně posnídala. Pak všichni trochu uklízeli a těšili se, že je odpoledne navštíví babička a děda. Když přišli, přinesli mramorovou bábovku, kterou pak tatínek rozkrájel ke kávě. Povídali si, hráli stolní hry a bylo jim spolu moc hezky.

„Dědo, mohl bych se tě na něco zeptat?“ zeptal se Vilda dědy, který seděl vedle něj na gauči. „Určitě, ptej se,“ odpověděl mu s úsměvem děda. Vilík se sebral a utekl do pokoje. Děda nechápal, co se děje, ale vnuk se za chvíli vrátil a v ruce svíral svou oblíbenou hračku – postavu Spidermana.

Ukázal ho dědovi se slovy: „Hele, dědečku, tohle je můj hrdina. Vzpomněl jsem si na něj dnes v kostele. Říkal jsem si totiž, že Ježíš je taky takový hrdina.“

Dokázal velkou věc." Dědovi se Vildova myšlenka moc líbila. Řekli ji pak společně celé rodině. Vilík si odnesl svého Spidermana zpátky do pokoje, a když ho pokládal na poličku, říkal si, že si při pohledu na něj asi už vždycky vzpomene na Ježíše.

Ježíš se pro nás obětoval na kříži. Díky tomuto hrdinskému činu ho zná celý svět.

Kdo je tvůj oblíbený hrdina?

Návrh aktivity

Děti mají za úkol na velký papír společně namalovat zmrtvýchvstalého Ježíše. Pokud je skupinka větší, mohou se rozdělit na dvě až tři menší skupinky. Katecheta může také Ježíše předem předkreslit a nechat ho děti jen vybarvit pastelkami, vodovými barvami nebo vylepit útržky barevných papírů. Volba techniky záleží na věku dětí, jejich zručnosti a uvážení katechety. V přílohách je k dispozici obrázek, který je možné vytisknout.

Pokud je to možné a vhodné, může společenství v rámci tohoto setkání prožít malou oslavu vzkříšení, dát si něco dobrého k jídlu nebo pití a popovídat si nebo si třeba zahrát hru dle výběru dětí. To je ale třeba připravit ještě před malováním nebo až po něm.

Návrh modlitby

Modlitba proběhne formou zpěvu písničky o vzkříšení Ježíše. Skupinka buď může zvolit některou ze svých oblíbených, nebo se naučit některou z těchto písní:

<http://www.chvaly.nasefara.cz/?list=a-a-a-aleluja~&akordy=ano&filtr=&stitek=>

<http://www.chvaly.nasefara.cz/?list=buh-neumrel&akordy=ano&filtr=&stitek=>

<http://www.chvaly.nasefara.cz/?list=jezis-zije&akordy=ano&filtr=&stitek=>

Pomůcky

- velký papír (nebo více papírů) velikosti A3 nebo větší
- nebo předkreslený či vytištěný obrázek Ježíše
- pastelky nebo výtvarné pomůcky dle výběru
- malé občerstvení

33. Mít pochybnosti

16. dubna 2023, 2. velikonoční neděle

Jan 20,29b: *Blahoslavení, kdo neviděli, a přesto uvěřili.*

Celé evangelium: Jan 20,19–31

Cíl setkání

Dítě se dozvídá, že je přirozené, že člověk o Ježíši pochybuje. Je ujištěno, že i přes takové pochybnosti ho má Ježíš pořád rád. V modlitbě mu za to děkuje.

Komentář

Pochybnosti o Bohu patří k životu. Možná, že už některé z dětí stihlo nějaké pochybnosti mít. Dnes uslyší, že je to normální a že ho to nijak nesnižuje v Božích očích. Kéž si to vybaví, kdykoliv v jeho životě nějaké pochybnosti přijdou.

Doprovodný předmět nebo obrázek: králík (nebo salát, mrkev... něco, čím se králík živí)

Zvířata

„Dneska jsme se ve škole učili o domácích zvířatech!” hlásil Vilík, jakmile překročil práh babiččina a dědova domu. Ukazovali jsme si fotky krav, koní, koz, slepic a králíků! Až budu velký, chtěl bych mít farmu. Moc by mě to bavilo,” sdílel své nadšení. Amálka se hned přidala: „Tý jo, já bych taky chtěla mít domácí zvířata! To by bylo super. Škoda, že bydlíme v paneláku. Ale na balkon by se koník možná vešel!” „To by určitě nešlo,” smála se babička. „Třeba byste nějaké zvířátko mohli mít tady u nás. Bylo by ale potřeba, abyste se o něj chodili starat.”

Slyšel to děda, který zrovna procházel kolem, a povídal: „Když mi bylo jedenáct let, měl jsem svoje vlastní králíky. Sám jsem se o ně každý den staral. Moc mě to bavilo.” „Tý jo, dědo, to jsi přece nemohl zvládnout. Jak jsi to dělal?” „No, úplně jednoduše,” smál se děda. Prostě jsem je vždycky šel poklidit a nakrmit, když jsem přišel domů ze školy. Nikdo mi s tím nepomáhal. A pak jsem měl i kozu a prodával jsem sousedům její mléko.”

„To není možné, to jsi nemohl zvládnout,” kroutily hlavou děti.” „Nevěříte? Tak chvíli vydržte,” mrkl na ně děda a odešel do ložnice. Chvíli se tam hrabal ve skříni za postelí. Když se vrátil, držel v ruce zašlou hnědou krabičku. V ní byly

černobílé fotky. Ty pak další chvíli přebíral a polohlasem nahlas přemýšlel: „Kam já jsem ji jen dal?“ Až zajásal: „Ano, tady je!“ a vítězoslavně dětem ukázal fotku, na které byl vyfocený on sám jako kluk u své králíkárně. Děti kulily oči. Když si fotku prohlédly, koukly na dědu a uznale společně přikývly: „Teda, dědo, byl jsi hustý.“ A Vilda ještě dodal: „Možná, že bychom se vlastně nakonec o nějakého králíka taky zvládli postarat.“

Občas druhým lidem nevěříme. Tomáš Ježíši taky nevěřil, že skutečně vstal z mrtvých.

Stalo se ti, že ti někdo nevěřil? Nebo jsi někomu nevěřil/a ty sám/sama?

Návrh aktivity

Děti sedí v kruhu. Katecheta jim postupně čte níže uvedené věty. Děti mají za úkol se přihlásit, pokud souhlasí, že je to v jejich případě pravda.

Mám rád mrkev.

Bojím se tmy.

Mám doma domácí zvíře.

Rád si hraji.

Už jsem letěl/a letadlem.

Rád/a doma pomáhám rodičům.

Nebaví mě uklízet.

Bydlím v domě se zahradou.

Potom se katecheta zeptá dětí, jestli mluvily pravdu a jestli to ostatní můžou nějak zkontrolovat. Všichni se společně shodnou, že si to zkontrolovat nemohou a že si musí navzájem věřit. Katecheta vysvětluje, že stejně tak věřili Ježíši apoštolové, i když přesně nevěděli, jak se stalo, že vstal z mrtvých. Jen jeden z nich mu nevěřil – apoštol Tomáš. I nám se asi občas stane, že budeme o Ježíši pochybovat. Nebudeme si jistí, jestli nás má rád, jestli je s námi nebo jestli nás dobře vede životem. Ale to nevadí. On nás bude mít vždycky rád, i přes naše pochybnosti.

Hra může pokračovat dál. Děti můžou samy vymýšlet věty, na které budou ostatní reagovat tím, že se přihlásí.

Návrh modlitby

Katecheta začíná: „Ježíši, děkujeme ti, že nás máš tolik rád. Až někdy budeme mít pochybnosti, víme, že budeš pořád s námi a budeš nás mít rád úplně stejně jako teď. Děkujeme ti, že ti vždycky můžeme všechno říct a že se s tebou můžeme potkávat v modlitbě. Chceme ti i teď předložit všechno, co máme na srdci.” Nyní mohou děti opět volně říkat své prosby, díky a chvály.

Pomůcky

-

34. Ježíš je s námi pořád

23. dubna 2023, 3. velikonoční neděle

Lk 24,32: *Což nám nehořelo srdce, když k nám na cestě mluvil a odhaloval smysl Písma?*

Celé evangelium: Lk 24,32

Cíl setkání

Dítě se dozvídá, že Ježíš je pořád s ním, i když ono si to někdy neuvědomuje. Ví, že Ježíš je pořád v jeho srdci a v modlitbě mu za to děkuje. Sdílí se o tom, jestli se mu daří si s ním v modlitbě povídat.

Komentář

Dítě opět přemýšlí o svých setkáních s Ježíšem, upevňuje si jejich důležitost a učí se o svém vztahu s Ježíšem mluvit.

Doprovodný předmět nebo obrázek: lampička

Lampička

Byl večer. Amálka a Vilík se chystali do postele. Měli už uklizené hračky, nachystané batůžky na další den a rozestlané postele. Amálka už byla v pyžamku a ležela v posteli, Vilík se umýval v koupelně. Až budou oba v posteli, přijdou ještě rodiče a dají jim pusu na dobrou noc.

Amča se v posteli trochu nudila, a tak si začala hrát s vypínačem lampičky, který visel přímo nad ní. Píchala do něj prstem, aby se mírně rozhoupal. Pak zkoušela, jakou silou ho musí zmáčknout, aby světlo zhaslo, ale schválně ho nezhasínala. V jednu chvíli ho ale omylem zhasla. Lekla se toho a cukla rukou k sobě.

„Ale no tak, Amálo, já nic nevidím!“ vyjekl nazlobený Vilda, který právě vešel do pokojíku a zavřel za sebou dveře. Mával okolo sebe rukama, aby do ničeho nenarazil. „Promiň,“ omlouvala se polekaná sestra. Snažila se nahmatat vypínač nad sebou, ale nedařilo se jí to. „Promiň, nemůžu ho najít,“ vysvětlovala bráchovi. Ten se krůček po krůčku vydal tam, kde slyšel Amčin hlas. „Já k tobě zkusím dojít poslepu. Říkej něco, ať tě slyším.“

Naštěstí to k Amálčině posteli bylo jen pár kroků. Vilda za chvíli dorazil a posadil se vedle ní. Svou postel má hned vedle. Ještě, že si sourozenci každý večer uklízí všechny hračky a nebylo tak o co zakopnout.

„Je mi to líto, Vili,” omlouvala se Ami zkroušeně. „Už si s tím vypínačem nebudu hrát.” „To nevadí, společně jsme to zvládli,” odpověděl jí na to Vilém. Pak jí pomohl nahmatat vypínač a rozsvítili. Vilda si pak lehnul do své postele a čekali na rodiče, až jim přijdou dát dobrou noc.

Když nevíme, kudy máme jít, Ježíš nám vždycky pomůže.

Už se ti někdy stalo, že jsi šel/šla potmě po svém pokoji?

Návrh aktivity

Tato aktivita je velmi podobná aktivitě u setkání č. 29. Nyní ale bude trochu náročnější. Katecheta určí dvojici dětí. Jedno z nich si zaváže oči. Druhé má za úkol ho navigovat tak, aby prošlo předem určenou trasu, kterou můžeme záměrně mírně upravit, rozestavět po místnosti židličky a podobně. Nyní ale nesmí ani jedno z dětí použít hlas. Musí se navigovat pomocí zvuků (tleskání, dupání apod.) Je možné hrát opět na více kol a nechat tak prostřídat všechny děti.

Katecheta pak vysvětluje, že stejně jako se děti vzájemně vedly, vede nás životem i Ježíš. Je s námi i ve chvílích, kdy ho nevidíme a neuvědomujeme si, že je nablízku. Pak se katecheta dětí ptá, jak se rády modlí a jestli se v jejich modlitbě něco změnilo od té doby, co si společně na setkáních o modlitbě více povídají.

Návrh modlitby

Dětem sedícím v kruhu jsou rozdána malá srdíčka. Uprostřed kruhu je umístěn obrázek Ježíše (viz příloha). Katecheta uvádí modlitbu: „*Ježíši, děkujeme ti, že jsi nám nablízku, i když si to neuvědomujeme. Děkujeme ti, že nás vedeš životem, že nás chráníš a opatruješ. Omlouváme se ti, že si někdy nevšímáme, že jsi blízko, a že tě nedokážeme poznat. Jsme rádi, že se na tebe můžeme spolehnout a že se nemusíme bát.*” Děti nyní mohou postupně pokládat svá srdíčka k obrázku Ježíše a říkat u toho: „*Ježíši, děkuji ti, že mě vedeš životem.*” Až to všechny udělají, může je katecheta ještě vyzvat, aby Ježíši řekly, co ještě mají na srdci. Pak je modlitba opět zakončena společným „*Amen*”.

Pomůcky

- šátek
- různé předměty v místnosti nebo nábytek
- vytištěná příloha

35. Následujeme Ježíše

30. dubna 2023, 4. velikonoční neděle

Jan 10,4: *Když všechny své ovce vyvede, jde před nimi a ovce ho následují, protože znají jeho hlas.*

Celé evangelium: Jan 10,1–10

Cíl setkání

Dítě chápe, že je dobré učit se Ježíše stále více poznávat, aby ho pak mohlo následovat. Dozvídá se, že nejlépe ho bude následovat tehdy, když bude dělat to, co dělá on. S pomocí katechety vzpomíná na předchozí setkání a uvádí příklady situací, ve kterých se už naučilo Ježíše následovat.

Komentář

Děti si upevňují a opakují, co všechno už se o Ježíši dozvěděly a naučily.

Doprovodný předmět nebo obrázek: mapa

Mapa

Vilém a Amálka prosili už několik týdnů dědu, aby je vzal na procházku do lesa za domem. Děda nebyl proti. Chtěl ale počkat, až bude venku hezky teplo. Což už bylo. Vzali si tedy všichni tři pohodlné oblečení, pevné boty, svačinu a pití a vydali se na odpolední výlet.

Ušli kousek cesty po polňačce a došli na kraj lesa. Tam se cesta dělila na další tři. „Dědo, kudy máme jít?“ ptaly se děti. Dědeček se zatvářil tajuplně. „Já nevím. Chtěl bych, abychom nyní cestu vybrali všichni tři.“ Pak si sundal batoh a vytáhl z něj velký složený papír, který byl pokreslený barevnými skvrnami, malinkatými obrázky a popsáný spoustou nápisů a čísel. „To je mapa,“ vysvětloval dětem. Podle ní se dá najít v přírodě správná cesta.“ Pak ji rozložil na trávu a společně se do ní dívali.

Vilda si vzpomněl, že takovou mapu zná. „Používá ji můj tatínek. Ale má ji v mobilu a nemusí nic hledat. Jen zadá cíl cesty a mapy ho navigují samy.“ „Přesně tak,“ přitakal děda. A pokračoval: „V této papírové mapě si ale každý musí najít cestu sám. Ukážu vám, jak na to.“

Pak zabořil prst do mapy v místě, kde se právě nacházejí, a vysvětloval jim, jak mají poznat, kudy mají jít. Vysvětlil dětem, jak se s mapou pracuje, a společně hledali správnou cestu.

Když se po dvou hodinách vrátili podle mapy domů, byli unavení, ale spokojení. Dědeček vnoučata pochválil: „Orientace v mapě vám šla skvěle. Jsem na vás hrdý.”

Když nevím, kudy mám jít, ztratím se. Ježíš mi pomáhá hledat správnou cestu.

Viděl/a jsi někdy mapu? A šel/šla jsi podle ní někdy?

Návrh aktivity

Děti dostanou za úkol projít bludištěm, které dostanou na pracovním listě (viz přílohy). V cíli bludiště je Ježíš. Mohou pracovat samostatně nebo ve skupinkách. Katecheta pak s dětmi vzpomíná na minulé setkání a vybavují si společně způsoby, kterými mohou Ježíše následovat. Mohou přidat i další, které z žádného předchozího setkání nevycházejí.

Návrh modlitby

Katecheta začíná slovy: „*Ježíši, děkujeme ti, že nás dobře vedeš životem jako pastýř ovečky. Děkujeme ti, že tě můžeme následovat a že víme, že se s tebou neztratíme. Chceme být tvými dobrými následovníky. Předkládáme ti teď všechny svoje prosby.*” Nyní mají děti možnost říkat své prosby. Mohou vycházet z aktivity, ale není to nezbytně nutné. Po každé prosbě pak mohou všechny děti společně odpovídat: „*Prosíme tě, Ježíši.*”

Pomůcky

- vytištěná bludiště
- tužky

36. Cesta života

7. května 2023, 5. velikonoční neděle

Jan 14,6: *Ježíš mu odpověděl: „Já jsem ta cesta, pravda i život. Nikdo nepřichází k Otci než skrze mne.“*

Celé evangelium: Jan 14,1–12

Cíl setkání

Dítě rozumí tomu, že k tomu, aby mohlo žít dobrý život a jednou dojít do nebe, potřebuje Ježíše. Opakuje si, jak mu v tom Ježíš pomáhá.

Komentář

Bůh je tvůrce našeho životního příběhu a zároveň více než tvůrce. Je život sám. Symbolem života dítěte je cesta – hra na kartičkách, které děti sbírají během celého školního roku. Dnes se s touto symbolikou seznámí, aby se k ní pak mohly samy vracet, až si budou hru chtít zahrát doma.

Doprovodný předmět nebo obrázek: turistická obuv

Kudy vede cesta?

Maminka, tatínek, Vilík a Amálka vyrazili na výlet do přírody. Děti byly natěšené, chodí ven moc rády. Vzpomínaly, jak byly minulý týden s dědečkem v lese a učily se používat mapu. Vilík také mamince a Amálce povídal, jak spal s tátou přes noc ve stanu. Sice už to všichni několikrát slyšeli, ale Vilda na tuto událost vzpomínal moc rád.

Jak tak povídali, přišli na místo, kde lesní cesta končila. Amálka byla zrovna pár kroků napřed, takže na to přišla jako první. „Jejda!“ vykřikla. „Tudy se nedá jít dál.“ Když ji ostatní dohnali, rozhlíželi se kolem, jestli třeba někde neuvidí nějakou zarostlou lesní pěšinu. Ale nikde nic. „Co teď budeme dělat?“ staral se Vilda. „Škoda, že s sebou nemáme mapu. To bychom mohli najít cestu podle ní. Stejně jako minulý týden.“ Maminka ho uklidňovala: „Papírovou mapu sice nemáme, ale to nevádí. Tatínek si poradí.“

A táta si skutečně brzy poradil. Vytáhl z kapsy mobil, aby se mohl podívat do map. Hned mu ale ztuhl úsměv na tváři: „Není tady signál.“ Rozhodl tedy, že trochu popojdou po cestě zpátky. Za chvíli naštěstí signál zachytil. Otevřel si pak na mobilu

mapy, které mu ukázaly, kde se rodina právě nachází. Pak chvíli koukal na obrazovku a přemýšlel. Po chvíli se znova usmál a vítězoslavně pronesl: „Už vím, kudy jít!“ a vykročil. Maminka, Vilda i Amča se vydali za ním. Za chvíli se napojili na turistickou trasu, která už byla značená, a po ní bez problému došli zpátky k autu.

Podobně jako tatínek vedl rodinu, vede nás Ježíš do Božího království.

Kde jsi byl/a na výletě? Líbilo se ti tam?

Návrh aktivity

Katecheta si společně s dětmi zahraje hru na zadní straně kartiček, které jsou již skoro sesbírané. Pravidla hry jsou sepsána v úvodní kartě.

Po jedné hře rozdá dětem předem připravené kartičky z tvrdého papíru, které jsou stejně velké jako kartičky ve hře, a vyzve je, aby si namalovaly svou vlastní kartičku. Pokud chtějí, mohou se snažit co nejvíce napodobit karty ve hře, ale není to nutné. Když mají děti hotovo a zbývá čas, mohou si všichni společně zahrát hru znova s vlastními kartičkami.

Katecheta pak vysvětluje, že celá cesta, kterou jsme postavili, je jako náš život. Tvoříme ji spolu s Ježíšem, stejně jako jsme teď sami vytvořili nové kartičky do hry. Ježíš je nejen součástí naší cesty, ale je tou cestou.

Návrh modlitby

Katecheta začíná: „*Ježíši, děkujeme ti, že jsi pro nás cestou, která vede do nebe. Chceme tě neustále zvat do svého života. I dnes ti chceme říct všechno, co máme na srdci.*“ Opět následují spontánní chvály, díky a prosby dětí a modlitba končí společným „*Amen*“.

Pomůcky

- sada nasbíraných kartiček
- kartičky z tvrdého papíru zastřižené do velikosti kartiček ve hře
- pastelky, případně fixy

37. Důvěra a pravdivost

14. května 2023, 6. velikonoční neděle

Jan 14,16–17a: *A já budu prosit Otce, a dá vám jiného Pomocníka, aby s vámi zůstal navždy: Ducha pravdy.*

Celé evangelium: Jan 14,15–21

Cíl setkání

Dítě vnímá, že může věřit, že Ježíš to s ním myslí dobře. Ví, že může svou důvěru vyjádřit tím, že Ježíše poslechne, stejně jako poslouchá své rodiče a jiné blízké osoby.

Komentář

Děti se přibližně do devíti let orientují v rozlišování dobra a zla podle toho, co jim řekne autorita, případně podle toho, zda je jejich chování odměněno nebo potrestáno. Přijímají normy od svého okolí a samy si je ještě nedokážou tvořit. Ježíš je jim proto představen jako někdo, koho mohou bez obav poslouchat a kdo to s nimi myslí dobře.

Doprovodný předmět nebo obrázek: jojo

Zatajené jojo

Vilda poskakoval po dvoře u babičky a dědy a nevěděl, jak by se zabavil. Do ničeho se mu nechtělo. Chodil sem a tam a nudil se.

Na vnějším parapetu uviděl jakýsi malý žlutý předmět a rozhodl se, že ho prozkoumá. Když přišel až k němu, hned mu došlo, o co jde. Bylo to Amálčino dřevěné jojo. Napadlo ho, že by si ho půjčil a hrál si s ním. Jenže se nemohl sestry dovolit, protože zrovna byla s babičkou v obchodě. „Ale co, za chvíli ho zase vrátím a Amča ani nebude vědět, že jsem si ho půjčil,” pomyslel si. Sebral jojo a začal si s ním točit ve vzduchu.

Když jojo opsalo několik velkých kruhů, ozvala se hlasitá rána. Vilda si nevšiml, že přímo za ním je kovový sloup a praštil jojem přímo do něj. Kousek joja se odštípl. Vilda se polekal. Co teď bude dělat? Amča má to jojo moc ráda a bude se ptát, co se s ním stalo. Rozhodl se, že ho položí na okno a bude dělat, že s ním nemá nic společného.

Jen to udělal, vrzla branka a v ní stály babička a Amálka. Když se s Vildou obě pozdravily, Ami hned běžela k oknu, aby si vzala jojo, které na něm zapomněla. Zjistila ale, že je poničené. „Nevíš, co se s ním stalo?“ zeptala se bráchy. „Nevím,“ zapíral Vilém. „Ale víš,“ vložila se do toho babička. „Viděla jsem tě přes plot, jak s ním točíš.“

Vilda zrudl. Amča se na něj zlostně podívala: „Ty lháři jeden!“ a utekla do domu. Babička se na Viléma zamračila a řekla: „Mám takový dojem, že sis to teď u Amálky pokazil. Nevím, jestli ti bude ještě věřit, když jsi jí lhal. Měl by ses zamyslet, jak svou chybu napraviš.“

Ježíš nám nikdy nelže. Vždycky mu můžeme věřit.

Jak by měl Vilda napravit svou chybu?

Návrh aktivity

Katecheta si o sobě předem připraví 8–10 výroků tak, aby některé z nich byly pravdivé a jiné nepravdivé. (Např. umím řídit auto, rád/a vařím, bojím se pavouků atd.). Rozdá dětem červená a zelená kolečka (viz příloha, je třeba ji vytisknout vícekrát podle počtu dětí) tak, aby každé z nich mělo od každé barvy po jednom. Pak jim postupně čte výroky. Děti mají za úkol hlasovat kolečky, jestli mu věří, že je daný výrok pravdivý, nebo ne. Zelené kolečko znamená pravdivý výrok, červené znamená nepravdivý. U hlasování mohou mít zavřené oči, aby se vzájemně neovlivňovaly. Katecheta jim vždy hned řekne správnou odpověď. Za správné odpovědi mohou děti sbírat body.

Pak katecheta dětem vysvětluje, že děti mu někdy věřily, ale někdy nevěřily. Když předpokládaly, že některé výroky jsou nepravdivé, měly k tomu důvod. S Ježíšem je to ale jiné. Tomu mohou věřit úplně vždycky, protože je vždy naprosto pravdivý. Nemusíme se bát poslechnout, co nám říká. Svou poslušností dáváme najevo, že mu důvěřujeme. A kde zjistíme, co nám Ježíš říká? Dočteme se to v Bibli. (Pokud ještě děti neviděly Bibli, může jim ji katecheta přinést).

Návrh modlitby

Katecheta drží v ruce vystřižené srdce (viz příloha) a začíná: „*Ježíši, děkujeme ti, že v tebe můžeme mít absolutní důvěru. Děkujeme ti, že nás nikdy nezklameš a že nás dobře vedeš životem. Chceme ti teď každý sám za sebe říct, že ti důvěřujeme.*“ Pak pošle srdce po kruhu a děti si ho postupně předávají a říkají u toho: „*Ježíši,*

důvěřuji ti.” Následuje prostor pro spontánní chvály, prosby a díky a na závěr zazní společné „Amen”.

Pomůcky

- vytištěná a rozstříhaná příloha

38. Znova o modlitbě

21. května 2023, 7. velikonoční neděle

Jan 17,1: *Ježíš pozvedl oči k nebi a modlil se: „Otče, přišla ta hodina. Oslav svého Syna, aby Syn oslavil tebe.“*

Celé evangelium: Jan 17,1–11a

Cíl setkání

Dítě se dozvídá, že Ježíš se modlil ke svému Otci. Opakuje si, že Ježíši nebo jeho Otci může říct v modlitbě všechno. Samo si vybírá, jestli chce Ježíše chválit, prosit nebo mu děkovat, a modlitbu vyjadřuje nejprve výtvarně a následně slovy.

Komentář

Opět se vracíme k tématu modlitby. Můžeme sledovat pokroky, které děti udělaly, povzbuzovat je a dávat jim prostor, aby své myšlenky vyjádřily v modlitbě.

Doprovodný předmět nebo obrázek: svíčka – nová, nezapálená

Společná modlitba

Když babička vyzvedla Amálku a Vildu ze školky a školy, oznámila jim: „Děti, dnes bych se potřebovala zastavit do obchodu se svíčkami. Musím jednu koupit na stůl do kuchyně. Stará svíčka už nám totiž dohořela a dnes ji budeme potřebovat.“ Dětem se moc nechtělo, ale věděly, že babičce se neodmlouvá.

V obchodě se svíčkami babička dětem navrhla, aby vybraly tu, která se jim nejvíce líbí. Byly tam svíčky různých tvarů, barev i velikostí, jednoduché i zdobené. Amálka a Vilda se chvíli dohadovali, ale nakonec se přece jen na jedné shodli. Babička ji zaplatila a šli domů.

Sourozencům vrtalo hlavou, na co asi babička a děda svíčku tak nutně potřebují. Odpověď dostali před večeří. Babi a děda si totiž s nimi sedli k jídelnímu stolu, zhasli světlo a rozsvítili novou svíčku. „Děti, teď se budeme společně modlit růženec. Můžete Ježíši říct, co budete chtít. Zamyslete se, za co byste mu chtěli poděkovat a o co ho poprosit.“

Dědeček pak začal: „Náš drahý Bože, děkujeme ti, že můžeme být spolu. Že jsme zdraví, že se máme rádi a že nás dobře vedeš naším životem. Chtěli bychom ti

teď děkovat za všechno, co nám dáváš, a prosit tě za to, co nám leží na srdci.” Pak na střídačku pokračovali babička, Vilda, Amálka a znova děda. Děkovali Ježíši za všechno možné: že se jim daří jejich práce a učení, že mají přátele a kamarády, za rodiče i za to, že nežijí v nouzi. Pak ho prosili, aby je ochraňoval, aby byli zdraví a aby se jim nic zlého nestalo. Odevzdali mu také mámu, tátu a všechny, koho mají rádi. Modlili se také za trpící a nemocné a za papeže Františka.

Když modlitbu uzavřeli, Amálka a Vilda společně sfoukli svíčku, děda rozsvítil a babička dodala: „Takto se můžete modlit i doma. Sami, spolu nebo s mamkou a tatškou.”

V modlitbě si můžeme povídat s Ježíšem a říct mu o všem, co máme ve svém srdci.

Modlíš se s někým?

Návrh aktivity

Katecheta si s dětmi povídá o modlitbě. Opakuje si s nimi prosby, díky a chvály. Vysvětluje, že Ježíš se také modlil ke svému otci v nebi. Připomíná, že můžou Ježíši nebo jeho Otci říct úplně všechno – že se mohou modlit za druhé lidi, za své záležitosti, za své strachy, nebo mu naopak říkat, z čeho mají radost. Ptá se, jak se jim modlitba daří. Pak jim rozdá čisté papíry a pastelky. Mají za úkol vybrat si, za co chtějí Ježíše nejvíc chválit, za co mu děkovat nebo o co ho prosit, a namalují to.

Návrh modlitby

Děti se volně modlí za pomoci obrázků. Postupně je pokládají doprostřed kruhu a vyslovují přitom své chvály, díky, a prosby. Pokud některé z dětí nechce mluvit, může jen položit obrázek.

Pomůcky

- čisté papíry
- pastelky

39. Duch svatý

28. května 2023, Soslání Ducha svatého

Jan 20,22: *Po těch slovech na ně dechl a řekl jim: „Přijměte Ducha svatého.“*

Celé evangelium: Jan 20,19–23

Cíl setkání

Dítě se dozvídá o Duchu svatém a jeho významu v životě křesťana, nebo si tyto informace opakuje. Přemýšlí nad dary, které od něj dostává, a uvádí konkrétní příklady, jak je může ve svém životě využít. Modlí se k Duchu svatému a prosí ho o jeho dary.

Komentář

Osoba Ducha svatého pravděpodobně bude pro děti méně srozumitelná a uchopitelná než osoba Ježíše, se kterou se setkávají po celou dobu. Důležité ale je, že se vůbec dozví o jeho existenci a budou možná poprvé přemýšlet nad svými obdarováními. Možná budou potřebovat povzbudit, že jsou obdarované, a bude jim třeba pomoci jejich dobré vlastnosti vyjmenovat.

Doprovodný předmět nebo obrázek: džbán s džusem

Džbán

Babička chtěla dětem naředit džus do džbánu. Džbán byl ale položený na kredenci a babička na něj nedosáhla. „Budeme muset počkat, až přijde děda, aby nám ho podal,” rozhodla. „A babi, proč si nestoupneš na židli, abys ho mohla sundat sama?” ptala se Amálka. „Já už, holka, sama na židli raději nelezu. Bojím se, že bych spadla. Ale to nevádí. Na podávání věcí mám přece dědu,” vysvětlovala vnoučatům babička.

„No jo, to máš pravdu,” dumal Vilda. A na co má děda tebe?” „Já dědovi třeba zašívám díry na kalhotách. On je na drobné ruční práce úplně levý. Jednou si zašívál roztrženou košili a popíchal si prsty tak, že mu z nich tekla krev,” vzpomínala babi.

„Každý umí něco jiného,” přemýšlela Amálka. „Naše maminka třeba neumí řídit auto. A tatínek to umí, tak nás všechny vozí. A taky táta skvěle vaří. A mamka nám všem pere a žehlí. Ale tatka jí v tom často pomáhá.” „To je super, že každý umí něco jiného. Můžeme se navzájem doplňovat,” dodal Vilda.

„Umět něco dobře je velký dar,“ připojila ještě babička. A pokračovala: „Každý z nás umí něco jiného, proto bychom si měli pomáhat. Ale jsou také věci, které bychom měli umět všichni. Třeba být k druhým lidem laskaví, umět ovládat zlost nebo být ochotní druhým pomáhat.“

Jen babička dokončila větu, přišel do kuchyně děda. Babi ho poprosila, aby jí sundal džbán, nalila do džbánu nejdříve džus a pak vodu a rozlila ji do sklenic, aby se všichni mohli napít.

Ježíš nám posílá Ducha svatého. Ten nám dává dary, kterými sloužíme druhým.

Jaký dar máš ty? A tví blízcí?

Návrh aktivity

Katecheta předem připraví barevné papíry velikosti A5, na které nalepí malé fotky dětí. Papíry umístí na podlahu rubem vzhůru. Postupně je s dětmi otáčí. Všichni se společně podívají na fotku na otočeném papíře a spolu také vymýšlí, jaké dobré vlastnosti a obdarování má dítě na fotografii. Katecheta tyto vlastnosti zapisuje nebo zakresluje pomocí symbolů na papír okolo fotky. Pak danému dítěti papír věnuje.

Když se takto popíší všechny papíry, katecheta vyjádří radost nad tím, že se jim společně povedlo napsat tolik hezkých věcí. Pak vysvětluje, že Bůh nám posílá do života speciálního pomocníka, který nám má pomáhat tyto dobré vlastnosti rozvíjet. Je to Duch svatý, který nerozlučně patří k Bohu Otci a Ježíši Synu. Jeho symboly jsou holubice, voda nebo třeba oheň.

Návrh modlitby

Katecheta začíná: „*Ježíši, dnes jsme poznali třetí božskou osobu, která nerozlučně patří k tobě a k Bohu Otci – Ducha svatého. Děkujeme ti, že nám ho posíláte, aby nám pomáhal. Chceme teď poděkovat za všechny své dary a dobré vlastnosti, které chceme rozvíjet.*“ Pak děti postupně říkají, co mají uvedeno na papíře (případně to za ně katecheta nebo starší dítě přečte). Po slovech každého dítěte všichni řeknou: „*Děkujeme ti, Ježíši.*“

Pomůcky

- barevné papíry

- lepidlo
- fotky dětí
- tenký fix na popisování papírů

40. Otec, Syn a Duch svatý

4. června 2023, Nejsvětější Trojice

Jan 3,16: *Tak Bůh miloval svět, že dal svého jednorozeného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný.*

Celé evangelium: Jan 3,16–18

Cíl setkání

Dítě se dozvídá o Boží Trojici, případně si znalosti o ní opakuje. Toto tajemství poznává na několika příkladech ze života (skupenství vody, rodina...), ale zároveň chápe, že je to tajemství, které nikdo z lidí vlastně úplně nedokáže pochopit. Ví, že se ke všem třem božským osobám může modlit, a spolu s ostatními se k nim modlí.

Komentář

Trojice je tajemství pro nás všechny. Děti o ní slyšely už při předchozím setkání. Nyní si upevní, že Otec, Syn a Duch svatý skutečně patří k sobě.

Doprovodný předmět nebo obrázek: sklenice vody

Voda, led a pára

Babička vařila na plotně brambory. Z hrnce stoupala pára. Amálka seděla za stolem s bradou opřenou o dlaně na stole a pozorovala bílé mraky nad hrncem. Po chvíli se zeptala babičky: „Babi, mohla bych si, prosím, zkusit dát nad ten hrnec ruku?” Babička souhlasila, vzala ji do náručí a zvedla ji k plotně. Musely být obě opatrné, aby se nespálily.

„Ty jo, já ji mám úplně mokrou,” divila se Amča, když ji babička postavila zpátky na zem. „Protože se ti pára na ruce ochladila a změnila se zase ve vodu,” vysvětlovala babička. A kdybys dala trochu vody do mrazáku, tak by se zase změnila na led.”

„To už jsem viděla,” příkyvovala vnučka. „Dáváme si v létě do limonády ledové kostky. Led je studený, zatímco pára je horká. Je zajímavé, že voda, led a pára vypadají úplně jinak, ale přitom je to pořád ta stejná voda.” „Přesně tak,” souhlasila babička. „Taky jsem nad tím už odmala přemýšlela. A připomíná mi to Boha, který je zase jeden ve třech osobách. Otec, Syn a Duch svatý je pořád jeden Bůh.”

Amálka kroutila hlavou: „Babi, tohle jsem nikdy nepochopila. Ledu, páře a vodě rozumím. Ale jak může být jedna osoba zároveň tři osoby? To přece nejde!“ „Víš, to je takové tajemství,“ vysvětlovala babi. Nikdo z nás to asi úplně nepochopí. Ani já to dobře nechápu, ani děda, ani nikdy jiný. Takže si z toho nic nedělej. Důležité je vědět, že Bůh nás má rád a že nám pomáhá. A to není žádná záhada.“

Náš Bůh je jeden ve třech osobách: Otec, Syn a Duch svatý. Je to velké tajemství, které možná nikdy úplně nepochopíme. Ale to nevádí.

Dokážeš sám/sama vyjmenovat tři božské osoby?

Návrh aktivity

Děti dostanou hromádku obrázků (viz příloha). Mají za úkol je společně rozdělit do trojic podle toho, jak k sobě patří.

Katecheta pak vysvětluje, že stejně k sobě patří tři božské osoby – Otec, Syn a Duch svatý. Vysvětluje, že jsou tři a zároveň jeden, jako jedna rodina. Společně s dětmi pak prochází také všechny ostatní obrázky. Učí se s dětmi tři božské osoby vyjmenovat z paměti, nejdříve pomocí obrázků, pak s obrázky zakrytými.

Návrh modlitby

Katecheta se modlí: „Ježíši, děkujeme ti, že jsme mohli poznat, že k sobě spolu s Bohem Otcem a Duchem svatým nerozlučně patříte. Děkujeme ti, že se můžeme v modlitbě obracet k vám všem. Chceme vám teď říct všechno, co máme na srdci.“ Následuje prostor pro chvály, prosby a díky dětí, zakončíme slovem „Amen“.

Pomůcky

- vytištěné a rozstříhané obrázky z přílohy

41. Ježíš léčí duši

11. června 2023, 10. neděle v mezidobí

Mt 9,12–13: „Lékaře nepotřebují zdraví, ale nemocní. Jděte a naučte se, co znamená: 'Milosrdenství chci, a ne obět.' Nepřišel jsem totiž povolát spravedlivé, ale hříšníky.”

Celé evangelium: Mt 9,9–13

Cíl setkání

Dítě se seznamuje s pojmem *hřích*. Dokáže vysvětlit, co znamená, a uvést několik příkladů hříchu. Chápe, že i ono je hříšné. V modlitbě prosí Ježíše, aby mu pomáhal být lepší.

Komentář

Dítě bylo při minulých setkáních ujišťováno o Ježíšově lásce. Nyní je konfrontováno s faktem, že každý člověk často dělá věci, které ho od Ježíše vzdalují. I ono samo. Zároveň ale znovu dostává ujištění, že Ježíš ho ani přes jeho hříšnost neopustí, bude mu pomáhat a rád mu hříchy odpustí.

Doprovodný předmět nebo obrázek: obvaz

Rychlá cesta do nemocnice

Amálka utíkala přes dvorek u babičky a dědy tak rychle, jak jen dokázala, a pištěla: „Dědó, babí, Vilík si rozbil koleno! A teče mu krev! Hodně!” Babička i děda nechali práce a rychle utíkali za vnučkou, která je přivedla k Vilémovi. Ten seděl se slzami v očích na bobku a měl koleno úplně od krve. Děda ho vzal do náručí a přenesl na stoličku před domem. Babička mu pak ránu omyla vodou a chtěla mu ji zalepit.

„Jejda, Vilíku, to je ale velká trhlina!” zhrzla se babička, když ránu očistila. Na nic nečekala a hned začala udílet rychlé rozkazy: „Dědo, vyvez auto z garáže. Amálko, obuj se a sedni do auta. Budeme muset zajet na pohotovost. Ta rána potřebuje zašít.” Všichni rychle sedli do auta a odjeli. Děda řídil, babička se starala o Vildu a Amálka nemohla zůstat doma sama, takže jela taky.

Na pohotovosti naštěstí zrovna skoro nikdo nebyl, takže je rychle přijali a za chvíli měl Vilda na koleni tři stehy. Paní doktorka mu ho pak obvázala a brzy mohli

jet zpátky domů. Všichni si oddechli. Po cestě se ještě zastavili na zmrzlinu, aby se z toho náročného zážitku trochu vzpamatovali.

Vilda už se usmíval a děkoval babičce: „Babi, děkuji ti. Ty jsi tak rychle zareagovala. Pomohla jsi mi a všem jsi hned řekla, co mají dělat, abychom hned odjeli, a paní doktorka mi stihla ránu hned zašít. Děkuji ti, že ses tak postarala.“ Babička se usmívala a v duchu si říkala, že je to přece samozřejmost a že by pro svého vnuka udělala úplně všechno.

Kdo je zraněný nebo nemocný, ten potřebuje pomoc. Ježíš léčil nemoci těla i duše.

Kdy se ti naposledy stalo, že ses zranil/a a někdo se o tebe postaral?

Návrh aktivity

Děti dostanou obrázky, na kterých jsou znázorněny nemoci těla a „nemoci srdce“ (viz příloha). Mají za úkol určit, do které skupiny který obrázek patří. Potom samy vymýšlejí příklady nemocí.

Katecheta pak dětem vysvětluje, že stejně jako máme na světě lékaře, kteří pomáhají nemocným, přichází Ježíš k těm, kdo mají nemocné srdce. Nemocem srdce se říká hříchy. Hřešíme tehdy, když vědomě a dobrovolně děláme to, co Ježíše zarmucuje. Hříchů se dopouští každý člověk. Ježíš ale přesto každého hříšníka miluje a chce mu pomáhat. Všechny naše hříchy nám odpustí, když jich budeme litovat.

Návrh modlitby

Katecheta začíná: *„Ježíši, máš nás rád, i když jsme hříšní. Přicházíš k nám jako lékař k nemocným, abys nám naše hříchy odpustil. Chceme se ti teď omluvit za to, co jsme pokazili a co nás od tebe vzdaluje. Je nám to všechno moc líto.“* Nyní mají děti prostor, aby nahlas vyjádřily svou lítost a vyslovily některý ze svých hříchů. Mohou si zformulovat svou větu, nebo zopakovat větu po katechetovi či jiném dítěti. Může jít o formulace: *„Ježíši, je mi líto, že...“*, *„Ježíši, omlouvám se ti za...“*, *„Ježíši, můj hřích je...“*

Katecheta zakončuje: *„Odevzdáváme ti všechny naše chyby, nedostatky a nedokonalosti a litujeme jich. Slibujeme ti, že se budeme snažit být lepší. Prosíme tě, abys nám pomáhal. Amen.“*

Pomůcky

- vytištěné obrázky z přílohy

42. Být tady pro druhé

18. června 2023, 11. neděle v mezidobí

Mt 9,37–38: *Tu řekl svým učedníkům: „Žeň je sice hojná, ale dělníků málo. Proste proto Pána žně, aby poslal dělníky na svou žeň!”*

Celé evangelium: Mt 9,36–10,8

Cíl setkání

Dítě ví, že Ježíš ho vyzývá, aby bylo aktivní – aby pomáhalo druhým a zasazovalo se o lepší svět. Na základě konkrétních předložených příkladů reflektuje, zda se mu to daří, a navrhuje, jak by se ještě mohlo zapojit. Modlí se a prosí o sílu k tomu, aby to zvládlo, a znovu vyjadřuje své ujištění, že ví, že Ježíš ho v tom nenechává samotné.

Komentář

Děti se celý školní rok zaměřovaly především na budování vztahu s Ježíšem a na modlitbu. Nyní se budou více zamýšlet, jak se jejich přátelství s Ježíšem projevuje v jejich životě a jak se odráží v jejich chování.

Doprovodný předmět nebo obrázek: štětec

Malování

Děda s babičkou potřebovali vymalovat kuchyň. Taťka s mamkou proto rozhodli, že jim na celou sobotu půjdou pomoci. Nejdříve chtěli poslat Vildu a Amálku k tetě. Ti ale celý pátek tak žadonili, aby mohli babičce a dědovi taky pomáhat, že rodiče nakonec přemluvili, aby mohli malovat taky. „Hurá!” křičeli oba, když jim mamka oznámila, že se k nim mohou přidat.

Oblékli si na sebe staré oblečení a po cestě k prarodičům se ještě zastavili koupit igelit, kterým překryjí všechen nábytek. U babičky a dědy si nejdříve Amálka s Vildou chvíli hráli na dvoře, protože bylo potřeba přesunout nábytek. To museli udělat dospělí, protože nábytek je těžký. Pak si vzali štětce a pomáhali dělat první nátěry. Druhý nátěr byl už o něco těžší, protože se musel dělat válečkem. Bylo třeba s ním přejet rovně přes velký kus zdi. Vildovi to šlo, ale Amálce moc ne, a tak si šla raději hrát zpátky na dvorek.

Když bylo vše hotovo, celá rodina se společně navečeřela u dřevěného stolu za domem. Byli špinaví, ale spokojení. Kuchyň teď bude muset přes noc uschnout, nábytek se posune na své místo až zítra. Tatínek povídal dětem: „Ami, Vilíku, myslel jsem si, že nám tady budete jen překážet. Ale vy jste nám skvěle pomohli, a když pro vás nebyla práce, dokázali jste se sami zabavit na dvoře. Chtěl bych vám za to moc poděkovat. Jste dobří partáci a příště vás zase rádi vezmeme s sebou.”

Amálka i Vilík měli radost, že mohli strávit hezký den s rodiči i prarodiči. Vilém je všechny ujišťoval: „No jasně, rádi vám příště zase pomůžeme. A budeme hodní.”

Tak jako je pro nás samozřejmé, že pomůžeme svým blízkým, mělo by pro nás být samozřejmé, že pomáháme Ježíši a že jsme jeho posly ve světě.

Pomáháš druhým? A napadlo tě někdy, že Ježíš z toho má velkou radost?

Návrh aktivity

Katecheta rozloží před dětmi velký papír a několik tlustých fixů. Rozdělí papír čarou na dvě poloviny. Vyzve pak děti, aby se zamyslely, jak se jim daří pomáhat lidem okolo sebe. Společně vše zapisují na jednu polovinu papíru nebo kreslí jednoduché symboly. Na druhou polovinu papíru pak zaznamenávají návrhy, jak by mohly druhým lidem pomáhat ještě jinak.

Návrh modlitby

Katecheta se modlí: „*Ježíši, víme, že je důležité, abychom tady byli naplno pro druhé. Ty jsi pomáhal lidem, uzdravovali jsi je, radil jsi jim. My chceme podle svých možností také pomáhat. Chceme ti teď říct, jak bychom tu chtěli být více pro lidi okolo nás, pro naši rodinu, kamarády, spolužáky i ostatní.*” Děti pak vyjadřují, o co by se chtěly více snažit, slovy: „*Ježíši, chtěl/a bych víc... (pomáhat rodičům, být klidný/á v kostele, hrát si se sourozencem, když si to bude přát atd.)*. Všichni opět zakončují slovem „*Amen*”.

Pomůcky

- balicí papír (nebo několik menších slepených papírů)
- tlusté fixy

43. Nestydět se za Ježíše

25. června 2023, 12. neděle v mezidobí

Mt 10,32–33: „Ke každému, kdo se ke mně přizná před lidmi, i já se přiznám před svým Otcem v nebi; ale každého, kdo mě před lidmi zapře, zapřu i já před svým Otcem v nebi.”

Celé evangelium: Mt 10,26–33

Cíl setkání

Dítě ví, že se za své přátelství s Ježíšem nemá stydět. Sdílí se, jestli mu dělá problém se o své víře bavit s lidmi ve svém okolí. V souvislosti s blízcími se prázdninami si také uvědomuje, že nemá na Ježíše zapomínat ani ve dnech volna, a v modlitbě Ježíše prosí, aby ho ochraňoval.

Komentář

Pokud má dítě negativní zkušenosti s reakcemi na svou víru nebo na víru své rodiny, je na místě povzbuzení, aby se nebálo a nestydělo. Přátelství s Ježíšem je mnohem víc než všechny negativní zkušenosti. Zároveň je ale třeba nikdy zkušenosti dítěte nesnižovat a je třeba ho brát vážně, když je mu líto, že jeho vrstevníci mají narážky, a když je mu to nepříjemné.

Doprovodný předmět nebo obrázek: vysvědčení

Po vysvědčení

Vilík se ploužil podél školy a přemýšlel. V ruce držel zelenou složku, ve které měl schované vysvědčení. V dálce už viděl dědu, se kterým se měl dnes sejít. Půjdou vyzvednout Amálku do školky. Potom se asi zastaví na zmrzlinu a půjdou domů za babičkou. Dnes u nich budou naposled, protože začínají prázdniny, a tak bude celá rodina fungovat v trochu jiném režimu.

Děda si hned všiml Vildovy zahloubanosti. „Děje se něco, Vili?” ptal se. „Usměj se trochu, vždyť začínají prázdniny!” Vilda koukl na dědu: „No jasně, začínají. Já vím a mám radost. Ale stalo se mi dnes ve škole něco, nad čím potřebuju trochu přemýšlet.” A pak hned pokračoval: „Všechno ti to, dědo, řeknu. Dneska se mi posmíval jeden spolužák, že mě viděl v neděli u kostela. Bylo mi to líto, ale zároveň jsem byl tak nějak zvláště v klidu. Vůbec jsem se nepotřeboval bránit nebo mu to

nějak oplácet. A vzpomněl jsem si, jak jsem byl jednou u vás doma a byl jsem úplně rozbitý z toho, že se mi někdo posmíval. Je zvláštní, že teď už to se mnou nic nedělá.”

Děda Vilíka vzal kolem ramen a odpověděl: „Mám z tebe velkou radost. Jsem rád, že jsi poznal, že si nemusíš moc dělat z toho, co si o tobě myslí druzí. Bude se ti takto žít o mnoho radostněji.” Objali se a vydali se ke školce pro Amálku. Pak šli společně na slíbenou zmrzlinu, aby tak oslavili nejen konec školního roku, ale i Vilíkův velký pokrok.

Ježíš má velkou radost, když se za něj nestydíme.

Už se ti někdy stalo, že se ti někdo posmíval za to, že chodíš do kostela?

Návrh aktivity

Katecheta vyzve děti, aby se sdílely, jestli se jim někdy někdo smál nebo je urážel, protože chodí do kostela. Povzbuzuje děti, které něco takového zažily, a spolu s ostatními dětmi vymýšlí, jak by na to mohly reagovat.

Potom nechá děti povídat o tom, co budou dělat o prázdninách. Připomíná, že Ježíš s nimi bude všude, kam budou cestovat, a že ani ony by na něj neměly zapomínat. Pak nechá děti namalovat sebe na prázdninách s Ježíšem (pokud není čas, je možné tuto část aktivity s klidem vynechat).

Návrh modlitby

Katecheta se modlí: „*Náš drahý Ježíši, děkujeme ti, že jsme tě během celého školního roku mohli poznávat. Víme, že nás máš rád, že jsi nám nablízku, pomáháš nám, odpouštíš nám hříchy. I my tě máme rádi. Chceme tě nyní prosit, abys nás ochraňoval během našich prázdninových dobrodružství.*” Děti pak Ježíše prosí o ochranu slovy: „*Ježíši, prosím tě, abys mě ochraňoval... (doplň podle toho, jak budou trávit léto: u babičky, u moře, na táboře, doma apod.)*. Pokud malovaly obrázky, mohou je pokládat doprostřed kruhu. Na závěr naposledy zazní společné „Amen”.

Pomůcky

- čisté papíry
- pastelky